MEGBECSÜLT MÚLT

HAT-MAIT

MEGBECSÜLT
MÚLT

KÖLCSEY FERENC (1790–1838)

MEGBECSÜLT MÚLT

ANTOLÓGIA

Hegyaljai Alkotók Társulása Egyesület –
Magyar Alkotók Internetes Társulása
Közhasznú Egyesület

Szerencs, 2010

A kötet megjelenését
Szerencs Város Önkormányzata támogatta

SZERKESZTETTE
Szabó Zsolt

LEKTORÁLTA, ELŐSZÓT ÍRTA
Tamás István

BORÍTÓTERV
Domahidi Klára
Majorváry Szabó Sándor

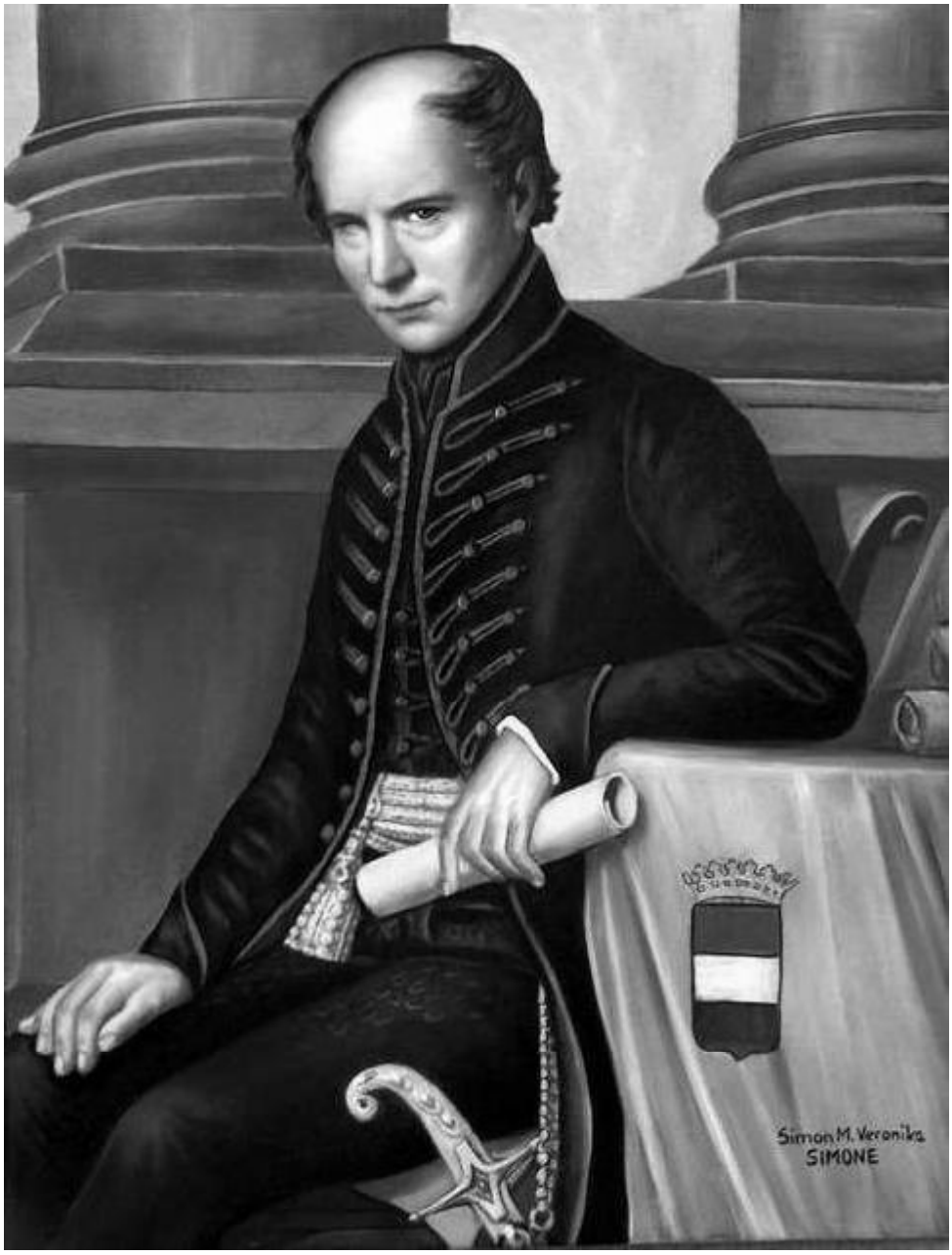
NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Szabó Zsolt

A borítón Kolozs József Sándor festményei láthatók

© Szerzők, 2010
Szerkesztés © Szabó Zsolt, 2010
© Hegyaljai Alkotók Társulása Egyesület –
Magyar Alkotók Internetes Társulása
Közhasznú Egyesület, 2010
Honlap http://mait.freeweb.hu

ISBN 978 963 06 9283 0

Kölcsey Ferenc, Erkel Ferenc
és Széchenyi István emlékére

KÖLCSEY FERENC
SIMON M. VERONIKA FESTMÉNYE

KÖLCSEY FERENC

(1790–1838)

HIMNUSZ

Isten, áldd meg a magyart,
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Megbűnhődte már e nép
A múltat s jövendőt!

Őseinket felhozád
Kárpát szent bércére,
Általad nyert szép hazát
Bendegúznak vére.
S merre zúgnak habjai
Tiszának, Dunának,
Árpád hős magzatjai
Felvirágozának.

Értünk Kunság mezein
Ért kalászt lengettél,
Tokaj szőlővesszein
Nektárt csepegtettél.
Zászlónk gyakran plántálád
Vad török sáncára,
S nyögte Mátyás bús hadát
Bécsnek büszke vára.

Hajh, de bűneink miatt
Gyúlt harag kebledben,
S elsújtád villámidat
Dörgő fellegedben,
Most rabló mongol nyilát
Zúgattad felettünk,
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vettünk.

Hányszor zengett ajkain
Ozmán vad népének
Vert hadunk csonthalmain
Győzedelmi ének!
Hányszor támadt tenfiad
Szép hazám, kebledre,
S lettél magzatod miatt
Magzatod hamvvedre!

Bújt az üldözött s felé
Kard nyúl barlangjában,
Szerte nézett, s nem lelé
Honját a hazában,
Bércre hág, és völgybe száll,
Bú s kétség mellette,
Vérözön lábainál,
S lángtenger felette.

Vár állott, most kőhalom;
Kedv s öröm röpkedtek,
Halálhörgés, siralom
Zajlik már helyettek.
S ah, szabadság nem virúl
A holtnak véréből,
Kínzó rabság könnye hull
Árvánk hő szeméből!

Szánd meg Isten a magyart
Kit vészek hányának,
Nyújts feléje védő kart
Tengerén kínjának.
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Megbűnhődte már e nép
A múltat s jövendőt!

Cseke, 1823. január 22.

ELŐSZÓ

A Hegyaljai Alkotók Társulása és a Magyar Alkotók Internetes Társulása ismételten összefogott egy újabb művészeti antológia kiadása érdekében. Az elmúlt évek sikereiből táplálkozva inspirálta a két alkotóközösség tagjait, hogy a karácsonyi ünnepek közeledtével, egy újabb színvonalas írásokat Klárisba gyűjtő szépirodalmi remekkel lepje meg az olvasótáborát.

A gyűjteményes kötet – mint azt a címe is jól példázza – egyfajta emlékezést, betekintést ad nagy eleink példaértékű munkásságába, viszont nagyszerű kibontakozást enged a már több kötetes szerzőknek, valamint a kezdő tollforgatóknak. A versek és szépprózai alkotások mellett számos jó nevű képzőművész alkotását is megcsodálhatjuk. A festmények, grafikák, fotók még színesebbé, hangulatosabbá varázsolják az itt megjelent írásokat, verseket. Az illusztrációk többsége jól szemlélteti a költők, írók által megálmodott és létrehozott alkotásokat.

Számos jó, és az irodalomban nagynevű alkotó műve olvasható ebben a kötetben, melyben minden műfajt kedvelő irodalombarát megtalálja a hozzá legközelebb álló verset, novellát.

Az írások sokszínűsége tartalmilag teszi széppé és olvasmányossá az egész könyvet, melyben olyan szerzők neve is fellelhető, mint a több kötetes Góg János, aki egyik versében, a halott Faludy György barátjához nagyon szépen ír: „Sokáig még mindenben kerestelek: minden színben, képben, minden hangban, versekben fürdőzik, méltat a dallam”, de számos verse megtalálható még a kötetben, melyek a költő mestermunkáinak egy része csupán.

Bari Gábor neve sem cseng ismeretlenül a verseket szeretők és olvasói között. Miskolchoz való kötődése ismét ihletet adott a jó tollú költőnek: „Diósgyőrben, sétáló utcán járva, belerúgtam »gesztenyefába«… utcakövek vádlón néztek reám s szemrehányást véltem omló ház falán.” Elfogulatlanul írhatom hát mindkét költőről, hogy a kortársirodalom kitűnőségei Ők!

A történetírók is bővelkednek a magyarnyelv által nyújtott szókincsáradattal, melyet Édes Richárd remekül ki is használ egy-egy írásában. Domahidi Klára művészi sokszínűségét már jól ismerem. A festészet mellett, írásai olyan színvonalat képviselnek, melyet elvárnak tőle olvasói.

Majorváry Szabó Sándor kiváló művészeti tevékenysége mellett vezetője is a MAIT társulásának. Verseiben, írásaiban a kreativitás

mellett mindig ott van a múlt és a jelen. Festményeivel, fotóival jól szemlélteti a valóságot, mellyel úton és útfélen találkozunk, vagy sokszor figyelmetlenül elmegyünk a szép dolgok mellett.

Jó volt olvasni Dr. Gaál Ernő és Mohácsi Józsefné Zsóka verseit, akik nélkül már elképzelhetetlen lenne egy ilyen könyv megjelenése, hiszen aktív tagjai mindkét csoportnak, ahol kimagasló alkotómunkájukkal már kivívták társaik előtt az alkotói elismerést.

T. Fiser Ildikó, Sélley Attila verseit mindig szívesen olvasom az interneten és más könyvekben is. Csodás fáklyavivői Ők a költészetnek.

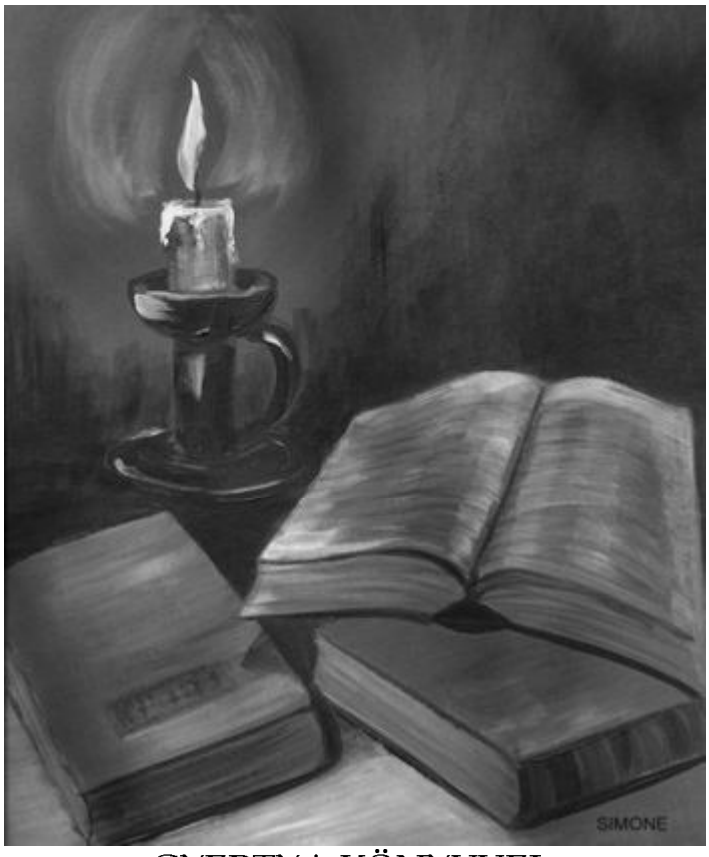
Kisgyőry Szabó Zsolt költő, szerkesztő már számtalanszor bizonyította, hogy nemcsak remek költő, hanem kiváló szerkesztő is, akinek fáradhatatlan munkájának köszönhetően ismételten megjelenhet a két alkotóközösség megérett gyümölcse.

A „Megbecsült múlt" című antológiában újra lehetőség nyílt a sokszínű művészi munka bemutatására. A világhírű festőművész, Simon M. Veronika alkotásai mellett megcsodálhatjuk a kötetben a már eltávozott Bor István Iván grafikáit, valamint a Pécsett élő, Papp Judit kiváló festményeit.

Minden szerző nevét, alkotását lehetetlen lenne felsorolnom itt ebben a könyvben, de a leendő olvasók egy nagyon jól szerkesztett irodalmi és képzőművészeti válogatást láthatnak és olvashatnak majd, ha a kötetet kezükbe veszik.

A kedves olvasónak, kellemes kikapcsolódást ígér ez a válogatás. Kérem, ne csak a könyvespolcuk legyen gazdagabb egy színvonalat rejtő könyv által, hanem olvassák minden egyes sorát, hogy életük ezáltal még tartalmasabb legyen.

Tamás István

GYERTYA KÖNYVVEL
SIMON M. VERONIKA FESTMÉNYE

BARI GÁBOR

(MISKOLC)

DIÓSGYŐRI SÉTÁN

Diósgyőrben, sétáló utcán járva,
belerúgtam egy „gesztenyefába”…
utcakövek vádlón néztek reám
s szemrehányást véltem omló ház falán.

Utolértem még azt a gesztenyét, – megvárt.
Buja szemében csillogott szerelemvágy.
Nem ölni jöttem!
Kezemben békevirág szirma simul
s a barna csillogásban Isten kedve kigyúl…
Szépre lelt a „fa” föld ölében.

Égre meredve álmodik a várfok,
előttem, betűsorokban alszik a történelem.
Hegyoldali erdő pihenő helyzetébe fordul
s Nagy Lajos király fémszeme fogja kezem:
hódoló hívásra szólít: vaku villan…
Kedves örökít percet, s magukkal visznek
királyt és várfokot.

Én, lovagi tornákra gondolok,
az utca kövén menüett-ritmusok pengnek,
tetszhalott-fák szegélyezik e gondolatsort:

porlott kövek sarán vonszolja magát
korok, századok sírba fúlt nemzedéke,
várfokok, bástyák könnye hull alá!
Emléktábla üvölt… Vért szül a béke…!
Parancsol új kor. Templomok, kocsmák erdeje,
s csirát fakasztva lángol… a gesztenye.

A KÖLTŐ EMLÉKÉRE

Soha nem halványul örök fáklyafényed,
élő ércként zubog vibráló emléked.
Szárszón, gondolatban, fej-lehajtva járva
zsarátnokot szórok feledés falára.

Elsiratni Téged, nem keresek szókat;
mért zavarnám csöndjét örök utazónak?
Száll feléd pillantás rőtfényű alkonyon
nesztelen ittlétem, hullongó őszi lomb.

Eleget zeng, dohog, dobog a hangos tér
körülötted, rólad, mióta elmentél.
Proletár voltodat sosem vettem zokon
tanítasz örökké – nem… iskolás fokon.

Nem kaptál katedrát, mellre kereszteket,
örök tanítóvá, utókor esketett.
Fanyalgott feletted az elit önérzet,
általad is újult a magyar költészet.

Oly rövidre szabott az értelmes élet
kín-keserved étke, sorsod szerelmének.
Ne gyógyuljon seb, mi szavadra kivérzett
a Költőt-teremtő, örök-bús szívének!

Csillámló szikláktól, hegyek sörényéig
zúgják erdők egy lány tündérnevetésit.
Sinrefagyott lelked üvölt asszonynevet;
soha sem teljesült, remélt szerelmeket.

HÚGOM UDVARÁN

Borostyán kúszik egykori kútra,
utcára bámul szilvafa ág.
Csenevész meggyfán barna levél leng,
szélbe vegyülve nagy némaság.

Nagyi ölében unoka mókáz.
Elvágyik autó, motor után.
Merengek csöndben, múltban időzve,
virágesőben úszik e ház.

Béke köröttem, testvéri szóban;
szőlőlugos fent, mézet ígér.
Levelét szél, meg eső bodorítja,
lehullva hal, de boldog, ki él.

Borostyán bokrán messze időzök.
Mellette nyílik rózsavirág.
Oldalt egy kisszék, hol régen anyám ült.
Ránehezül most bús némaság.

HOZZÁD MEGYEK

Elvonultak a madarak az ég alatt.
Csak egy magányos héja száll kerengve,
kutatja még a tájat koncra lesve,
étket alig talál, tán csak néhanap.

Búsul az ég. Csak hull a gyászos eső.
Teraszom rácsán koppan csepegve,
bükkalji várról bagolyhang remeg le.
Én várok, csak egyre várok, de nem jössz.

Unt-magányom sír a falikárpiton,
de valahol dallamvirágok szirma pereg le,
fényesen villódz még a szürkületbe',

mint vágy, s én ajkad csókolni áhítom.
Máris hagyom kormos kedvem feledve,
hozzád megyek, s búm, öledbe teszem le.

ÖRÖKMÉCS

Csillagos égre, ha nézek,
integetnek a fények.
Láttak-e másféle képet,
akik régmúltban éltek?
Egükre akkor, ha néztek
súgták nékik a fények,
hogy földünk szép gyermekének
égnek az örökmécsek?…
Itt lenn, ha nem lesz már élet,
ott fenn, sírnak a fények.

KARÁCSONYRA

Voltak életünkben szegény Karácsonyok,
idézve lelkünkbe Megváltót, Csillagot.
Arcokra varázsolt reményes, szép hitet
ha ablakra karcolta virágát tél-hideg.

Nem baj, ha most, nem hull patyolat-szép friss hó
csak ne legyen sehol fűtetlen lak, viskó.
Nem baj, ha nem hull hó, nincs a földnek éke,
adja Mindenhatónk: legyek rajta béke!

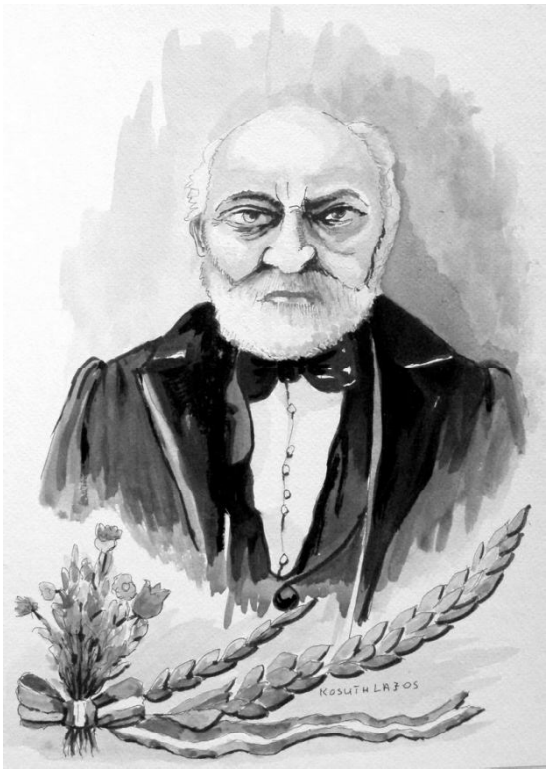
Hogy kívánjak mást is, – mohó hadd legyek
csupán ezt: mármint, díszítse szeretet
szívek és lelkeknek szép fenyőfáit.

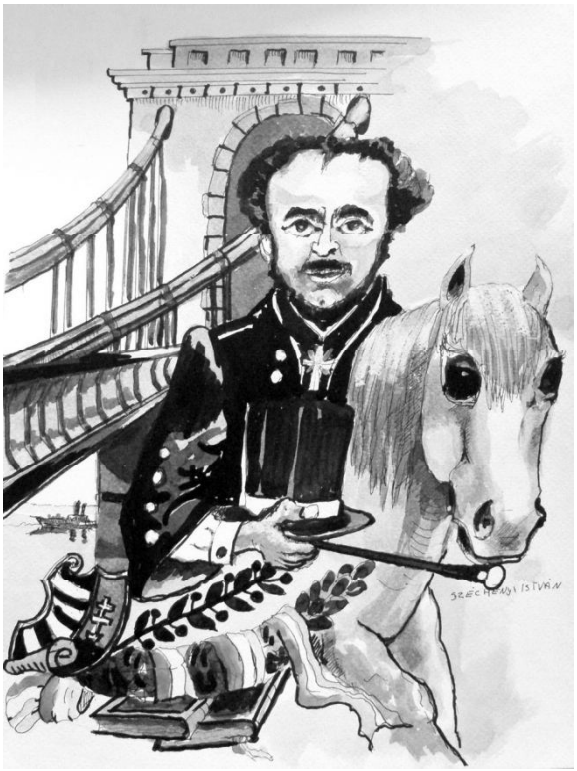
Jöjjön minden házba Karácsony fénye
lelkünk átjárja Jézus reménysége,
új Karácsonyokban egymásra találni.

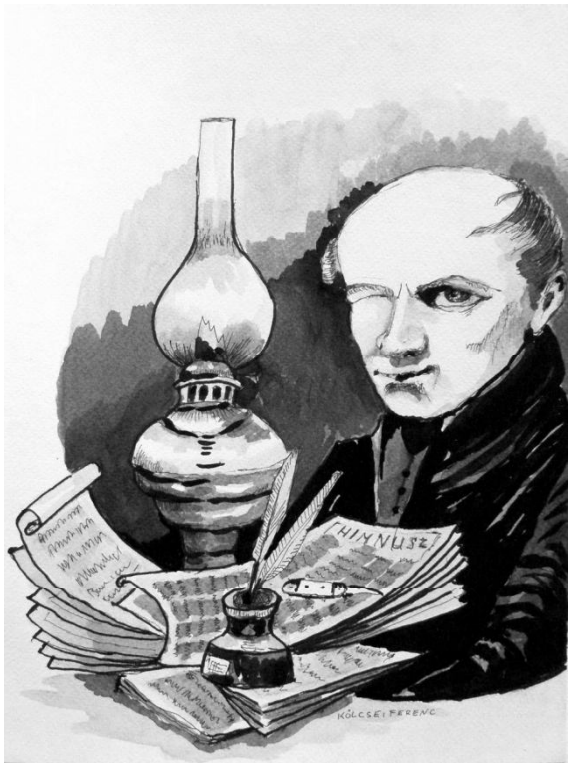
BARNA ANDRÁS

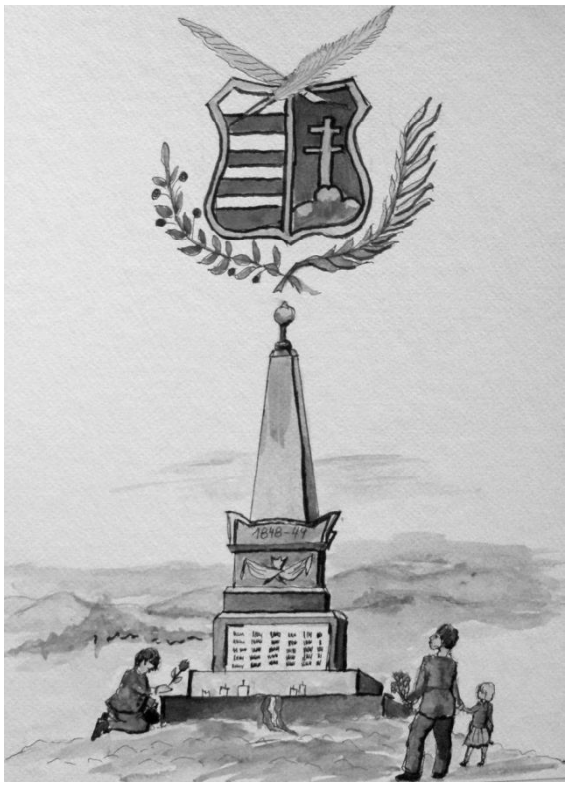
(BUDAPEST)

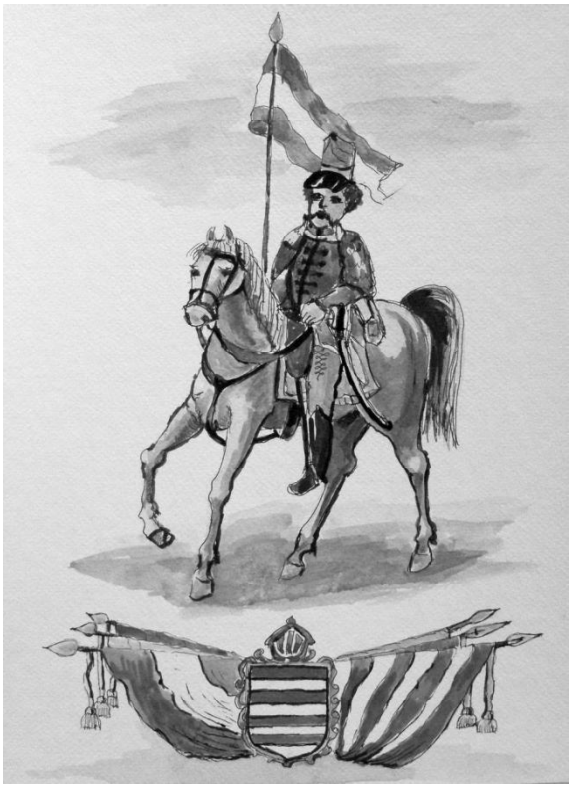

1848-49

1848-49

BELINSZKYNÉ NAGY IRÉN

(1924–2001)

ÚJÉV HAJNALÁN

Ezerkilencszázkilencvenkilenc
Újév hajnalán
Nem látok ki a rózsáktól
Szobám ablakán.
A természet gazdagon
Megajándékozott,
Így kíván az új évben sok
Szerencsés napot.
– Új esztendő, köszönöm a
Jégrózsáidat,
Remélem, majd tavasszal is
Meg-meglátogatsz.
Ibolyát és orgonát is
Hozol majd nekem,
S talán még a nyár rózsáit
Is leszedhetem.
– Szeretnék őszi rózsákban
Is gyönyörködni,
Illatos, tarka csokrokat
Vázámba szedni.
Mielőtt a krizantémom
Kivirítana,
Szép jégrózsák, fagyjatok még
Új esztendők hajnalain
Ablakaimra…

Szerencs, 1999. január 1.

BOR ISTVÁN IVÁN

(1945–2006)

BOR ISTVÁN IVÁN GRAFIKÁJA

DEÁK LÁSZLÓ

(KAZINCBARCIKA)

ÉVÁHOZ

Éva meghalt, a sötét lelkű Gonosz meggyilkolta gyermeki kicsi izzó szívét,
Éva nincs többé, lelke elszállt a Mennyországba és eltemették kicsi testét.
Nincs akibe bízzak, s nem mondhatom el neki szívemben tomboló érzéseimet,
Nincs Ő, kit lelkem vágyával szerethetnék, ki talán viszonozná érzelmemet.
Nyirkos hűvös földben pihen halott teste, s vele veszett a szerelem fényes tüze.

M, MINT MÚLT

Ma beleolvastam egy kósza ötlettől vezérelve a múlt írott kincseibe,
És könnyes lett a szemem, apró gyöngyeit olvasva, lassan szemezgetve.
Ízlelgettem mézédes csodáját, a régen átélt boldogságunk történetét,
De szívem nem sokáig bírta és elindította szemem forró izzó könnyét.

Mint megduzzadt áradó folyón a vízesés, könnyem immár zúgó zuhatag,
Úgy csorgott forrón és bánatosan égetőn a fájó emlékek távoli súlya alatt.
Ó, csak egyetlen csodás fényes napra térhetnék vissza oda veled a múltba,
De nagyon-nagyon boldog lennék, fejest ugranék a feneketlen szerelemkútba.

És bár halálra zúznám magam a kéjes mélységben, és örök időre vesznék ott,
Hol veled s szerelmeddel oly nagyon boldog voltam azon a nyáron akkor és ott.
De hol van már az a szép idő, elmentél és a szerelmünk is elveszett örökre,
A forró nyári napok heve, s a hűvös éjszakák buja kincse ment akkor tönkre.

A felejthetetlen múltat oly kár siratni, de mit is tehetnék, a könnyem hull,

Irányítani szívem sajgó buta érzését nem tudom, csak sírok bénán bolondul.
Édes Ágikám, ha a neved kiejtem magamban, még a hideg is gonoszul kiráz,
A történetünkre és szerelmünkre bársonyos bordó színű verseskönyvem vigyáz.

Ott él már csak némán merengve, ez a rég meghalt bánatos kicsi szerelemvirág,
Életre soha többé nem kelhet, hisz megölted, csak fájdalmában egyet néha kiált.
Ilyenkor kinyitom csodaszép borítóját, és beleolvasok, mint ahogyan ma tettem,
De megmenteni, feléleszteni nem tudom már, így újra fehér lapjai közé temetem.

SZUTYKOS NEMES

Álmaimban hűs éjszaka sokszor boldogabb vagyok, mint nappal ébren,
Mozgalmasabb és felemelőbb az éji álombéli érdekes, vélt édes életem.
Ott minden értem van, csak rám vár és könnyen elérhető, egy más világ,
Színes mozzanatok összessége, egy bokréta, melyben él sok szép virág.
De ez a bokréta minden hajnallal szétesik, ahogy ébred fényében a Nap,
Álmom tovaszáll a felejtés kísérteties szellemével, mely reggel erőre kap.

Ágyamban ernyedten fekve talál rám a szörnyű új nap és az ébredés,
Megint egy csalódásokkal és gondokkal teli nap, kell ez nekem, tévedés.
Visszabújnék a meleg takaró alá és behunyom szemem, de az álom nem jő,
Gondolataim máshol járnak már, hiába minden vágy, már ismét túl késő.
Ébredni kell és szembe fordulni a megoldásra váró kérdések garmadával,
Tennivaló is van elég, és indulnom kell, mert estig sem végzek a harmadával.

A munka rám vár, senki sem csinálja meg helyettem, enyém a lehetőség,
Erő, ötletes kreativitás és a megoldásig eljutó sokszor nehézkes vesződség.
De megéri a sok és nehéz harc mindennap, amikor végre elkészül a munka,

Felemelő az érzés, én alkottam meg egymagam, és nem voltam ma sem lusta.
Az esti fáradság így talál rám, fáj a túlhajtott és erőltetett testem olykor,
De ez a fáradt tudat segít, ha ágyamba kábán roskadok élettelenül sokszor.

Ez az enyém, a munka és az általa átélt öröm, no meg az álmaim kincse,
Ez érlel bennem felemelő nyugalmat, ezért él testem lüktető-dobogó szíve.
S ha újra rám talál a csodálatos álom, ott vagyok igazán felhőtlen boldog,
Ott én vagyok a minden, s szememből bánatkönnyem forrón nem csorog.
Látok és átélek álmaim vidékén sok-sok hihetetlen s igaznak vélt csodát,
Bár örökre ott élhetnék bennük, és laknám boldogan, mint egy kisszobát.

De az új hajnallal új nap kezdődik újra és újra, mint egy torz időhurok,
Telnek a nehéz napok, s minden újból elölről, munka, fájdalom és szutyok.
De jó lenne valami mást is megélni, fényűző, boldog és gazdag édes létet,
Amikor az álmaim valósággá válnak, mint egy rám váró mesebeli végzet.
Hát ez a cél melyért mindennap vadul dolgozom, s mit sokszor megálmodom,
Egyszer földemen én leszek a nemes, és kincsem lesz a fényűző boldogságom.

AUGUSZTUS 20.

Beérett kint a szántóföldeken az aranyló sárga búzakalász,
Learatták féltett kincsét, és osztályozza a vidám magász.
A magtárból vittek zsákszám az érett magból a malomba,
És boldogan őrli lisztté a fehér hajú molnár ki mogorva.
A lisztet megkapja ez után a nagybajuszú piros arcú pék,
És illatos ropogós új kenyereket süt belőle, ami oly szép.

Így hát megérkezik hozzánk az új s piros cipókenyér,
Mely számunkra új és talán boldog jövőt, életet ígér.
Ő az, maga az Isten fia, az élet testünknek s lelkünknek,
Még van kenyér, van erő elménknek s dobogó szívünknek.
A látványa és a csodálatos illata lelkünket nyugtatja meg,
Még az íze éhünket csillapítja, üres gyomrunkat tölti meg.

István királyunk, aki a nagy magyar államot megálmodta,
A magyarnak itt ezen a földön a szép országot megadta.
Új életet s végzetet, új lehetőséget kapott a magyar nép,
Hogy a Kárpát-medencét életével s színével uralhassa e kép.
Lettek magas hegyeink, folyóink és búzát termő földjeink,
Hol aranybúza ott kenyér és élet is, ezt mondták eleink.

Hol éltünk, hol haltunk ebben a hazában mi magyarok,
Mikor ki tiporta földünk s lelkünk, voltak nagy harcok.
Tatár és később vad török, majd osztrák, német is és orosz,
Mégis itt vagyunk és élünk, bár a múltban volt jó és rossz.
Mindég volt búzánk, mert ez a nép vért izzadva dolgozott,
S volt kenyerünk hol több, hol kevesebb, mely életet hozott.

Sokszor megpróbálták elvenni tőlünk gyökerünket adó földünk,
De mindég sikerült vissza szerezni és megtartani kicsi életünk.
Bár a kegyetlen ellenség az országunkból mindég tépett egy darabot,
Kiűzni nem tudott, egyre csak tüzelte szívünkben a nemzeti tudatot.
Annyi búza mindég termett, hogy a büszke magyarnak elég volt,
Ha foszlós kalács nem is de kenyér, ha nem is mindég fehér az volt.

S lám, bár területileg és számszerit a magyar megfogyatkozott,
De kiáltjuk, bár mi is történt élünk, ármányuk csak kárt okozott.
Mert van koronánk és lobogónk is, és meg van még az országunk,
Melyet több mint ezer éve féltve óvunk, s magyar vérrel locsoljuk.
Kik meghaltak érte és értünk, ők adják létünk, hitünk erős alapját,
Mely ország nekünk magyaroknak kőszikla, nem adjuk a Hazát!

A NEGYEDIK X

Ma ismét megszülettem és betöltöttem este a negyvenedik életévemet,
Kicsit elszomorít a tudat, megöregedtem, elveszítettem ifjúi fényemet.
Dolgos és szorgos volt az eddigi életem s nem bővelkedett túl sok jóban,
Mégis nosztalgiával tekintek vissza, s megkönnyezem sok rímes szóban.
A rokonságon kívül alig néhány barát s barátnő köszöntött ezen a napon,
Pedig de sok embernek segítettem életem során, hálátlanok ők ezt tudom.

Néhány gyermekkori barát és osztálytárs kinek eszébe jutottam a mai nap,

Oly szívet melengető boldogsággal töltött el, lelkem ettől újult erőre kap.
Ők azok a sok millióból, akiknek talán kicsit hiányoznék, ha nem lennék,
Kicsi vagyok, még a kicsinél is kisebb, s ha ők sem lennének nekem, félnék.
De nem így van szerencsére s a barátok szeretete mellett melegszik a szívem,
Akár milyen cudar is volt hozzám a múltban a sors, most rám tekint, érzem.

S a felemelő köszöntések között is az egyiknek igazán nagyon megörültem,
Nem semmi az, hogy neki az eszébe jutottam, Ő a múltban fontos volt nekem.
Gizka köszöntött a világ másik végéről szép szavakkal, megdobbant a szívem,
Bár butaságom által elveszítettem örökre, most mégis felköszöntött, írt nekem.
Lehet, hogy nincs is semmi jelentősége, csak én képzelek erről túl sokat már,
De nekem akkor is nagyon jólesett, hogy a szülinapom ideje az eszébe jár.

Felemelő boldogsággal olvastam szavainak egybefűzött rövid gyöngysorát,
És ez az értékes szép gyöngysor most szívem féltett izzó zugában él tovább.
Erőt ad a folytatáshoz, abban a küzdelemben, ahol az életben maradás a tét,
A mindennapos kemény harc jutalma a túlélés s a jövő, és a győztes nem vét.
Ezért kell hát az ajándékba kapott életelixír mely új erőt ad a küzdelemhez,
Éles kard s páncél ez a Gonosszal szemben, és szikrázó fény ez az élethez.

KÖSZÖNÖM GIZÁCSKA

Nagyon sokat gondolkodtam azon, hogy felhívjalak e most téged,
De úgy gondoltam, a bizonytalanságtól rosszabb semmi nem lehet.
Bevallom, kicsit félve emeltem fel a telefonkagylót és tárcsáztam,
Légy bátor, most már nincs vissza út, kicsörög a telefonod általam.

Féltem nem e fogsz az életed vérszívó kullancsának tartani engem,
S reméltem bizakodva, hogy nem fogsz lerázni szépen, illedelmesen.
Szerencsére nem így történt, s átadhattam szüli napi ajándékom,
Bár nem volt mesebeli nagy kincs s holmi értékes drága ékes lom.
Szerény aranyozott kékköves fülbevaló s egy kevés édesség,
Egy versecske és egy rózsaszál, kertünk ékessége, szépség.
Boldog voltam, hogy ajándékomat mosolyogva elfogadtad,
S láthatatlanul örült szívem, szárnyalt repdesett nagyokat.

Mekkora hihetetlen óriás szerelem kötött engem a nevedhez,
Még ma is, ha látlak szívem nagyot dobban, s Téged így jelez.
S az a két drága puszi, amit arcomra adtál búszúzóul nekem,
Nagy meglepetés volt, s van most már egy gyönyörű emlékem.
Jó volt Veled, köszönök mindent, a szavaidat s a pillantásaidat is,
Azt a napfényes csodás órát, mely oly hamar elszállt, vagy nem is.

AMARILLA

Nyolc éves korodtól ismerlek és nevellek téged, s talán már apádnak tekintesz,
S mára egy gyönyörű nagylány lettél okos és szép, s múlik az idő annak a jele ez.
Kislányomnak tekintelek téged, s ha tudok, és tehetem, segítek is, ha megkérsz,
Jó meghallgatni, amit nekem lelkesen az életedből hazafelé az úton elmesélsz.
Bár nem bújtál hozzám sohasem, és nem is ölelsz meg, idegen vagyok szívednek,
Megértem, hogy nem teszed, nem én vagyok az édesapád, csak kicsi része életednek.

AZ IDŐ SZÉNÁSSZEKERE

Sötét nyirkos éjjelen, amikor csak a távoli csillagok fénye érinti a földet,
Gondolataim a múlt tavaszán járnak, ami elmúlt és nem jön vissza többet.
Barna szemű ártatlan gyermekként nyargaltam a hűs lenge széllel,
Mint egy kis poros, koszos angyal, ki leszállt egy csillagfényes éjjel.

A Nap melegétől izzó rét zöld füvében hancúroztam sokszor boldogan,
És szedtem szép virágokat Anyámnak, hisz kicsi gyermek voltam.
Álmodozva merengek elmúlt gyermekkorom hihetetlen nyugalmán,
S csikorogva fordul az időkerék az élet türelmetlen vénséges malmán.
Akkoriba még az út pora is oly tiszta volt, de sokszor játszottam benne,
Mostanság már a gyermekhomokozó is méreggel s szeméttel van tele.
Milyen istenkék volt az ég, és milyen hófehérek voltak a fellegek,
Mára már kékje megfakult, s szürkék, feketék esőkor a nehéz egek.

A kis patak vize előttünk, mint kristály, fénye úgy szikrázott,
Vizébe csiborok és színes vízi élet volt és vidáman tanyázott.
Most koszos vize átlátszatlanul csordogál szennyes medrébe,
Az ember nem szívesen emelne szürke koszos vizéből vedrébe.
Elmúltak azok a mindennapok és csodás évek szinte nyomtalanul
Üresen kongó helyébe a nyüzsgő, zajló és rohanó élet sietve tódul.

Nagyon nem szeretem ezt a felhúzott, zaklatott fertőt, amibe élünk,
Szeretnék visszatérni a tiszta múltba, ahol az élettől nem féltünk.
De oda többet vissza már soha nem térhetek, pedig milyen jó lenne,
Túl haladt rajta az idő szénával megrakott súlyos nagy szekere.
Már csak a csodaszép emlékek maradtak nekem abból az időből,
Melyek kicsit szépítik keserű lelkemet a távoli fényes édenből.

Az idő rajtam sem múlt el nyomtalanul, gyermekből meglett felnőtt lettem,
Majd mindenkit kiknek gyermekkorom szépségét köszönhetem, eltemettem.
Szép tavaszokat és nyarakat a bánatos őszök és telek követnek szorosan,
És angyalszárnyon elszállt az-az idő, ami álomszép volt, hihetetlenül gyorsan,
Életem delén járok rongyosan, félúton a fagyos fekete halál felé monoton,
És bármi legyen is, nem állhatok meg ezen a rögös, koszos és nehéz utamon.

ŐSZI KESERGŐ

Óriás sápadt erősen világító telihold tölti be fényével a mai éjszakát,
Még a kristály csillagok fénye is elhalványodik mellette, a rézangyalát.
Hideg van már, hiszen október havának elején járunk, az idő meg nem áll,

Már a télnek a gyilkos leheletét érzi az ember, a tájon, mint szellem száll.

Nappal még a napocska fényénél a munka közben melegszik a szívem,
Hűs szellő sodorja a lehullott elhalt faleveleket egy temető lett az éden.
A nyári forró vidámság hol van már, a könyörtelen idő kergette újra el,
Nincs megállás, csak előre gördül az idő rozsdás óriás kereke, menni kell.

Haladni kell a múló idővel, soha nincs pihenés még egy röpke perc sem,
Csak visszatekinteni lehet, de visszatérni, visszamenni többé már nem.
Amit a múltban bárgyún elrontottunk, otthagytunk, egy életen át kísért,
A rég vétett hibákért mindég a jelenben lakolunk, s nagyon fáj, de miért?

Tehát újra ősz van, nappal most még verőfényes az idő, de éjszaka már hideg,
Mint mérges gyilkos kígyó mikor a kő alól előbújik, pózol, és vadul sziszeg.
Megvan ennek a borzalomnak is a felemelő s felülmúlhatatlan gyönyörűsége,
Hiszen nélküle és tettei nélkül nincs halál, s tavasszal az új élet sem létezne.

Mint elő hírnöke a kemény fagynak előkészíti a terepet, lám szükség van rá,
Bár szívünk nyári boldogságát hűvös ködbe burkolja, még sok munka vár rá.
Nem szeretjük, mert gonosznak hisszük, pedig nem az, ezzel jár az idő múlása,
Egyszer minden elmúlik, ami szívünknek kedves és szép, eltűnik csodás varázsa.

Egy élet is sokszor kevés ahhoz, hogy megszokjuk azt, hogy hol lent, hol fent,
Az életünk és a könyörtelen idő is folyton folyvást változik, van gonosz s szent.
De most még naphosszat élvezzük a fényes izzó napsugár melengető érintéseit,
És ne gondoljunk a téli elmúlásra, becsüljük ennek a csodálatos ősznek a kincseit.

DEMÉNY ZITA

(KOMJÁTI)

ZAKATOL

Zakatol a vonat
zakatol a nóta
kongó zene-bona.

Zakatol a vonat,
zakatol a szív
zakatol bennem ezernyi gondolat.

Zakatol…

OTTHON

Otthon,
édes otthonom,
hegyek között magbújó
csendes oltalmat hozó
vonzalom.

Vad virágok
zöldellő lombok
kéklően villanó égbolt
s a sziklákból
fakadó édesvizű forrás
szomjamat oltó,
édes otthonom.

MEGJÖTTEK A GÓLYÁK

Megjöttek a gólyák
messzi Afrikából
nehéz útjukon nagyon
elfáradtak.

A réten is óvatosan
járnak,
hosszú lábuk alatt
a fűszálak is táncot járnak.

Új fészket raknak,
kelepelnek
egymást hívogatva.

S a békák között,
nagy a riadalom,
finom falat a békacomb.

HOLDSUGÁR

Fent ragyog az égen
benéz az ablakon
a fal redőjén pihen.

Huncut mosolya villan
az éji világon,
palástja zizzen az
ormon.

Ő az álommanó testvére,
őrködik csendesen a sötét
éjszakákon.

BÚCSÚ

Búcsúzom tőled
igaznak hitt szerelem
összetörted álmom
minden reményem.

Tőr lett édes szavad
hazugság hínárja
idegen asszonyok
csábító bája.

Hittél gonosz csókoknak
füledbe súgó
bűbájosságnak.

ÜRES, SIVÁR…

Üres, sivár az ősz,
mert nem vagy velem,
csendesen lejti táncát
a szél a színes leveleken.

Üres, sivár a tél,
mert nem látom orcádat
a havasi táj ragyog
a hold sugarában.

Üres, sivár a tavasz,
mert nem hallom
hangod zengését
nárcisz mosolyog
a tavasz ünnepén.

Üres, sivár a nyár,
mert nem fogod kezem
eltaszítottál magadtól
szerelmem.

DOMAHIDI KLÁRA

(TISZALÚC)

GYERGYÓI FENYŐ

Ezer szállal kötődöm a Gyergyói-medencéhez elválaszthatatlanul, mint fatörzs a gyökérhez. Édesanyám szülőhelye, a Székelyföld lelke. Mintha én is ott születtem volna a gyergyói hegyek koszorújában, annyira szeretem. Kilenc falut és egy várost ölelnek át a hegyek, akár tyúkanyó a csibéit. Számomra a legszebb hely a földön. Védett, puha, meleg fészekben érzem ott magam, ahol bántódás nem érhet. Az égre nézve ott látom a legszebb kék színt, a fák lombján a legszebb zöldet, mit sehol másutt. Erős, szinte harapni lehet a levegőt. Eső után megcsap a föld illata. Innen, 520 km távolságból is gyakran vágyódom ez után az egyedi, mással össze nem téveszthető aromás illat után. A föld szaga.

Gyermekkorom sok nyarát töltöttem ezen a tájon. Nagyszüleim szeretettel nevelgettek minket öcsémmel együtt a szünidőben, amikor Tiszalúcról megérkezett a két távolba szakadt unoka. Megosztották velünk kis fekete kenyerüket, amit jegyre vettek. Ott, ahol nem terem meg a búza. S a cukrot, amiből 1kg járt havonta. Gyakran csirkét vágtak, amikor megérkeztünk. Pedig hej, de nehéz volt felnevelni! S még mi mindent kaptunk tőlük! De legfőképpen szeretetet. S a szigorban is sok-sok szabadságot. Egy egész gyereksereg vett körül nap, mint nap. Vidámak voltunk, szertelenek, mint a hegyen szétfutó vadnyulak. Egyszer még egy néger kisfiú is közénk keveredett. Különlegesnek találtuk, de az ő ereiben is csörgedezett egy csöppnyi székely vér.

Minden reggel vágyakozva néztem a hegyek irányába. Úgy tűnt, mintha a kezemmel is elérhetném. De amikor nekivágtunk a kirándulásnak, bizony hosszú és fárasztó volt az út. A kövér legelőkön marhacsorda legelészett. Most is hallani vélem a kolompolást, ahogy lustán, ráérősen baktatnak, miközben érdes nyelvük kóstolja a nedvességtől csillogó, zamatos füvet. Odébb sárgállott a szárhegyi, rég elhagyott kőbánya, annak tetejéről lógatta le lábait az akkor két éves unokahúgom, Zsuzsi. Amíg a felnőttek aggódva keresték, kiáltoztak utána, ő csendben és szelíd nyugalommal ült a bánya tetején, onnan kalimpált lábaival a mélység fölött. Kissé távolabb a Lázár-kastély falai fehérlettek, Bethlen Gábor gyermekkorának színtere. Parkjában sok fa- és kőszobor, a nyári alkotótáborok termékei. Messziről visszanéztem a csomafalvi templom tornyára. Amikor megszólalt a harangja, szinte a

szívem együtt dobbant vele.

Annyi medve-kalandról meséltek a felnőttek, szinte már magam is átéltem őket. Vödörszám szedtük a málnát fenn a Dél-hegyen, és vártuk, mikor bukkan fel a bokor túlsó végében a medve, amint az kereszttátival egyszer megesett. A fa tetején várta meg az estét, csak akkor mert lemerészkedni.

Most, amikor visszalátogatok, és már gyermekeimet terelgetem, hogy ismerkedjenek ezzel a vidékkel, őseik földjével, bármerre nézek, kislánykorom tükörcserepei egy-egy emlékfoszlányt tükröznek vissza. Ezen a meredeken szánkóztunk, amikor sírva értünk a völgybe. Úgy dobott magasra a jeges föld, mintha labdák lettünk volna. Amott sízni tanultam. Felgyorsulva mennyire féltem, nehogy nekimenjek egy fának, mert fékezni nem tudtam. Itt ittam a leghidegebb és legtisztább forrásvizet életemben, mintha különleges erővel ruházott volna fel. Csataveszibe árvalányhajat szedtünk, kissé beljebb rókagombát, kokojzát. Ott folyik a Lok vize, milyen szép pisztrángot fogtunk benne! Úgy ficánkolt a vödörből kiugorva, alig tudtam visszatenni. Síkos teste minduntalan kicsusszant kezemből. Amott akkora tábortüzet raktunk, hogy hajnalig izzott. Milyen jó volt köréülve beszélgetni, énekelni. Ilyenkor a felnőttek titkaiból is elcsíphettünk egy keveset.

Ma is gyakran feldereng nagyapám hófehér haja, amint az a bodzabokor zöldje előtt szinte világít, mintha maga is bodzavirág lenne. Milyen finom szörpöt készítettünk aztán az együtt szedett bodzából! És a fenyőújulásból… Zsenge, friss tűlevelekből készült, aztán köhögés, torokfájás esetén csodákra volt képes. Nem felejtem nagymamám fekete ribizli borát, melyet aztán kiskanállal adagolva gyógyszerként kaptunk meg, hogy jó legyen az étvágyunk. Legtöbbször zsíros kenyeret akartunk enni paradicsommal, de mivel ez utóbbi ott nem érett be, inkább csak fokhagymaszárral kaptuk.

Nagyapám jópár éve már szeretett földje karjai közt nyugossza örök álmát, eggyé vált vele.

Ott van a naplementében,
erdei fenyő illatában.
Kövek közötti apró résben,
morajló patakcsobogásban.

Aztán nagymamám is sietett utána, nehogy egyedül érezze magát. Mintha még egyszer visszaintene. Jaj, hányszor láttam integetni őket! Álltak a nagy székely kapu előtt, és minden búcsúzáskor könnyek között kívántak jó utat a távoli Magyarországra visszatérő Klári lányuknak, Marcinak és nekünk, unokáknak. Aztán indultunk a messzi útra, el erről

a szépséges magyar földről, Erdély földjéről. S nem tudhattuk, mikor látjuk egymást újra.

„Világszerte egyedüli a helyzet,
hogy egy ország önmagát tekintve,
saját magával legyen körbekerítve.” (Vengrinyák János)

(Nincs is Csomafalván egy román sem a rendőrt kivéve, őt is hivatalból helyezték oda.)

Aztán még megálltunk a Bucsin-hegy oldalában, hogy hazavigyünk egy olyan emléket, ami eredeti, örökzöld, hamisítatlan gyergyói termék: egy kis fenyőcsemetét. Kiválasztottuk a legformásabbat, alig volt harminc centi. Nagyobbat nem lehetett, mert még el kellett rejteni a határon, csempész árúnak számított. Becsavartuk nedves ruhába a gyökerei között lévő földdel együtt. Romániából földet kivinni pedig szigorúan tilos! Mi mégis megtettük, legalább jelképesen…

Az a fenyő azóta szép nagyra nőtt házunk előtt, jelenlétével felidézi a Gyergyói-havasok vadregényes táját. Karácsonykor legalsó ágaiból asztali díszt készítünk, gyertyával a közepén. Ilyenkor úgy érzem, mintha újra ott állnék a medence közepén, mint ez a gyertya, és körülöttem a fenyő zöldje jelképezné a hegykoszorút. Számomra a legkedvesebb fa. Ha egy madár megpihen rajta, mintha a határ túlsó oldaláról hozna üzenetet. A legmagyarabb fa. És az a pici föld ott izzik alatta…

MÉGIS…

Ólomsúlyú ég alatt
kinyílott a rózsa,
harmatcseppel szemeimen
csokrot szedek róla.
Örömöm az égbe száll,
hálát dobban lelkem,
Istenem, köszönöm,
hogy tartasz tenyeredben.

Pedig hányszor megbántott
gyarló, tékozló fiad,
de csodás nagy szereteted
mégis, el nem apad.
Megsimogatsz lágyan

hűsítő szellővel,
elküldöd a lelked titkát
tündöklő fényeddel.

Mosolyom égbe száll,
hálát dobban lelkem,
Istenem, köszönöm,
hogy mégis szeretsz engem…

SZÍVÜNK MÉLYÉN

Szerelmünk csillagfénye
ránk simult az éjszaka,
esőmosta szívünk mélyén
megdobbant a csend szava.

Valahol messze, elszakadva,
sziklákon jártunk, köveken,
s most egymás kezét fogva
sóhajaidat követem.

Messze szálló álmainkból,
könnyeinkből fűzzünk gyöngyöt,
mosolyunk fénysugarával
egyengessük a göröngyöt.

Karjaid közt biztonságban,
tiéd vagyok, szoríts bátran,
keresve elveszett világom
benned magam megtaláltam.

FIAM

Amikor kicsi volt, féltettem és óvtam,
csendben elringattam, ölemben hordoztam.
Könnyes szempilláit csókkal törölgettem,
édes meghittségben elrejtőztünk ketten.

Tapsoltunk, pörgettem, szorosan öleltem,
hagytam, hogy elbújjon, játsszon a közelben.
Szaladtunk a réten, szedtünk vadvirágot,
lassan megismerte a környező világot.

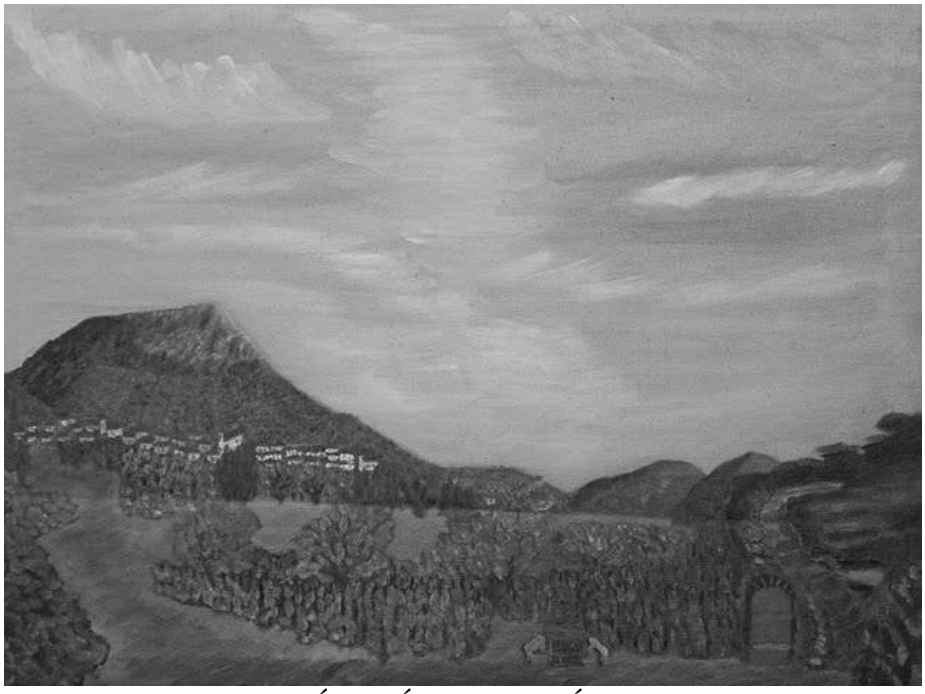
Fülembe cseng most is önfeledt jókedve,
s mennyi anekdota, nagy csokorba szedve.
Ma már nagyfiú lett, megfontolt, önálló,
mesék helyett valós józanságon álló.

Amit nyújt az élet, éljen jól majd azzal,
bajokkal birkózzék erős akarattal.
Most már hadd szárnyaljon, legyen mindig szabad,
a lelki köldökzsinór soha el nem szakad.

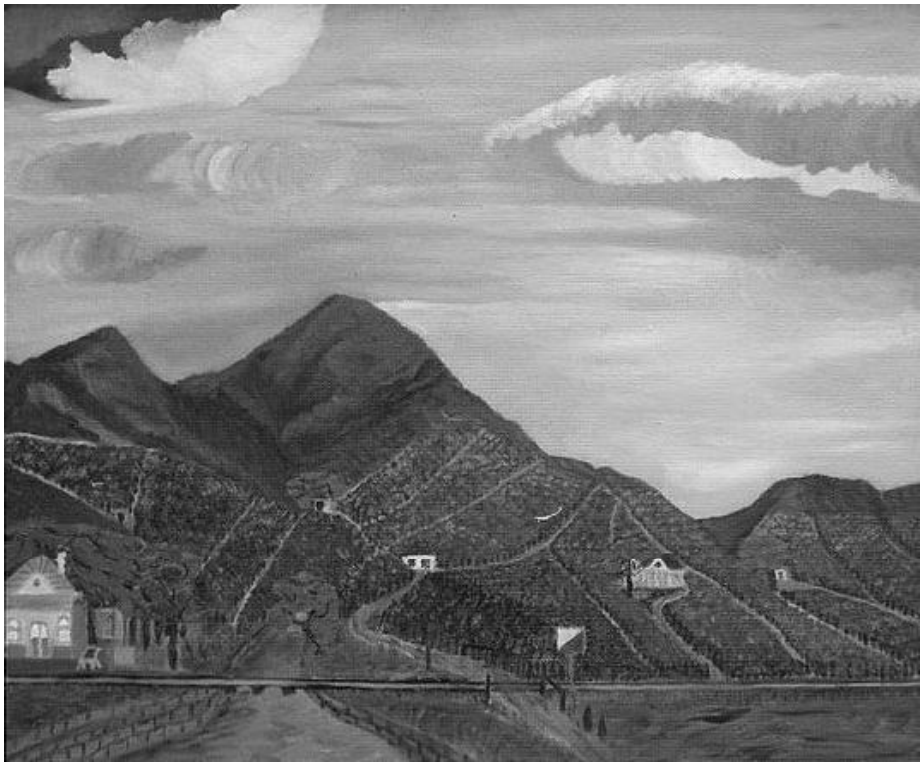

TOROCKÓ (FOTÓ)

DUDÁS ERIKA
(DUNAHARASZTI)

SZÁNTÓ (FESTMÉNY)

SZARVASSZŐLŐ (FESTMÉNY)

ÉDES RICHÁRD

(EMŐD)

15 ÉVVEL KÉSŐBB

BOIÓTIA

A felhők vörösek voltak, mint a frissen kiontott vér. Damión egy idegen világban találta magát. Egy terméstől duzzadó mezőn sétált, melyen kalászok végtelenje aranylott. Az égre pillantva meglepetés fogadta. Izgatottan vakarta meg serkenő szakállának apró, ám szúrókás tüskéit. Az ifjú jósnak a szája is tátva maradt. A Nap ezúttal nem aranyszínben tündöklött, mint Héliosz mosolya. A nagy világító vérvörösen ragyogott, mint egy fájó seb a haldoklón. Komorsága az elmúlást idézte, és a fiú megértette, hogy a mindenség megváltozott, sosem lesz már olyan, mint annak előtte. Lágy szellő játszott a kalászokon, mintha láthatatlan óriás zenélne a lantján. A szél megcsiklandozta a sápadt fiatal arcát, összekuszálta sötét, hosszú haját, mely olyan sűrű volt, mint a vadkanok szőrzete. Az enyhe fuvallat végül megcibálta Damión szürke, farkasbőr köpenyét, hogy próbára tegye erejét. A köpenyt még a Lükaión-hegységben szerezte, gyermekkorában, mikor a szörnyek elől bujdosott. A zsákmány az első ordassal vívott küzdelméből származott, melyet ötévesen kellett kardélre hánynia. Saját kezűleg nyúzta meg a fenevadat, a szakavatott Alétheiosz tanácsait követve. Apja mindig büszkén nézett rá, mikor ezt a köpenyt viselte, s Damión is hetykén húzta ki magát, mikor felöltötte farkasgúnyáját. Ez mindig az eszébe idézte, miféle sorsot jelöltek ki számára az égiek, és milyen nagy út vár rá még addig, hogy beteljesíthesse.

Apollón tanítványa a szürke tájat kémlelte. Égbevesző hegyek, mélyenszántó meredélyek ölelték a vidéket, ám embert sehol sem látott. Magányos volt, akárcsak az elmúlt évek minden napján, hiába kísérte apja és hű szolgája. Elveszítette azt, aki a legfontosabb lehetett volna a számára. Szemei könnybe lábadtak. Uralkodnia kellett magán, hogy megfékezze a kitörni készülő csermelyt, mely fájdalmainak vízeséséből nyerte erejét. Ökölbe szorította a kezét. Haragjában azok a sötét erők lopakodtak elméjébe, akik elragadták tőle anyját. Mindenáron bosszút akart állni rajtuk élete legkínzóbb veszteségéért. Reggelente a megtorlás szándékával ébredt, s azzal is hajtotta álomra fejét.

Tévedt, mikor azt hitte, senki sincs a közelében. Valaki légies árnyként suhant át a kalászok kusza labirintusán, és észrevétlenül lebbent a szomorú fiú mellé. Megérintette a vállát.

– Végre – sóhajtotta a látogató, érthetetlen megkönnyebbüléssel. Mintha a világ összes terhét cipelte volna a vállán, akár szegény Atlasz a földet, és a jós érkeztével csökkentek volna keservei.

Damión kemény életvitelének köszönhetően menten megpördült, és már szablyát is rántott volna, ám a fegyver felé félúton megbénultak ujjai. *Nem méregtől, nem bűbájtól, csupán a látványtól.* Mert a látogató nem a Hellász vadonjaiban tekergő iszonyatos teremtmények egyike volt, hanem egy fehér, hullámzó öltözékben fénylő, kinek arcán bús mosoly játszott.

– Végre megtaláltalak – simogatta meg Damión haját a nő, és az ő szemeiben is könnyek patakja kezdte csobogását. – Azt hittem, sosem láthatjuk egymást, most mégis sikerült.

Damión kezéből kihullott a kard. Átölelte anyját, akit először látott életében.

– Hogyan lehetséges ez? – töprengett a jós, szívében a boldogság kérdőjeleivel. – Úgy tudtam, hogy halott vagy.

– Jól tudod, drága fiam – hajtotta le szépséges fejét Daina, s tekintetéből egy pillanatra eltűnt a fény és az élet. – Csak vendég vagyok az élők közt. Amit látsz, csak káprázat.

A szellő mákszemeket sodort Damión tenyerébe. A fiú zavartan rázta meg fejét. *Morpheusz*, az álmok istene viselt mákkoszorút…

– Csak egy árny vagyok, ki egy araszny időre tört fel *Hádész* sötét barlangjából. Nekiveselkedtem a láncoknak, és pár szempillantásnyi időre átlestem rajta, hogy találkozhassak veled. Minden kincset megér, hogy láthatlak.

– Hogyan jártál túl Hádész eszén, anyám? Miként találtál rám?

– Kevesen tudják, de létezik néhány titkos folyosó, melyek összekötik az alvilági árnyak fénytelen világát az élők birodalmával. – avatta be a rejtélybe gyermekét Daina. – Olykor, kivételes esetekben a folyosók különleges kalandokra adnak lehetőséget. Ha a két világ alagútjai egymáshoz illeszkednek, a holtak az álmok útján egy rövid ideig beszélhetnek az élőkkel. Így kerülhettem a közeledbe annak ellenére, hogy több mint egy évtizede halott vagyok.

– Szeretlek, anyám.

– Tudom, Damión. A bennem lévő szeretet és a te ragaszkodásod hozta létre a folyosót köztünk. Mindent megtettem, hogy eljöhessek, és most itt vagyok.

– Nagyon hiányzol nekem – szorította magához minden korábbinál hevesebben anyját Damión, aki egyre elkeseredettebb küzdelmet folytatott a könnyeivel. – Nem hagyhatsz itt engem, többé nem engedlek el. Velem kell maradnod…

A szél egyre hevesebben süvített, s mintha állatias üvöltések törtek volna fel a légáramlatból.

– Az alvilági árnyak kiáltanak értem… – magyarázta szomorúan Daina – Méltatlankodnak és követelőznek, hogy ők is feljöhessenek. Rettegnek attól, hogy elszökjek előlük.

A szél önálló életre kelt, mintha egy emberi ésszel felfoghatatlan méretű lény lenne, aki egyre haragosabbá válik valamitől. Daina váratlanul eltolta magától fiát.

– A folyosók egyre ingatagabbá válnak a két világ között. Nem maradhatok veled, hamarosan vissza kell térnem oda, ahonnan jöttem… Hádész árnyai közé…

– Nem hagyom! – makacskodott Damión – Kiugrasztom a kardom, és bárkivel birokra kelek, aki arra vetemedne, hogy elvegyen tőlem!

Megcsillant a szablyán a fény. A pengén egy lanthúr rajza futott végig, két helyen babér mintázata karolta át az ábrát. Minden dísz *Apollón*ra utalt. Egykor tőle kapta e szablyát.

– Nem hagyom, hogy elragadjanak. – szögezte le Damión.

Daina megrázó mosollyal nyugtázta fia harciasságát.

– Bár az istenek kegyeltje vagy, nem küzdhetsz ellenük. Ők döntenek a sorsomról, nem te s pompás kardod. Bárcsak úgy lehetne…

– Nem érdekelnek az istenek! – csattant föl Damión, és a földhöz vágta Apollón karját haragjában. A fiú az ég felé emelte arcát. – Miért segítsek nekik, ha ők csak kínoznak engem? Téged is elraboltak tőlem, nehogy boldog életem legyen…

– Nem azért kellett meghalnom, mert az égiek gonoszak – magyarázta Daina – Az olümposziak jobbak, mint gondolnád. Mindent magasabb célok érdekében tesznek, melyről nekünk, halandóknak sejtelmünk sem lehet. Az én életem *Artemisz* vette el, midőn megszültelek téged. Ő is megkönnyezte a halálomat, mégis meg kellett tennie, mert Zeusz parancsát teljesítette. Zeusz kényszerítette, fenyegette, hogy megcselekedje. Nem szállhatott szembe vele.

– Ez csupán azt jelenti, hogy nem Artemiszt kell gyűlölnöm, hanem Zeuszt. Mert semmiként sem nevezhetem jónak azt a személyt, aki megfoszt egy újszülöttet attól, hogy az anyjával élhessen.

– Zeusznak azonban jó oka volt arra, hogy az alvilágra küldjön engem – sóhajtott föl belenyugvón Daina – Nem várom el, hogy

könnyedén elfogadd, eleinte nekem is nehezemre esett. Azért kellett meghalnom, hogy a *Hádészból*, az álmok útján segíthessek neked küldetésedben, s hogy megmenthesd az *Olümposz*t. Hádész néha az Alvilág más tájaira figyel, a sötétség és a fény folyosói pedig néha összekapcsolódhatnak, és *Morpheusz ösvényé*n talán máskor is beszélhetek veled…

A szél egyre erősebb lett, viharrá hevesedett. A távolban villám csapkodott.

Daina egyre sietősebben kezdett magyarázkodni:

– Hádész egyre éberebb. Le akarja zárni a járatokat, hogy a holtak ne beszélhessenek az élőkkel. Igyekeznünk kell, hogy időben mondjak el neked minden fontosat. Haragjában lehet, hogy megtalálja és szétszaggatja a kapukat, nehogy máskor is meglátogathassalak…

– Milyen értesülésekre gondolsz? – döbbent meg Damión – Csak nem a küldetésemre gondolsz?

– Zeusz annak idején előre megérezte, hogy a szörnyek egy nap szövetkezni fognak ellene, és megkísérlik megdönteni az olümposziak uralmát. Igaza volt. A rémségek azon munkálkodnak, hogy a halhatatlanok elerőtlenedjenek, és fenséges az ő szőrös, pikkelyes, mocskos mancsukba áramoljon. Mindent megtesznek a sikerért.

Villám csapott a Damiónék fölötti sziklába. Egy hatalmas görgeteget harapott ki Morpheusz álombéli hegyéből, ami egyenest Damiónék felé zuhant. A jós sebesen cselekedett. Váratlanul lökte előre anyját, ő pedig hátra vetődött. A szikla épp közéjük csapódott be, irgalmatlan rezgésre kényszerítve a földet. Damión egy szívdobbanásnyi időre azt hitte, az egész hegy rájuk omlik, ám a természet végül megkegyelmezett nekik.

– Hádész mindent megtesz, hogy széttépje az összekapcsolódott járatokat! – kiáltotta Daina, akinek már a szelek tombolását is túl kellett harsognia. – Valamiképp a szörnyek veszik rá erre a tombolásra. Úgy állítanak be engem, két világ közt kóborló lelket, mintha Hádész hatalma ellen ágálnék… Az a balga alvilági pedig még el is hiszi… A magáénak ara, menthetetlenül visszaránt a mélybe…

Damión szeretettel, mégis határozott mozdulattal ragadta meg Daina karjait. Muszáj volt. Egy láthatatlan erő folyton azon munkálkodott, hogy elragadja tőle.

– Segíts, anyám! Mit tudtál meg odalenn a küldetés titkairól?

– A legfőbb tanács, hogy *óvakodj a Kígyólábútól és csúszómászói aljasságától*!

– Kitől? – hökkent meg a fiú.

– Nem látom tisztán, csak sejtelmes vonásokat fogtam fel belőle a Talányok Tavában – suttogta Daina, egyre ijedtebb tekintettel – A szörnyek terve egy iszonyatos, óriási teremtménnyel kapcsolatos, aki jelenleg a sötétség foglya, bár azon dolgoznak, hogy kitörhessen onnan, és újra a felszínre kerüljön. *Akkor vége a világnak, Damión.* Az a lény olyan rettenetes, hogy még az olümposziak is félik erejét. Akkora, hogy ha visszatér, a Napot is elhomályosítja.

– Ki ez a velőtrázó behemót? – kíváncsiskodott Damión. A szélroham őrültebb volt, mint amit valaha tapasztalt. – Kit akarnak felhozni a fenevadak?

– Nem tudom, de valamiként a kígyókhoz kapcsolódik… – merengett Daina, aki egyre erőtlenebbül markolta fia küzdelmekben edzett karját. – Ha eljön, még félelmetesebb förmedvényeket hoz magával. *Felébreszti a föld legmélyebb árkaiban sínylődő retteneteket, majd véget vet az istenek és emberek világának…* A Kígyólábú uralkodik majd Zeusz helyett, óriási testőrei és szolgálatkész szörnyei segítségével. Ha ez megvalósul, az az általunk ismert világ végét jelentené…

– Mindent megteszek, hogy megállítsam őket, anyám! – Damión lehajolt, és felvette a földről elhajított kardját. – Az egész életem annak szentelem, hogy felszámoljam a szörnyek összeesküvését, és megakadályozzam a Kígyólábú eljövetelét! A szavamat adom rá…

– Felkeresem az Alvilágban a Kígyók Barlangját. Nem lesz veszélytelen, ám amit tudnom kell, azt elmondják. További titkokat csalogatok ki belőlük, hogy segíthessek neked.

– Ne tedd, anyám! Már az is kockázatos, hogy idejöttél Morpheusz folyosóin…

– Mindent meg kell tennünk, hogy megmentsük az Olümposzt és az általa képviselt rendet. Ha elvész az istenek uralma, szeretett világunk hasad romjaira.

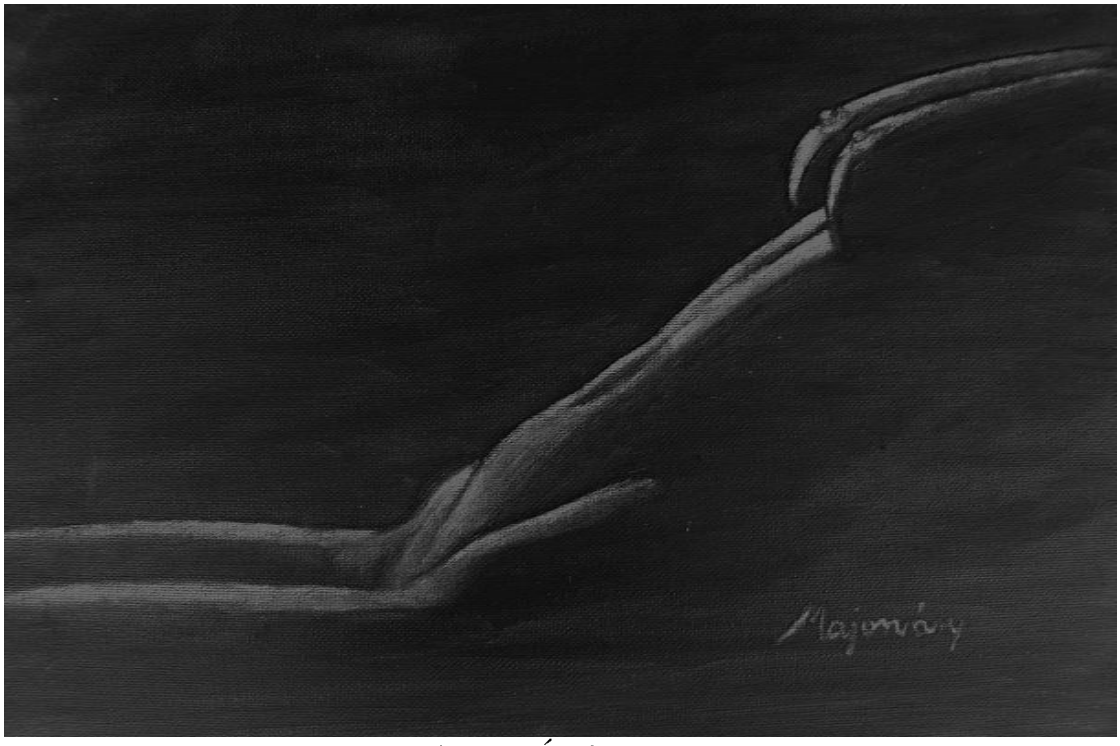
A túlvilági sikolyok egyre sürgetőbbé és fenyegetőbbé váltak a szélfuvallatokban.

– Nem tudom, látlak-e még valaha, vagy ez volt az első és utolsó beszélgetésünk, gyermekem. – Daina szemeiben elmondhatatlan fájdalom fénylett. – A folyosók kapcsolódása ritkán sikerül, és Hádész roppant szorgalmas a szétszaggatásukban… Egy fontos dolgot még mindenképpen tudnod kell… *Kövesd társaiddal az oroszlán s a vadkan ösvényeit…* Csak így állíthatjátok meg a Kígyólábút… Sose felejts el engem, fiam…

A szél szárnyán sodródott el tőle, egyenest a semmibe. Újra kiszaggatták a karjai közül, mint születésekor. Hányszor veszik még el

tőle, hányszor döfnek ezzel dárdát a szívébe? Nyelt egy nagyot, hogy csillapítsa mérgét. A babérral és lanthúrral ékesített kardra pillantott, majd a vörös felhőktől örvénylő égre.

Damión felébredt. Készen állt a küldetésre.

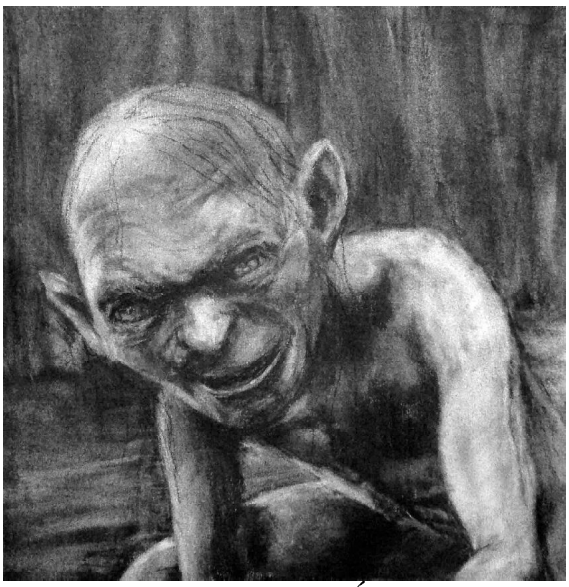

AKT FÉNYBEN
MAJORVÁRY SZABÓ SÁNDOR FESTMÉNYE

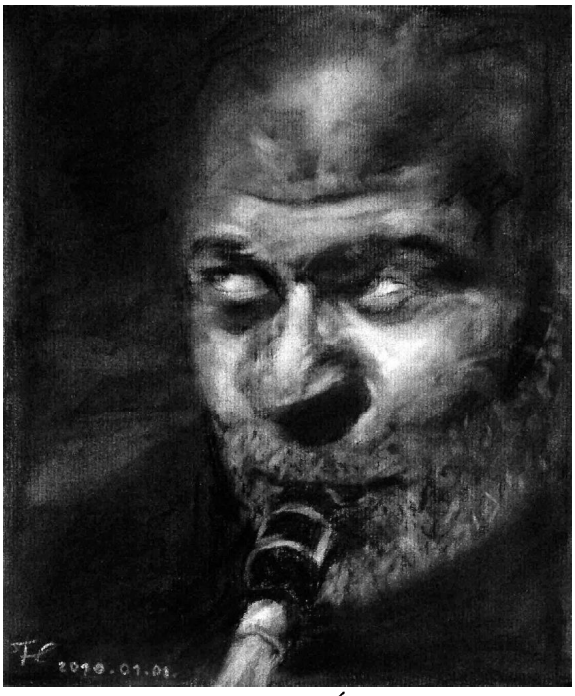
FONÓ LEVENTE
(DEBRECEN)

ÁRPÁD FEJEDELEM –
HAZATÉRÉS (SZÉNRAJZ)

TOLKIEN VILÁGA –
GOLLAM (SZÉNRAJZ)

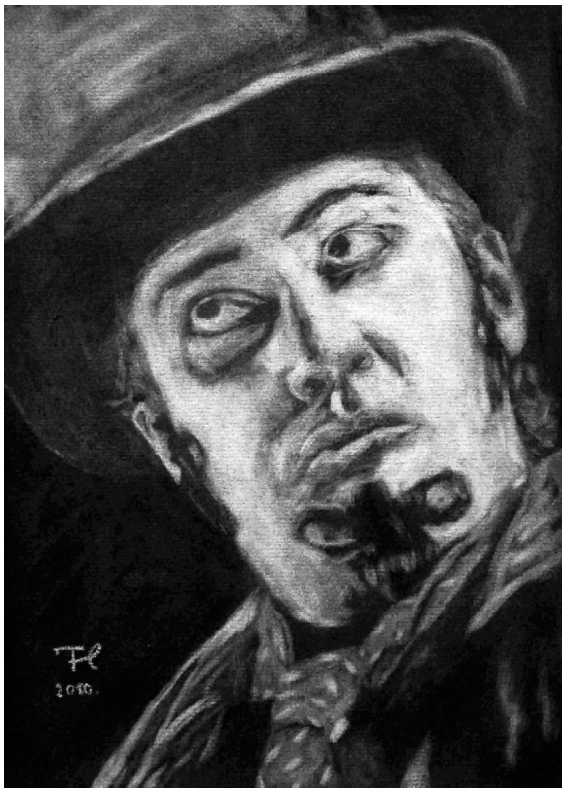
THE JAZZ (SZÉNRAJZ)

A TÉR-IDŐ GONDOLATA
(TEMPERA)

MAKUTYI (SZÉNRAJZ)

POMÁDÉ KIRÁLY (SZÉNRAJZ)

GAÁL ERNŐ
(SZERENCS)

KÁVÉHÁZI ASZTALNÁL

Csöndes kávéháznak hűvös szegletében,
Üldögél két költő tollal a kezében.
Köröttük az élet diszkréten morajlik,
Fennkölt világukba ebből misem hallik.

Átélve az ihlet varázsos perceit,
Verset írni nékik a Múzsájuk segít.
Mindketten csak egyre, csak arra gondolnak:
Lendületet adni a bizsergő tollnak.

Közben egy pincér az asztalra kávét hoz,
Amely csészéjükből gőzölve illatoz'…
A fellegbe repítő ábrándos illat:
Lassan megindítja kezükben a tollat.

Elárulom Néktek, hogy én is ott jártam,
Abban a kellemes, csöndes cukrászdában.
És hogy ne maradjon ez egy futó emlék:
Eme kis versikét „farigcsáltam" nemrég.

ÁLMOMBAN

Álmomban fa voltam ablakaid előtt,
Erős törzsű, kemény.
Testemmel védtelek, hogy meg ne csalhasson
A százarcú remény.

Árnyamat hűsítőn lényedre takartam,
Őrt álltam idekinn.
Andalító csábos zenéket zizegtek
Rezgő leveleim.

Szemhéjad fonákján Szédelgő mosolygott,
Meg akart ölelni.
Harcra kelt féltékeny énem a Csábító
Csókjától menteni.

Viaskodtam vele s magammal ugyanúgy,
Éretted virágom.
Ádáz csata közben észre sem vettem, hogy
Véget ért az álom.

Te az éjt feledve felültél szelíden,
S ábrándozó szemmel
Találgattad, milyen örömöt hoz majd a
Kócos hajú reggel.

Magam pedig immár éber részegségben,
Nem vártam csodára.
Számolatlan csókot halmoztam ragyogó
Szerelmes orcádra.

L. GÁL MÁRIA MANDALÁJA

GÓG JÁNOS
(CSONGRÁD)

SÉTA A SZEGEDI KORZÓN

Az ember olykor csak néz, nem keresgél,
– mint minap a Korzón, úgy délután –,
sétáltam, s szembe jött velem Füst Milán,
– hárs illatán billegett a langy szél –.

E kép – mint a gondolat – lesz, s elvetél,
hisz én csak tolókocsi-trónusán
láthattam volna, tán' hatvanhét nyarán,
amint morogva, magában beszél...

Mesterek mestere volt, ámde mára
homály lepte az örök kétkedőt,
ki egy új verstant szerkesztett kevélyen!

S bár nem ügyelnek már régvolt szavára,
mai próbákhoz Ő adott erőt…
Én nem szeretem, de tisztelem mélyen.

A KIMÉRT IDŐ

Elhagyott, zilált percek mindenütt;
az értetlenség olykor még kiborít,
nem a termékeny Nap aranya süt,

szikrát szóró csillagok fénye kondít
cserépharangokat, a kimért idő
lejár, csak a magány farkasa ordít

utánunk, a hordáktól szenvedő
vérszomjas állat, e konok elmúlás,
mely mint a pók, rabtartó hálót sző.

***

A mai feszülés már egészen más,
múltunk merényleteit köd lepi,
vágyaink felett tort ül a megszokás,

amely a változást nem kedveli,
mi mégis vonyítjuk vakmerő hittel:
bensőnk igaz bölcselettel teli.

A vers, bár míves, nem csillogó flitter
hatalmon lévők vasalt öltönyén,
legyen bár továris, vagy gazdag miszter!

***

Jövőnk se lepje füstjével tömjén,
a századok pártolta diszciplína
nem művészi tárlat, ráció, tény,

s bár tért hódít egyre, mint ősi Kína,
varázs–Keletnek furcsa gyöngyszeme,
engem mégis mintha az Alföld hína!

Lelkem itt öröm tűzzel van tele;
itt születtem, s e vidék lett a jussom,
falánk vágyamnak zamatos étele.

CÉLTALANUL?!
(A vers lélekharang)

Az élet csupán egy pocsolyába dermedt
mozdulat, hiába kutatsz, mást nem találsz,
szürke kövek közötti csalárd tegnapot,
s véle – jövődet kutatva – muszájból hálsz!

Olykor fáj nagyon, kínok kínja meggyötör,
dörgő hangod mégsem zavart ordítozás!
A vers lélekharang féltő üzenete,
bűnök gyónása utáni feloldozás.

Titkon konspirálsz árnyékos utcasarkon,
életed sötétet búvó vakond mása,
bár félelmed oszlopát ledönti a nyílt
beszéd, a remélt kincsek magasztalása!

Még sötét az éj, a pirkadat is távol,
lompos felhők kószálnak a horizonton,
s e csend ölni képes! Az ember se különb:
mint veszett kutyák marakodnak a csonton!

S ki győz, elveszejt másokat, leszámolás
a népítélet, melyre senki se hallgat…
Új frontokat nyitnak újabb hadvezérek,
s ez örök harcba az ország belehalhat!

FELOLDOZÁS
(A szenvedély rabjához)

Elemészt a semmi!
Nem marad utánad csak korom és üszök,
de gyarlóságod megbocsátom: esküszök!
Nem tudok mást tenni!

Lélekharang nem szól,
nem harangoz az összedőlt álmok tornya,
méla zsoltár helyett harsog a tivornya;
jel a túlvilágról!

Műved nem született!
Parnasszus lépcsője se horzsolta lábad,
nem ostromolt elmével felvértezett had,
benned maradt a tett!

Az idő elrohant,
adós maradtál homokvár hűs borától,
Bár remény voltál, ám csak emléked lángol
majd, ha beföd a hant!

GYÖNYÖRŰ SZÁMVETÉS

A költészet gyakran megfejtett álom,
gyakran meg faragatlan valóság!
Benne olykor önmagamat is látom,
s menekülni: hiábavalóság!

Életeket adni hatalmas dolog:
nemzeni gyermeket, új dalokat,
s bár a költő gyakran kétkedve morog,
e csodás nyelv írásra csalogat!

Előbb még vajúdik az este, máskor
fölbuzog a kifröccsenő harag,
jelzők tolongnak, s refrén villanáskor
strófákat fényez a sor végi rag!

Így igaz, a vers gyönyörű számvetés,
sorsunkból fogant szülés és temetés!

MINDEN HANGBAN
(In memoriam Faludy György)

Sokáig még mindenben kerestelek:
minden színben, képben, minden hangban,
versekben fürdőzik, méltat a dallam,
rólad súgnak titkokat a szelek!
Közöttünk végtelen életet élsz még;
tüzével pokol és mennybéli Nap
hiába porlasztotta el csontodat…
Bennünk büszkeség lobog, nem részvét!

A boldogság teríti ránk subáját,
melletted éltünk, közünk volt hozzád,
megadatott bölcs társalgások sora…

Kacéran huncut szemed adta báját
a szónak, mit igazzá formált szád,
s lettél édes szülő, nem rút mostoha…

GYENES KLÁRA

(FELSŐZSOLCA)

ÁRVÍZI NAPLÓ

2009 tele

A 2010-es esztendő előestéjén írtam meg „Lovak karácsony idején" című versemet. Az egyik versszak felidézi bennem a természetnek azt az idejét, amit az emlékezet mára már elhomályosított volna. Azt írtam, hogy „néztem a Sajót, kilép-e medréből mifelénk is".

Így tehát, megszentelt karácsonyi napokban, 2009 telén, nagy vizek voltak már.

2010 tavasza

A tavasz sem telt vidámabban. Szakadó esők mosták egybe a napokat, végeláthatatlan pocsolyák gyűltek a nagy havas tél után. Februárban újra havazott, láthatatlan erek teltek meg olvadó vizekkel, mintha a tél, – mint valami titokban megesett leány–, rejtegetve duzzasztotta volna növekvő méhét.

Szüntelenül a tavaszi munkát vártuk. A vetés úgy odázódott, mint a lusta ember keze alatt várakozó munka. Nem is igen emlékezett rá senki, hogy volt-e már ilyen kései indulás. Esővel telt el a tavasz, dagadó sárral fedve be még az áprilist is, s bizony 2010. év májusi esője csak sáraranyat ért.

A tavaszi vizes hetekben, kétszer is, háromszor is megáradtak a borsodi, felvidéki folyók és patakok. Aki nem járta a vidéket, talán nem is gondolta, hogy az északi hegyektől, a lankás völgyekig mindenütt telítődtek a talaj alatti vízerek csatornái. A folyók úgy viselkedtek, mint rendetlen gyerekek, akik ha elmennek szüleik hazulról, kihasználva az alkalmat, fékevesztett rosszalkodásba kezdenek. Bármerre jártam Borsodban, Felsőzsolca és Szögliget között, az utak mentén a földeket folyók ölelgették szemérmetlen vízözönükkel. Végeláthatatlan tavakban öntötték el a búza-, a kukoricaföldeket, fuldokolva hagyva, a reménytelenül életükért küzdő növényeket.

Az első nagy áradás idején a Bódva, a Sajó mentén, és a Hernádon óriási pusztulást hagyott maga után a víz. Sajóvámos és Sajóecseg között vízzel zárta be az egyik tanyát, mindenfelé állatokat, embereket, házakat, vagyonkákat mentettek az emberek. Nem lehetett tudni merre az út, mindenütt csak a víz, a nagy víz. Több falu megközelíthetetlen maradt.

Edelényből óránként jött a tudósítás, hogy átszakad-e a gát, kell-e kitelepíteni, s csak a magunk telefonjaiból tudtuk, hogy odahaza Szendrőben, hasonló kétségbeesésekkel küzdenek.

Homokzsákokkal terítették be a vidéket, mint fehér jelzőoszlop, mutatva az utat a repülő madaraknak, merre hagyják el a nyomorúságos vidéket. Amikor levonult az ár, mint vérmezőn, megfulladt növényeket, elmocskolódott területeket hagyott maga után. A megtépázott Borsod lassan ocsúdott.

2010. június 1.

A sokadik áradás után Sajósenye és Boldva között a szántóföldön a már hivatalosan levonult áradások után, – meredten néztem –, mintha ráöntötték volna a Balatont a tájra. Úgy hullámzott a nagy víz, hogy kedvem támadt volna leúszni a mélyére, és megnézni, ki vezényli hullámait. Lehetetlennek és érthetetlennek tűnt minden.

Szögligetre tartottam. Egy órával az érkezésem után, Szendrőből jöttek a hírek, hogy Szuhogy felől az már alig megközelíthető. Akiknek házaiba az elmúlt hetekben már betört a víz, kétségbeesetten indultak haza, hogy megelőzzék, a megelőzhetetlent.

2010. június 2.

Hallgatag volt minden. Lassan, szinte láthatatlan módon, mint ki titkos küldetést teljesít, emelkedett a víz mindenfelé.

2010. június 3.

Csütörtökön szakadó eső fogadta a híres ónodi vásárt. Széles pocsolyák között, – csak, mert ilyen elvetemült az ember –, a „csak azért is" dacával vásárolgattak az emberek. Délre, riasztó erejűre dagadtak a csordogáló patakok, úgy gondolván, most csinálhatnak hírnevet maguknak.

A hetekkel ezelőtt már körbehordott, átvizesedett homokzsákok szoros őrségben álltak a Bódva két partján, s nem kevésbé a környékbeli többi folyón is. Délután mozdulatlan várakozással hallgattuk a híreket, folytonos kapcsolatban állva szülőfalummal Szendrővel, ahol lassan emelkedett a víz.

2010. június 4.

Trianon emléknapján sűrűsödni kezdtek a mondatok. Szendrő víz alatt. A Rakacai víztározót megnyitották. Szlovákia irányából újabb vízhozamok várhatók. Edelényben átszakadt a gát.

Ki gondolta, hogy megállíthatatlanul rohan felénk a hömpölygő veszedelem, mint elszabadult, megveszett vadállat, és olyan csendes alattomban, mint ismeretlen vidékeken tanyázó kígyó, minek halálos ölelése ellen nincs menekvés.

Miskolcra bevezető 3-as főúton már elterelték a forgalmat, mert a víz uralma alá vette az utat, és elérte Felsőzsolca határát. Szirénák hangja hasította a levegőt, mint vijjogó nagy madár, ki veszélyt érezvén, fellármázza az egész erdőt, mikor egy vadász lába alatt megreccsen a száraz gally. A nagy víz ott téblábolt támadóállásban a Szilvás kertjei alatt, a mi még akkor sem hihettük, hogy úgy lep el minket, mint egy sötét átok.

Kezdett kaotikussá válni a helyzet. Az utakon kétségbeesett autósorok, rendőrök terelték a forgalmat mindenfelé. Eljött a pillanat, amikor Miskolcot keleti irányba elhagyva, Felsőzsolca megközelíthetetlen lett. Miközben a zsolcai-körforgónál az utat homokzsákokkal kerítették be, – épp úgy, mint hetekkel azelőtt is –, eszünkbe jutott valaki, aki azt mondta, olyan víz jön, amihez az előző csak gyakorlat volt, hogy tudják az emberek, hogyan kell védekezni.

Délután Arnótról egy ismerősünk állatait menekítettük. Az arnóti-körforgónál minden órában nagyobb vízben gázoltunk autónkkal. Később már ott sem lehetett átkelni. Délutánra a felsőzsolcai Szilvást elöntötte a víz. Mindenki hitte, hogy ott meg is áll. Az emberek vállvetve rakták a homokzsákot, kétségbeesve várva hol a homokra, hol a zsákokra.

Péntek éjszakáján, sötét nagy vizek foglyaként, a Szilvásban embereket, állatokat mentettek. Mint ellenséges országba ejtőernyővel ledobott elit katonákat, úgy dobva bele a sötét éjszakába a Felsőzsolcára érkező segítő alakulatokat, a feketéllő nagy vizeket járták, menteni az omló házak közül a bent rekedteket.

2010. június 5.

Szombaton, Felsőzsolca magas pontjain falubeliek várták, hogy megmondják nekik, hogyan segíthetnek. De senki se mondott semmit. Az emberek egymásnak hozták a híreket. Már a Kassai utcán a víz… elérte a Dózsa utcát, már a közepén jár. Az emberek vártak. Kérdeztek. Vártak. Aztán homokzsákoltak. Aztán homokot vártak. Aztán zsákot. Aztán már nem vártak. Maguk esze szerint kezdték védeni otthonaikat, kertjeiket, állataikat, életüket. A Dózsa út és a Kossuth út kereszteződésében feketegátat építettek, abban reménykedve sok cigány család, hogy a víz irányát megváltoztathatják, de az nem kerülte el a

Kertekalját és környékét. A Szamárlaposon zsákolni kezdtek. Szombat dél volt.

Most szeretném elmondani a mi történetünket. De nem mondhatom el. Talán majd egy másik írásban. Méltatlan lenne, csak a miénket elmondani. Pedig mi is, mint mindenki mást, a maga riadalma kezdte hatalmába keríteni. Csak a Felsőzsolcaiak riadalmát írhatom meg. Azt is csak töredékesen. Nem írhatom meg az ő történeteiket sem. Csak ők írhatják meg. Remélem meg is teszik.

Alsózsolca irányába az út mentén kezdtek homokzsákozni, minden mozogni képes teherautóval homokért mentek, mint megzavart hangyaboly, nyugtalan nyüzsgés vibrált a levegőben. A Kossuth utcaiak akkor sem hitték. Aztán várták a homokot. Aztán a homokzsákot. A víz a Kossuth út és a Dózsa út kereszteződésében hömpölygött. A Kossuth utca háta mögött a kertek felől erőltetett menetben közeledett a víz. Szombat délután volt.

Délután közepe táján újabb segítő alakulatok érkeztek. Fiatal rendőri osztag gázolt a vízben az elöntött utcák irányába. Ha rendezett lépéseik, segítő szándékuk megállíthatta volna a vizet, a víz ezen a ponton azt hiszem, töredelmesen, feltett kézzel meg is állt volna. De mert maga sem tehetett róla, csak vonszolta magát át a városon, mint egy megállni képtelen lavina. És vitte magával a várost.

Két hivatalos ember, hangosan gondolkodva járt a Kossuth utcán. *Itt fogunk árkot vágni* – mondta az egyik. *Rendben. És te mondod meg az embereknek?* – mondta a másik. *Én? Nem én vagyok az irányító*! – mondta az egyik. – *Hát ki az irányító?* – kérdezte a másik. – *Azt nem tudom* – felelte az egyik. Nem szólt semmit a másik.

Néhány perccel később egy harmadik hivatalos ember szólt az embereknek, hogy felvágják az utat, hogy elvezessék a zsolcai vizet a Kossuth utcán át a Sajóba. Valaki azt mondta, hogy talán Alsózsolca irányába elterülő mélyebben fekvő utcákat, kisebb mértékben lepné el így a víz.

A Kossuth utca emelkedett a Sajó irányába. Szombat estéjére elkészült egy kis kacsaúsztató, hogy elvezesse a tengert. A sötétséggel együtt emelkedett a víz is. Még csak készült az elvezetést segítő szivattyú összeszerelése, amikor vízügyes szakembert, önkormányzathoz tartozó hivatalos embert kerestek az utcabelieken. Kilenc és tíz óra között már hömpölygött a víz az utcán. Éjfélre, engedetlenül átlépve a számára kijelölt kacsaúsztató útvonalat, ellepte az utcát, az alatta elterülő házakat.

2010. június 6.

Felsőzsolca összerogyott a víz alatt. Szürke óriás fogja lett a város. Hajnali négy körül, csupán néhány utcát érintetlenül hagyva, egybefüggő tó borította a város magasabb pontjait is, nyaldosva a megmaradt száraz foltok partjait, ahová a segítő alakulatok helyezték bázisukat. Magamban úgy hívtam csak ezt a helyet, hogy a Sziget. Minden romantika nélkül. (Ennél jobb helye volt Robinson Crusoenak anno.)

Egész nap csónakokkal mentették az embereket a megáradt utcákon. Kérlelhetetlenül megtöltötte a víz a Szamárlapos utcáit, reménytelenségbe taszítva sok száz embert, kik tehetetlenül temették egész életük verejtékét, kártyavárként lerogyó házaik alá.

Ezt az írást most kellene abbahagyni. Nem lehet emléket állítani száz és száz összedőlt háznak. Nem lehet leírni, hogyan omlott össze száz és száz családnak az élete. Nem illő szavakat keresni, töredékes sorokat írni. Csak emlékezni szabad rá. Szabad és kötelező. És tilos úgy tekinteni rá, hogy megtörtént, hát megtörtént. Mert újra megtörténhet. A felelősség elodázhatatlan. S ha nem is tárhatta volna szét a karját senki, hogy megállítsa a nagy vizet, kötelező a vizet tisztelni. Tisztelni, mint nemesi főúrt, kinek nem csupán hatalma van, de jogai is, és az őt megillető jussot meg kell adni neki, mert ha nem, erővel is elveszi azt, ami neki jár. Mert ez a három folyó, a Bódva, a Sajó és a Hernád, méltatlanul lenézett három folyam.

Tisztelet jár a Bódvának, ki kilépve a medréből, megkereste apró ereit, és átrohant a vidéken, nem kímélve senkit és semmit. Betérhetett volna a Sajó kínálta „kapun", mint csókra áhítozó vőlegény, ha utat találhatott volna magának arájához.

2010. június 6.

Hétfőtől, lassan, a legmagasabb pontokon elkezdett apadni a víz. S mert továbbra sem volt hajlandó a bürokrácia útvesztőinek engedelmeskedni, a következő napok folyamán megrekedt azokon a területeken, ahol tudott, s a több ponton zajló folyamatos szivattyúzások mellett is, csak hetek alatt hagyta el a megtépázott utcákat, a százával ledöntött házakat, a megfojtott kerteket, a megtelt pincéket. És a csordultig telt szíveket.

Róluk nem szól ez az írás. Nem szól a traktor kanalában kihozott béna bácsiról, nem szól a csónakon egy táskával menekítettekről, nem

szól a vizekben visszafordulásra kényszerülő segítőkről, a napokon át éjjel-nappal teherautóikkal, traktoraikkal mentő falubeliekről, nem szól az anyja után riadtan úszó, bátor kiscsikóról Fiszdúrról, a meghasadt, részeg ember módjára meghajolt házfalakról, a kétségbeesésből kimondott átkokról, a sérelmekről. Nem szól az adományokról, és nem szól egyetlen emberről sem. Csak mindannyiunkról, és mindenekről.

De szóljon még valakiről ez az írás. Egy budapesti tűzoltóról. Aki megállt a házunk előtt, tizenkettes imbuszkulcsot kért, meg tizennégyest, aztán meg kötelet, és így tovább. Az a tűzoltó elnézést kért, és bocsánatot a zavarásért, és ígéretet tett, hogy mindent visszahoz. Az a tűzoltó valóban mindent visszahozott. Újra elnézést kért és bocsánatot, és én lehajtom most a fejem, hogy ő bocsánatot kért. Itt kérek bocsánatot én tőle, és követem meg ezekkel a sorokkal. Szégyellem, hogy magán-emberként kellett segítséget kérnie, szégyellem, hogy úgy érezte, hogy nem kapja meg azokat a feltételeket, ami a munkájához kell. Köszönet azért, hogy ő is, mint még igen sokan, akik velünk voltak azokban a napokban, megértéssel voltak gyengeségeink iránt.

2010. július 6.

Most itt állok a Sajó partján, a leszakadt régi zsolcai híd közelében. Talpam alatt homok, a homok között elpusztult haltetemek és tavi kagylók. Homokos part lett a hely, amit a természet napok alatt kaszálóból alakított át szennyezett vizének folyamával. A Sajó, ma megsebzett ara, mert vőlegénye, a Bódva, ádáz csatával, keserű könnyek ezreit hagyva maga mögött, úttalan utakon jutott el hozzá.

És ha a Bódva, ily szerencsétlenség árán mutatta meg, hogy tiszteletet érdemel, mint tisztuló folyam, ilyen szerencsétlenség árán kell nekünk is újra kezdeni 2010 nyarát. Mert ezt az írást, nem lehet itt még lezárni. Mert ma, 2010. július 6-án egy hónappal a 2010-es nagy árvíz után, még állnak a romok, mert azt meghagyta a víz.

HABARICS HENRIETTA

(PORCSALMA)

VÁLTOZOTT, VÁLTOZUNK

Ez csak egy fakó törülköző.
Már kimostam ezerszer.
Tükörben mosoly, gondűző,
Az asztalon rúzs hever.

Lelkemben füstös, kormos ékességek.
Szilánkok vágják a boldogság ereit.
Fájnia kell, ugye? Ürességet érzek.
Nem hallom az ősz őrjítő rémeit.

Most csak gondjainkat látom.
Nem létező, üvöltő gondjainkat.
Ríni, könnyezni, ordítani vágyom
Minden apró megbánt szavunkat.

Félő elszakadt minden lánc,
Ami eddig hozzád fűzött.
Csönd van, és nincs már több tánc;
Nincs dallam, ami pezsdített, fűtött.

Nézd csak! Idegenek szavalják soraim,
Azt, ami eddig csak hozzád szólt!
Lassan mások csókolják majd ajkaim,
És te sírsz? Én sírjak? Ennyi volt.

Ez csak egy fakó törülköző,
Ami a tiéd volt egyszer.
Kopik már ő is, mint a lepedő.
Változunk újra. Más vagyok ezredszer.

MEGÍRT MEGÍRATLAN

Nézd, ennyire futotta most minden erőm!
Egy vallomás és néhány könny az utcakövön…

Rég megírt, megíratlan szavakra,
Melyeket gyáva voltam kimondani.
Halk szeretlek egymás utánra,
Melyeket, hogy el ne romoljon semmi
Féltem újra, féltem leírni…

Sosem szerettelek meg. Soha!
Egyszerűen beléd szerettem.
Idővel és nem azonnal,
De őszintén tettem.
Tettem. mertem… mertem?

Nem a szemed, vagy egyéb porcikád.
Te… Tég… Tége… Téged…
Hát végre, végre érted?

Emlékszel? A vízben keringőztünk.
Hiányzik az az akkori érzés.
Ahogy pörgünk, forgunk, perdülünk.
Egy érzés… a féltés…
Ugye már csak miattam kérdés?

Ma újra lázasan ébredtem.
Utoljára te ápoltál.
Bután, hisztisen, feküdtem,
De te végig kitartottál.
Talán meg is gyógyítottál.

Rég megírt, megíratlan szavak ezek.
A megbánás méregzöld kortyai.
Egy elsírt, elsíratlan „szeretlek”
Melyet talán te sem, talán nem is olvas senki.
S mégis félek újra, félek leírni…

HORVÁTH ÁGOSTON GUSZTÁV
(GYÖNGYÖS)

SÁR-HEGYI SZENT ANNA-TÓ

Kopár hegy tetején mocsaras tavacska,
takarja vad repkény s bújik nádasba;
régóta gazdátlan: elhagyott, magányos,
vize is tisztátlan s környéke sáros.
Egy kis patakja sincs; se bele, se tova,
pedig vize nagy kincs, …valódi csoda:
akár sivatagban zöldellő oázis,
vagy nagy hóviharban vidám majális.

Hajdanában vizét emberek széthordták,
nagy vödrökben vitték s földjük locsolták;
partját még gondozták, benne is fürödtek;
környékét ápolták, sokan itt főztek!
Ma már más világ van, vizet fent vödrözni?
Ilyen magasságban nincs mit öntözni!!
Ma – ide feljönni „megszállott" hajlandó,
hisz csak gyönyörködni s csodálni való!

E tengerszem mocsár: iszapos és sivár,
kétrét görnyedve jár benne a… hínár:
mégis van hatalma maradék vizének,
partján erre-arra bokrocskák élnek;
madaraknak… forrás, csak belőle isznak,
és szájukban hordják a fiaiknak!
Mellette kápolna aprócska kőhalmon,
fala már megbontva, mára csaknem rom!

Búcsú volt régente minden Anna napon,
most már elfeledve: …„magas ez nagyon";
akkor fedél alatt e házban miséztek,
ez a kis ház maradt: csak – menedéknek!
Bejárata előtt rozsdás vascsőkereszt,
hirdeti az erőt s ad ígéretet:
igaz embereknek halhatatlanságot,
a hitetleneknek – múlandóságot!!

A templom rom maradt, ma már csak menedék,
mint egy földhözragadt, múltbéli emlék;
miénk e sivár tó s a romos kápolna:
lenne tennivaló, hogy ne… romolna!
Történelmünk s hitünk emlékei ma még,
érdemes őriznünk, hisz… örök szépség!!
E hely most pihenő szép városunk fölött,
mint kis bárányfelhő ég és föld között!!

HAT–MAIT Aranytoll-díj, 2010

TÓPARTI SÉTA
DOMAHIDI KLÁRA FESTMÉNYE

K. FEKETE ISTVÁN

(TISZALÚC)

VÍRUS

Karl Marx (1818–1883) „A tőke" című művének első kötetét kiolvasván, úgy döntöttem, hogy a még hátralévő három, ugyancsak vaskos köteteket már nem olvasom el.

Azért döntöttem így, mert már így is elég információ birtokába jutottam, a vad kapitalizmusról tényszerűbb képet még senki nem tárt az olvasó elé, mint azt Karl Marx tette. Lenin (1870–1924) „A tőke" című munkára alapozta és vetette meg a tudományos szocializmus a melegágyát, annak „áldásos" hatását, valamint mindenhatóságát. Én, aki sok honfitársammal egyetemben, elszenvedője voltam a Marx-Engels és lenini eszmének és az eszmére épülő új világrendnek, a kommunisták által ránk erőltetett birodalomnak, feljogosítva érzem magam, hogy ennyi év távlatából cáfoljam a szocializmus, majd tovább építkezve a kommunizmus szülőatyjainak téziseit és torz világlátásukat.

Ébren is szabad álmodni, ha az ember hasznára akar lenni szűkebb hazájának és a világnak. A már fent említett hármas fogat, mert nagyot álmodni, mert szentül meg voltak győződve róla, hogy jót tesznek a világnak – azaz általuk jobb lesz a világ. Hogy éppen az ellenkezője valósult meg, egy elviselhetetlen kommunista diktatúrát hoztak létre, nem csak tőlük függött, hanem inkább a hadiszerencsén. Mert 1917-ben nem a kommunisták győzték le a cári rendszert, hanem az ellene felkelt nép. A kommunisták, csak magukhoz ragadták a hatalmat. Majd a II. Világháborúból győztesként a Szovjetunió gyakorlatilag megszállta azokat az országokat, ahol a Szovjet tankok árnyékában Magyarországon, Romániában, Csehszlovákiában, Lengyelországban, Jugoszláviában, Albániában, Bulgáriában és Kelet-Németországban ravaszsággal és csalással, csak kommunista államok jöhettek létre. Más a helyzet Kínával. Kínának saját ideológusa volt Mao Ce Tung személyében. De a marxista-leninista ideológia, búvó patak módjára, megfertőzött még néhány országot – úgy mint: Mongóliát, Észak-Koreát, Kubát, Vietnámot, Líbiát és Venezuelát.

De térjünk vissza Marx „A tőke" című művéhez. Hűen ábrázolja korának munkásosztályát és az őket kizsákmányoló, népnyomorító tőkésosztályt. Első megjegyzésem, hogy a munkaerőpiacon is érvényesül, a kereslet-kínálat törvénye. Ha sok az utcán a munkanélküli

ember, akkor olcsó a munkaerő, de ha hiány van munkaerő vonatkozásában, akár duplabért is kaphatnak a dolgozók. Ha kelendő volt a gyapjú és jó ára volt, akkor a munkásnak is több pénzt tudott fizetni a tőkés és felszippantotta a munka nélkül tengő embereket, mert sok munkáskézre volt szükség. Ha azonban olcsó áron sem volt kelendő a gyapjú, az bizony termelte a munkanélküliséget, mert a piac törvénye érvényesült. Tehát, az mindenképpen megállapítható, hogy a tőkés nem mumus, akitől félni kell, mert nem jószántából dolgoztatja éhbérért a munkásait, hanem azért, mert a piac úgy diktálja. A tőkés, és a nála robotoló munkások egy hajóban eveznek. Ha rosszul megy a tőkésnek, bizony ezrek vállnak munkanélkülivé, mert nem tudja foglalkoztatni őket a tőkés, és akik maradtak, dolgozhatnak tovább, talán csak fél pénzért, azaz éhbérért. De még az éhbér is több, mint a semmi, munka nélkül tengetni az életet és lassan éhen halni. A mindenkori tőkésnek érdekében áll, hogy munkásai megelégedéssel végezzék a munkájukat. A munkásoknak érdekében áll, hogy jól menjen az üzlet a tőkésnek, mert a mindennapi betevő falatjuk és a sorsuk függ tőle. Marxszal és Leninnel ellentétben én nem látok tőkés és munkás közötti kibékíthetetlen, azaz antagonisztikus ellentétet. De a negyvenévi kommunista diktatúrában, kötelező volt mindenkinek azt szajkózni, amit Marx, majd Lenin kiagyalt. Aki másként vélekedett, az osztályellenség volt. Azt már Marx is elismerte, hogy a munkás érdekvédelmek, azaz a szakszervezetek megerősödtek, és annak köszönhetően jó szociális törvények születtek. Ha pedig Marx ezt látta és tapasztalta, azt miért nem látta, hogy az élet nem áll meg. Nem csak az általa megálmodott munkáshatalom fejlődik, hanem a kapitalista társadalom is. A törvények betartatása pedig csak rutinfeladat az állam részére. Az angol gyapjúnak köszönhetően és annak mintájára, ma már a fejlett kapitalista államokban az emberek eldönthetik, hogy dolgozók akarnak lenni, vagy tőkések – új kifejezéssel vállalkozók. Ez a demokrácia. A vállalkozóknak, vagy nevezzük tőkéseknek, sem fonják ingyen kolbászból a kerítést. A vállalkozó, tőkés először is megteremti vállalkozásának az alapjait – gyűjtögeti pénzét és hitelt vesz fel, berendezi üzemét, munkásokat alkalmaz, akik fizetésért dolgoznak. De ahhoz, hogy a „tőkés” fizetni tudjon, nem elég legyártani az üzemeiben a terméket, árúvá kell válnia, amit megvesznek a piacon a kereskedők, hogy aztán ők egy tisztességes haszon reményében eladják. Ha a kereskedő, aki vevő is a tőkés által gyártott termékre, akkor tud fizetni, ugyancsak a tőkés a dolgozóinak és a kereskedő is akkor tud fizetést adni a dolgozóinak, ha megvásárolják tőle az árut. Mert ha a kereskedő nyakán marad az áru, az egy láncreakciót indít be, ami

munkások utcára tételében nyilvánul meg, és ha nem vált időben egy kelendő termék gyártására a tőkés, tönkremegy. Bezárhatja a gyárát, de a kereskedő is sokat kockáztat. Ha a nyakán marad az áru, könnyen csődbe mehet. És ha ez tömegével jelentkezik a gazdaságban, gazdasági válságot idéz elő az adott országban, de ha világjelenségről van szó, akkor nyakunkon egy gazdasági világválság, amiben napjainkban van részünk, amit sokszor megtapasztalhattak elődeink a történelem során. Tehát, nem kell lebecsülni a tőkéseket, vagy csak kezdő vállalkozókat, mert sokat kockáztatnak, míg a munkás, talán csak az egy havi bérét nem kapja meg. A vállalkozók és tőkések a mindenkori gazdaság motorjai. Mindenekelőtt nagyon kiterjedt kapcsolati tőkével kell, hogy rendelkezzenek. Önmagában a tőke, azaz a pénz kevés a sikeres vállalkozáshoz. Bár angol szövetből készítik a legjobb minőségű és kelendő árut, de a ruhákat párizsi divat szerint varrják a legjobb műhelyekben. Ez mindenki megelégedésére így történik napjainkban is. És honnan indult világhódító útjára az ipar? Milyen rögös úton jutottak el ideáig, hány millió ember megnyomorítása árán? – de a végeredmény az, hogy megérte. Marx-Engels és Lenin ezt a hosszú, szenvedésekkel terhelt utat akarták elvágni, amikor munkáshatalomról, kommunizmusról álmodtak. De végtére is, a szocialista világrend egy torzszülöttre sikeredett. Kiosztották a földeket a parasztoknak, ezzel megszüntetve a nagy birtokrendszert – majd amikor a kisparaszti gazdaságok megerősödtek, kolhozosítottak – mindenki lába alól kihúzva a talajt, mondván a közös tulajdon is a dolgozó parasztságé. Az ipart, egyből államosították és azt mondták az ott dolgozóknak, hogy tiéd a gyár, tiéd a hatalom. A téesz parasztok sem hitték el, hogy övéké a föld, mint ahogyan az iparban dolgozók sem hitték, hogy az övéké a gyár és a hatalom. Mert aki mindenkinek ad, az senkinek sem ad. Lehet adni tízmillió forintot, tízmillió embernek úgy, hogy mindenki kap egy forintot, ami semmire sem elég és odalehet adni egy vállalkozónak, aki munkahelyteremtő beruházást hajt végre, a munkások munkabért kapnak. Adót fizetnek ugyanúgy, mint a munkaadó. Így működik a gazdaság. A kommunisták a szabadpiacot is ki akarták védeni. A szocialista országok létrehozták a jól ismert Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsát (KGST), gondolván, hogy így termékeik célzottan áruvá vállnak a biztos piac reményében. Ez kényelmessé tette a szocialista országokat, hiszen még a termelő munkát is felosztották egymás között. Hogy túltermelési válság ne alakuljon ki, ezért ötéves terveket készítettek. Az állam mindenható szerepe a termelő egységekből teljesen kiirtotta a versenyszellemet, ezért a különbség úgy

életszínvonalban, mint gazdasági fejlődésben megmutatkozott. A szocialista országok lemaradtak a kapitalista országoktól és egyre nőtt a szakadék a már említett szocialista és kapitalista világrend között. Pedig ezt, főként Lenin, a tudományos szocializmus atyja, egészen másképp gondolta. Úgy hitte, hogy először csak az elmaradott országokban jöhetnek létre szocialista országok, majd egyre teret nyer, akik közösen egy tábort alkotva utolérik, majd elhagyják a fejlett, kapitalista országokat. És a versenyben alulmaradt kapitalista országok is szocializmust építenek. Már magában az eszmében is ez volt az óriási szálka, ami a kommunisták torkán akadt, hiszen hitük nem vált valóra. A másik már ugyancsak halálos döfés volt a kommunistáknak, a hatalom gyakorlása és az emberi jogok általuk való eltiprása. Például a sztrájkhoz való jogot olyan címen nem adták meg, hogy a munkásoké a hatalom, önmaga ellen bolond ember, aki sztrájkol, azaz önmagára senki sem emel kezet. Az egész eszme erre épített. Azt sugallta mindenkinek, hogy ne lázadj, mert bűnt követsz el, azzal, ha népi demokratikus államot meg akarod dönteni, azaz ne tégy a néped ellen! Pedig a nép soha nem volt azonos az államhatalommal. De ezt mindenképpen el akarták hitetni az emberekkel. Ez volt a kommunista hatalom róka fogta csuka, csuka fogta róka elmélete és taktikája. Valójában a szocialista országokban egy percig sem volt a munkások kezében a hatalom, hanem csak egy szűk, magát kommunistának valló elit kezében. Olyan választási törvényeket hoztak, ami bebetonozta a kommunisták hatalmát. Azt hitték, ha egypárt-rendszer van, nem is lehet a kommunistáktól a hatalmat elvenni és ez így is történt. A hiba ott csúszott be a számításba, hogy az egy párti diktatúrákban, párton belül és a néptömegekben is a rendszer kitermelte a másként gondolkozókat, akik már valódi demokráciát akartak. Az ellenállás egyre erősödött és bekövetkezett a szocialista tömbön belül hazánkban a rendszerváltás (1989). Innen már dominó elv szerint esett elemeire a szocialista világrend. Természetesen, nem bukott volna meg sehol a szocialista államrend, ha nem ment volna csődbe a gazdasága, és nagy lett volna az általános jólét. Lenint idézve „A lét meghatározza a tudatot”. Ez annyit jelent, hogy lehet bármilyen álomszép, rózsaszínű programja, akár egy kommunista, akár kapitalista országnak, ha a nép nyomorog, elégedetlen, küzd a fennálló rend ellen. Volt még egy buktatója a kommunista diktatúráknak. Az általános munkakötelezettség. „Aki nem dolgozik, ne is egyék” – hangoztatták. Ezáltal elérték, hogy az egyébként munkanélküliségre ítélt embereket bevitték a gyárakba és üzemekbe. Felduzzasztották a létszámot, mert az alkotmányba bele volt írva a munkához való jog, és ezzel a jogukkal,

kevés kivétellel mindenki élni is akart. Az ideológia szerint mindenkinek dolgoznia kellett, aki kerülte a munkát, azt büntették. Így a gyárkapukon belül teremtették meg a munkanélküliséget, leginkább a szellemi, mint a fizikai létszám tekintetében. A munka nélkül tengődő, csak a fizetésért bejáró pártaktívák és besúgók hada, züllesztette a munkamorált. És ők több fizetést kaptak, mint aki a tíz körmét ledolgozta. Ezek után az a szlogen, hogy dolgozz többet, jobban élsz! – teljesen hiteltelenné vált. A kapitalista társadalom nem tűri a léhűtő embereket. Hamar a kapun kívül találják magukat. Ezért is volt hatékonyabb az egykori szocialista országoknál a gazdasága. Mivel a kapitalista államokban piacgazdaság van, ez állandó versenyhelyzetet hoz létre a gazdasági életben, és mint egy katalizátor, élénkíti, állandó fejlesztésre készteti a tőkés társadalmat, úgy technika, mint technológia tekintetében. Csak így tud minőségben és árban lépést tartani. Ellentétben a volt és még meglévő szocialista államokkal szemben, akiknek nem volt és nincs meg a versenyben maradás feltételéül szolgáló bő pénzforrás, azaz mindenkori tőke. Ez alól kivétel Kína. Azért kivétel, mert kapitalista módon termel, piac-gazdaságot épít, de szocialista módon él. Ez a kettősség egy öszvér szívósságát eredményezi Kína esetében. Mivel egypártrendszer van, és a kommunistákat leváltani jelen állás szerint, teljességgel lehetetlen, elnyomva, az emberi jogokat tiporva, a hatalmas emberi erőforrásokat mozgásban tudja tartani, az éhbérért való foglalkoztatás a fejlett kapitalista országokhoz hasonlóan a legjobb technikával és technológiával termel, ezáltal extra profitot termel, ezzel megelőzve a legfejlettebb kapitalista államokat is, a rendelkezésre álló tőkét fejlesztésre és gazdaságélénkítő beruházásokra költi. Gazdaságának köszönhetően, Kína átveszi a vezető szerepet a világban. Ez nem álom, hanem tény. Ha Kínában győzne a demokrácia, az valószínű, hogy gazdaságának nagy hanyatlásával járna, mert az Isten adta nép, sokkal magasabb bért harcolna ki magának, egymást érnék a sztrájkok és árujuk árban már nem lenne versenyképes a világpiacon. Napjainkban nagyon olcsó tömegáruval árasztja el Kína a világot, amivel a fejlett kapitalista országok már nem tudnak lépést tartani. Ez a kínai csoda titka. Hogyne tudnák ezt a kínai kommunista párt vezetői. Jól felfogott érdekük, hogy egypártrendszer maradjon, hogy továbbra is nyomott bérért dolgoztassa a népét és közben világraszóló, szemfényvesztő beruházásokkal, építkezésekkel kápráztatja el népét és a világot.

Meg kell még említenem Indiát. Akár két évtizeddel ezelőtt, ki hitte volna, hogy szárnyalni fog a gazdasága és a mezítlábas, tudatlan embertömegből mára, magasan képzett munkaerővé válik. Pedig ez

történt, de hogyan következhetett ez be? Ennek nagyon egyszerű oka van. Indiát felfedezte a karvalytőke. Hogy ez miből áll? Abból, hogy a fejlett ipari országokban, a már termelésre alkalmatlan üzemeket, gyárakat, áttelepítették Indiába, az olcsó munkaerőre alapozva a termelést és a piacon való megmaradást. Saját hazájukban azokkal a gépekkel, berendezésekkel árban, de talán minőségben sem tudtak a piacon maradni. Ha Indiába nem telepítették volna át az elavult termelési eszközeiket és gépeiket, minden bizonnyal, csak ócskavasként tudták volna értékesíteni. De Indiában nem csak a kimustrált gépeket lehet újra termelésre fogni, hanem maga India egy hatalmas felvevőpiac. Tehát, amikor a karvalytőke odatelepedett, az olcsó munkaerő reményében, a piacot is megszerezte. Így már tisztességes, azaz tiszteletet kiváltó jövedelemre tettek szert a tőkések. És ahol gyárak épülnek, oda munkásnegyedeket és áruházláncokat is építeni kell, amiből az Indiába települt karvalytőke, szintén jó szeletet hasított ki magának.

Vegyük tehát sorra! Azt az utat, amit Karl Marx az angliai gyáriparról elénk tár, bizony minden fejletlen országnak végig kell járnia, még ha középkori állapotok is uralkodnak az országban, a mentőangyal mindenütt a karvaly-, majd a tisztatőke lesz, és a kezdeti lépésektől a fejlett ipari országig igen keserves út vezet. Természetesen Indiában is eljön az az idő, amikor a legfejlettebb technikával és technológiával termelnek, a bérek is közelítenek a fejlett nyugati országokban dolgozók munkabéréhez. De a karvalytőke nem szűnik meg – mint a vándor, fogja a botját és a tőkés felfedez egy újabb Indiát, ahová telepíti az öreg, elavult gépeket, berendezéseket. Az nem véletlen, hogy Kína már Fekete-Afrikában akar üzletet kötni. Természetesen a karvalytőke mintájára. És hogyan tud árban versenyezni a fejlett tőkés társadalom a karvalytőkével? Itt is egyszerű a képlet. Egyszerűbb, mint gondolnánk. Nem gyárat telepít, mint a karvalytőke, hanem elmaradott országokból csábít képzett és képzetlen munkaerőt, természetesen nagyon nyomott munkabérért, de az elcsábított munkásnak így is nagyon megéri, és úgy véli, hogy kifogta az aranyhalat. Ezáltal természetesen a fejlett ipari országokban nő a munkanélküliség, mert az olcsó vendégmunkások elszipkázzák előlük a munkát, de amikor az utcára tett ember meghallja, hogy mennyi pénzzel szúrja ki az idegen vendégmunkások szemét a tőkés, gondolatban köp egyet és azt mondja: „akkor inkább eszem a munkanélküliek keserű kenyerét.” Annyi munkanélküli segélyt kap, hogy abból családjával nagyon jól eléldegél. Szép, komfortos lakást és akár több autót is fenn tud tartani. Még üdülni

is évente legalább egyszer el tud utazni családjával valami olcsóbb helyre, de minőségi szállodába. Minderre telik a tőkés-, és a munkástársadalom adóforintjaiból – így aztán senki sem elégedetlen. Más a helyzet egy szocialista országból, kapitalista országgá vedlett államban. A munkabérek madártávlatban vannak a fejlett kapitalista országokéhoz viszonyítva és a munkanélküli-, valamint a szociális segély is olyan kevés, hogy abból bizony megélni nem lehet. El kell dönteni a segélyezettnek, hogy eszik-e vagy melegszik. Mert ha eszik, a számláit nem tudja kifizetni. Ha pedig kifizeti a számláit, nem marad élelemre és gyógyszerre pénz. Marx „A tőke" című művében még egy órás reggeliről és másfél órás ebédidőről ír. Én az átkos szocializmusban egy huzamban tizenhat órákat is dolgoztam úgy, hogy éppen csak ettem valamit és már mentem is dolgozni.

Akkor ki volt emberségesebb – a népnyúzó tőkés-kapitalista vagy a mindig az emberért aggódó kommunista? Mi a jobb nekünk – annyi pénzt keresni, amiből minden költségünket ki tudjuk fizetni, vagy ha csak annyi pénz van a borítékban, amiből nagyon szerényen élünk, mert amit nem tettek a borítékba, az állam rendelkezik vele. Ezen a fonálon elindulva rájövünk, hogy a szocializmus nem más, mint állami kapitalizmus és a legnagyobb kizsákmányoló. Ettől rosszabb már csak a kommunizmus lehet, ahol már a pénzt is száműzték a lenini dogmák. Mondván, hogy úgyis mindenki annyi árut vesz le a polcról, amennyi a szükséglete. El lehet képzelni, hogy ha Lenin álma megvalósult volna, már a kommunizmusban élnénk, és azt is el lehet képzelni, hogy az ideológiához hű kommunistáink, vezetőink, mit hagytak volna nekünk, a népnek a polcon.

De térjünk még egy kicsit a munka világába! Mindenütt a világban, szívesen alkalmaztak és alkalmaznak csoportvezetőt, úgy szellemi, mint fizikai dolgozók vonatkozásában. Munkás az is, de rátermett és a szakmának minden fogását ismerő embert az adott pénzügyi viszonyokhoz képest jól megfizették és megfizetik. Ő vezényeli a munkát és a hozzá csapott, sok esetben nem is képzetlenebb és nem is tehetségtelenebb 10-12 embert, akik jóval kevesebb fizetést kaptak és kapnak. A szocialista és kapitalista országokban éhbért kaptak és kapnak. De a csoportvezetőt illetően a szocializmusban nem mindig a rátermettség és a tudás volt a mérvadó, hanem az számított, hogy jó elvtárs, pártkatona volt-e az illető. Érdemes lenne utánanézni, hogy ezáltal mennyi kifizetetlen pénz maradt és marad a tőkés vagy a szocialista állam kasszájában? A rabszolgatartó társadalomban is a hajcsárokat fizették meg. Összegezve a gazdaság fejlődését, amely áll

mezőgazdaságból, iparból, kereskedelemből, idegenforgalomból stb. mindig új kihívásoknak nézett és néz elébe. Mindig is így lesz ez. Az idő előrehaladtával és a gazdaság fejlődésével szakmák szűnnek meg és új szakmák keletkeznek. Versenyt futunk az idővel. Az Európában honos szabadpiacot felváltotta a kíméletlen Amerika által diktált piacgazdaság. A szabad piac még emberléptékű volt és emberséges – ellentétben a piacgazdasággal. Mert míg a szabad piac, szabadon értékesíthető áruk kereskedelmi forgalma, a piacgazdaság, a piac farkastörvényeinek megfelelni kívánó és azt teljes mértékben kiszolgáló gazdaság. Én még emlékszem arra az időre, amikor néhány darab tehén eltartott egy családot. Ma már ez akár ezer darab tehén tartásával és annak profitjával is nehezen elképzelhető. A gépek elveszik az embertől a munkát. A kérdés önként adódik: barátunk vagy ellenségünk a gép? Az én válaszom az, hogy a barátunk, mert az emberek kényelmét szolgálja. Minél fejlettebb a technika és a technológia, annál képzettebb dolgozóra van szükség és közben milliónyi munkáskéz válik szükségtelenné. Eljutunk oda, hogy egy termékben, ami áru a világpiacon, sokkal több a szellemi, mint a fizikai munka. Az emberek élete átértékelődik. Egyre több ember esetében a dolgos mindennapokat felváltják a művelődéssel, szórákozással és a sporttal töltött mindennapok. Ez a jövő kihívása. Értelmes életcélt adni az embereknek.

Végezetül, hogy miért a vírus címet adtam rövid dolgozatomnak - magyarázattal tartozom. A pénz, a tőke mindenkit megfertőz, akár van, akár nincs. Akinek nincs, az mindent megtesz érte, hogy legyen - sajnos sokan bűnös útra is tévednek miatta. Akinek meg van pénze, tőkéje, az azért küzd, hogy még több legyen. A profitból, vagy extraprofitból fejleszt, újabb üzemet épít, gépeket és eszközöket vásárol, újabb munkásokat vesz fel vagy bocsát el, és a régi dolgozókat időnként továbbképzésben részesíti. Marx idejében még nem ismerték a globalizáció szót, azaz kifejezést, ami azt jelenti, hogy világméretű. Karl Marx a tudatán kívül nekünk üzent, hiszen a globalizációról, korunk pestiséről ír. De a pestis vírusára is feltalálták a védőoltást és ezáltal védett az ember. A globalizációt nem kerülhetjük el. Meg kell tanulnunk vele együtt élni és kezelni – bármilyen nehéznek tűnő feladat legyen is az.

HOLOKAUSZT

Milliók ajkáról elátkozott sors keze,
Megvetett élet,
Ez jutott neked.
Vedd hát el, osztályrészedet!

Zsidónak születtél,
Egy ordas eszme prédája és áldozata lettél.
Mindegy, hogy ezer vérző sebet bekötöztél,
A gázkamra téged sem kímél.

De mielőtt végleg elmennél,
Csont soványra éhezzél!
„Élvezd a barakkok kényelmét”,
Rabszolga módjára dolgozz és élj!

Ezerszer megalázva és számkivetve,
Ha állatnak néznek is, Te maradj ember!
Ember a kegyetlen embertelenségben,
Akár űzött, megsebzett vadként menekülve.

Tűrd szerényen minden bántásod,
Mert az árja, soha nem kér bocsánatot.
Téged fenyít a kápó
És nem éred meg a holnapot,
Ha magadra nem vigyázol.

Túlélted a marhavagonban,
Éhezve, szomjazva és fázva.
Az élettől szebbet, jobbat
Már nem kívánhatsz.

Talán, már holnap vár rád a tarkón lövés,
Vagy gázkamrában végzed.
Ne keseredj el, de ne is reménykedj!
A haláltábort, apád, anyád és csecsszopód sem ússza meg.

Mindez, ma már történelem.
Mert voltak, akik tettek érte,
Hogy az legyen.
De a szégyen, megmarad örökre.

Nem viszi el, vágtató hatfogatos úri hintó,
Se halottaskocsival vánszorgó ló,
Se meseautó,
Se egy újabb hódító.

Mert a zsidók véréből, nem fakad kereszt
És a legyilkoltak milliói nem pótolhatók.
Az élők pedig nem felejtenek.

ÁLMAIMBAN MINDIG VÁRLAK

Álmaimban mindig várlak.
Nem látlak, s mégis csodállak.
Egy pillanat, mely megkapó,
Mi egy versben el nem mondható,
Mi örök, s mégis múlandó,
A csókod íze ajkamon.
Már nem viszek virágot,
Mely valaha arcodra csalt mosolyt.
Hervadnak a tegnapok,
S reményt keltőek a holnapok,
Pedig felőled hírt sem kapok.
Hideget lehel a Hold.
Még mindig úgy ragyognak a csillagok,
Mint szerelmes éjszakáinkon.
De már az emlék is kopott,
Jönnek új és új napok,
Szelek szárnyán születnek új dalok,
Csak a mi szerelmünk halott.
Álmaimban mindig várlak.
Nem látlak, s mégis csodállak.

ADJON AZ ISTEN…

Adjon az Isten jó napot,
Szerencsés holnapot!
Ha a neved már megkopott,
A te dolgod, hogy újra ragyogjon.

Adjon az Isten barátot,
Kerüljön el minden átok!
Ellenséggel ne találkozz,
Neked is legyen egy virágod!

Adjon az Isten szerelmet,
Hogy boldog legyen az életed!
Ha hűséged megszeged,
A hibát magadban keresd!

Adjon az Isten munkát és kenyeret,
A családod szükséget soha ne szenvedjen!
A bőséges áldást másokkal is oszd meg,
Tetteidet bűn, ne árnyékolja be!

Adjon az Isten hitet,
Ahhoz, hogy élni érdemes!
Ha utad véget ér,
Ne fogjon el a kétségbeesés!

Adjon az Isten reményt,
Hogy a holnapot megéld!
Akkor is lásd a csillagok fényét,
Ha beborult az ég!

Adjon az Isten sok bölcsességet,
Hogy utadat soha el ne téveszd!
Ha mégis eltévedsz egy járhatatlan ösvényen,
Hamar felismerd tévedésed!

Adjon az Isten szeretve féltő édesanyát,
Aki egész életében téged imád!
Szeretetben és bajban, őt mindig megtaláld,
Mert első és utolsó szavad, „Édesanyám!”

Adjon az Isten erőt,
Hogy önmagadat is legyőzd!
Mielőtt súlytana az öklöd,
Magaddal is pörölj!

Adjon az Isten bátorságot –
Hogy ha kell, le tudd győzni a világot!
Mert Isten neked nem rabláncot,
Hanem örök szabadságot adott.

Adjon az Isten tehetséget,
Művésze légy a mesterségnek!
Alkotásod maradandó legyen,
Szellemed, soha ne fakuljon meg!

Adjon az Isten jóságot,
Az igaznak halhatatlanságot!
A hamisság senkit el ne csábítson,
Zsarnokká senki ne váljon!

Adjon az Isten szépséget,
Hogy a művész ne alamizsnából éljen!
A kőben is lássuk meg a művet,
Ne áztassák könnyek a festéket!

Adjon az Isten irgalmat,
Hogy a legyőzött ne kapjon szidalmat!
A földönfutó is kapjon nyugalmat,
Az éhezőkért a gazdag is koplalhat!

Adjon az Isten türelmet,
A mások véleményét is hallgasd meg!
A hatalmasabb érveid helyett,
Szádat, ne sértések hagyják el!

Adjon az Isten egészséget,
Hogy minden jótettedet bevégezd!
A szerencse csillaga utadból ki ne térjen,
A kudarcokat győzelem kísérje!

Adjon az Isten tisztességet,
Hogy Isten országába bátran beléphess!
Ha tetteid súlyát időnként megméred,
Mindig jó irányba mozduljon a mérleg!

Adjon az Isten békességet,
És sok-sok szeretetet!
Ne acsarkodjon ember-ember ellen,
Fegyvert ne fogjon nemzet-nemzet ellen!

Adjon az Isten alázatot!
Istent és embert mindenki hűséggel szolgáljon!
Dicsőség a fejedbe soha ne szálljon,
De legyen gerinced, s tartásod!

Adjon az Isten szerénységet,
És sok-sok emberséget!
Siker ne homályosítsa el a szemedet,
Lásd meg mindig a szenvedőket!

A MEGÚJULÓ VILÁG

Május elseje, a megújuló világ.
Ültem házamnak teraszán,
Köröttem sok virág árasztotta illatát,
És a szemet gyönyörködtető színvarázst.
Egy muskátli szirma a kezemre szállt,
És én simogattam kecses bársonyát.
A kinyílt, pompázó virágok szirmukat hullatják,
De a bimbózó élet, mindig a halál nyomában jár.

KISGYŐRY SZABÓ ZSOLT

(KISGYŐR)

VAGY NEKEM
(Juditnak)

vagy nekem csillag égető lángja
nyolcvanöt fényév táncát ha járja
örökké szomjazó tekintetem

szemed könny-csókjait issza vakon
nektár-cseppjeit szívedbe sírja
tollam vérszín TEMPUS-t gyöngyöz s írja
szerelmed fénye kéklik szavakon

blúzod bársonya ha ajkamhoz ér
szenvedélyek illata oson át
szívembe ringatod vágy-mosolyát
egy végtelen csóknak Te a Tündér

simogatod sorsunk láz-álmait
izzó ajkadra lehelem ma itt
Regulus arany-pírja vagy nekem

KÉT CSILLAG

szemeid kékjében könnycsepp vagyok
táncba kísérő Leonis-égen
gyöngyeid tekinteted tüzében

csillognak lelkem éjén csillagok
ragyogása Regulus-Denebola-
fénycseppekké foszlik perc s óra

jégüstökösi csóva végtelen
ölelés-hullám úszik a jelen
szívem pírjába olvadt van-lesz-volt-
álom-kékje Vagy tavaszi égbolt

téridőt szelt táltos pionírja
hulló könnyeid Tejútra sírja
elmém pora szonett-szavakba zár-
csókol Téged galaxist a kvazár

THAUMANTOSZ
(Juditnak)

Te vagy Pégaszosz égi éteren
nyomodban nektárból nyel ihletet
lantom könnyein úszod a teret
Olympos-magasból egy végtelen
szerelem fénye sóhajt hajadba
Aranyszárnyú istennő-szavakat
fon hangod selyme őrző szív-lakat
örök-dobogó hangjegy a dalba
dúdolja el Szivárvány nimbusza
ezerszínű köntösében Írisz
ajkaidra nyíló nőszirmot visz
szemeid kékjéből aranyat mos
benne égő vérvörös Tempusa
szívemnek Te vagy – A csodálatos

ÍRISZI CSÓKJAID

nyíló szempár pillangó-
köntösén kéklesz mint Írisz
nektár-könnyeit illanó
szószirom vagy Amarillisz

vérző kelyhe költői lant-
szál száll múzsai csókokon
szivárvány-szemedbe villant
fénycsepp folyik le arcodon

égve tovatűnő Tisza-
virág tündér-táncát sírom
ajkadra csókomat írom

illatod vizébe issza
szerelmed szívedből vissza-
kéklik viruló Nőszirom

MINDEN SZENTESTE

átölelő ének
béke ízű fények
fátylán Jézus teste
világlik Szenteste

betlehemi csillag
égen úszó szív-mag
Isten-kézből vetett
örökmécs-szeretet

aranyló gyertyája
áldott lélek-fája
őrizze a csodát
testünk hit-templomát

csillogja szemünkre
folyó könny-tótükre
szeretet szent jelét
fogjuk egymás kezét

míg szívünkből a dal
vall „mennyből az angyal"
minden meghitt este
nekünk lesz Szenteste

NEFELEJCS-SZAVAID
(Kölcsey Ferenc emlékére)

Szívedben szabadon élt a nemzet,
mint nektárt, nyelted Kazinczy szavát,
a nyelvet – Árpád véréből nemzett
lelked könnyező szemmel néz ma át

hallani néped ajkán a Himnuszt,
magába szív, csókol, örök itthon
illata vár: Magyarország – vagy Huszt
várán zászlószínű lant-disztichon –

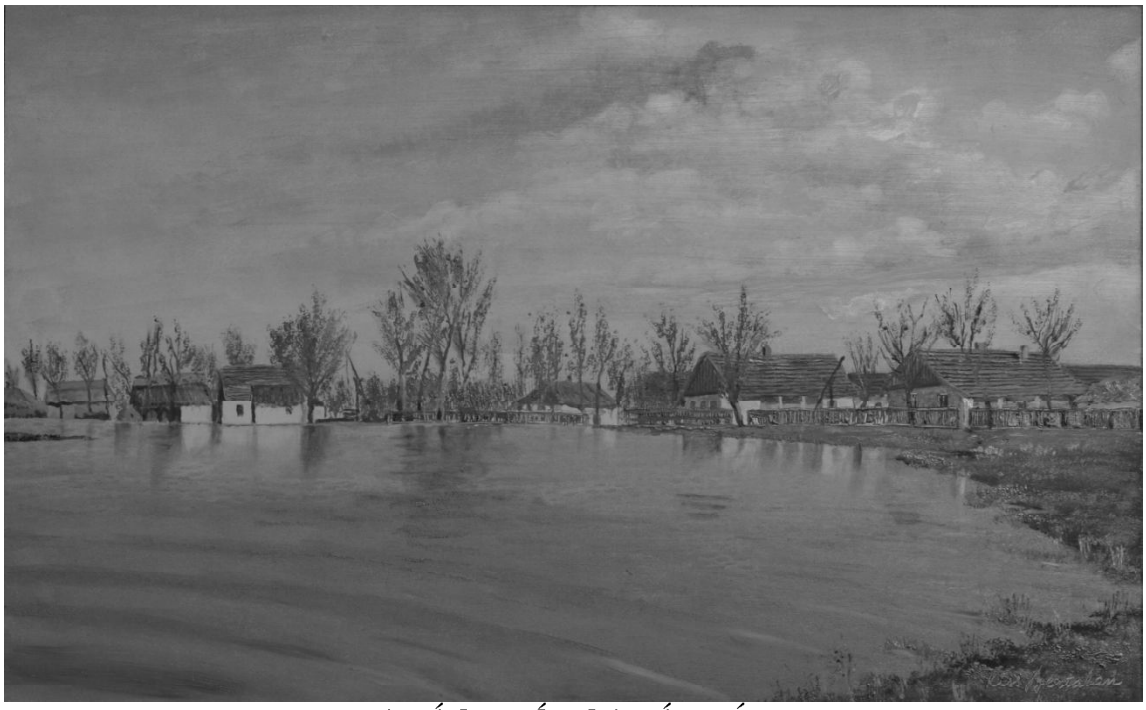
falába vés történelem ujja,
szívekbe írja szavaid kékjét,
Nefelejcs szó-szirmait hinti szét

aurád emlék-cseppjeire bont
aranyló glóriát – elefántcsont-
tornyodból alkotsz örökké… újra.

HAT–MAIT Nívódíj, 2010

KISS BERTALAN

(BUDAPEST)

A JÁSZDÓZSAI ÁRVÍZ

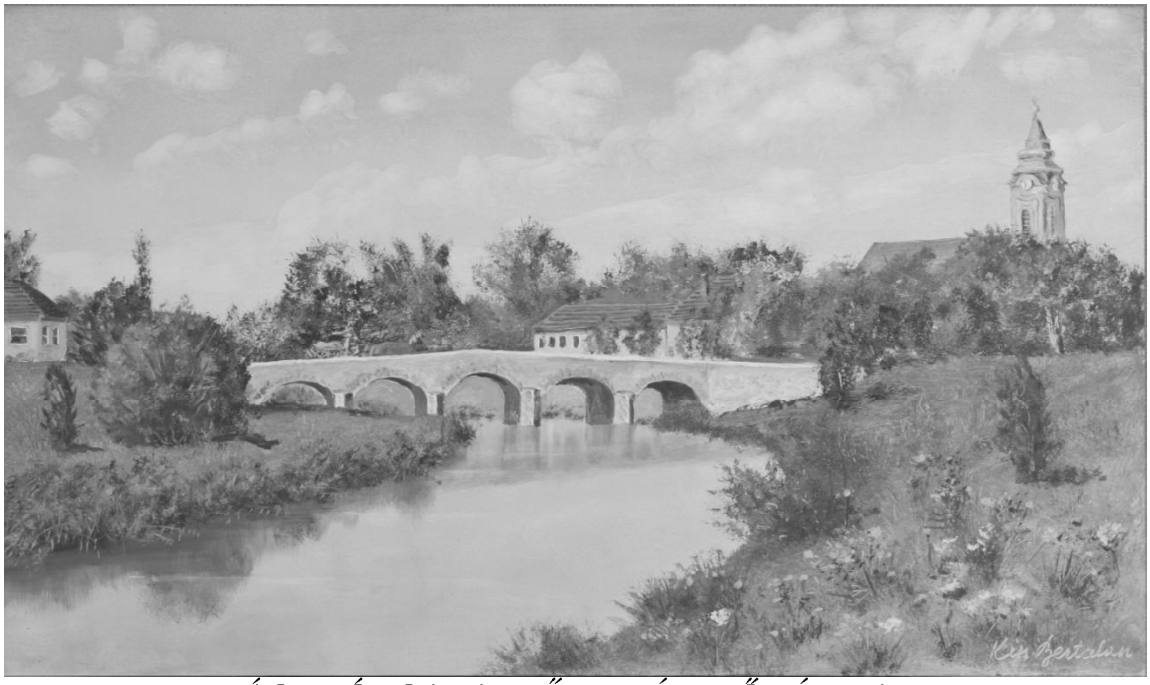
A MÉNES

ITATÁS A TARNÁN

JÁSZBERÉNYI KŐHÍD

JÁSZDÓZSA, A MŰEMLÉK KŐHÍDDAL

TANYA, TEHENEKKEL

KISS SÁNDOR

(BUDAPEST)

VALLOMÁS

Hitem ABC – a vallásomban
gyökeredzik…
Uram! Térdre esem színed előtt –
– Damaszkuszba visz utam, s
Stációim béklyói hulljanak le!
…„és nem vagyok méltó,
hogy hajlékomba jöjj, csak egy
szót szólj, és meggyógyul
az én lelkem”* ** Máté; 8:8*

AZ ÉN TAVASZOM

El – sárgult képem potyogott le a
múlandóság faláról, s hamvassága
kopott tükörként jelezte Földi perceim
sercenéseit.
A messzeringó gyermeki évek meséinek
Birodalmát fátyolba vonta a vonzások –
taszítások halmaza, s kérgesült lelkem
zárványaiban el – sárgult fényképem – jelen
ráncai rügyet fakaszt a
Teremtő Igéjében.

KISSNÉ TÜNDE

(TISZALÚC)

IDŐTLEN

Nem gondolom, bármi újat is mondhatok,
hisz mióta ember van, vannak gondolatok.
Minden betű, dallam le van már jegyezve,
ősi szívek dobbanása dobban a szívembe.

Nincs új bölcselkedés, nincs új értelem,
már nemzedékek tudták, mi nékem még rejtelem.
Ó a teremtés óta de sokan megélték!
A betűk oly régiek csak a tinta friss még.

Valahol a világban pont ezt írják le,
máshol ez új dallam vésődik füzetbe,
csak idők vannak és korszakok,
valaha már elhangzott mondatok.

Nincs új a nap alatt, kerek e világba,
Ádám is e napot, s ezt a holdat látta,
s bár új az ÚT, Jézus által nekünk,
de mi már csak lábnyomokba lépünk.

S nem új a menny, mert már laknak benne,
s nem új a jövő, mert Isten régi terve.
Relatív mi az új, mert örök az idő.
Volt teremtés előtt is, s örök a jövő!

A LÉLEGZŐ MÚLT

A múltnak hangja a jelen dallama,
s ennek ereje a jövő zenéje.
Örökké sarjad, folytonos bimbaja.
Áldozatán remél az utó nemzedéke.

Vén, de túlél mint fafojtó füge,
a tettek éltetik, csillám, könny, vér…
Pergő dobjait hallja béke füle,
léptei nyomával mindig utolér.

Felölti a megszült megannyi alakot
Bármilyen is – becses, hisz élni tanít!
Ez őshatalom uralja mát, és holnapot,
s mi fogant az ragyog, vagy megvakít.

végtelen szálain függünk, mint bábok,
szeszélyes ajka csókol, és harap.
Lehet dicső, unott vagy átok,
temetve, élve, de bennünk marad.

ELREJTVE

Ne legyen arcom, és
ne legyen nevem sem.
Benned legyek porszem,
dicső szent Kezedben.
Ne legyen fülem, és
ne legyen se hangom,
szám is néma legyen,
ha nem Hangodat hallom.
Ne legyen alakom, és
ne legyen színem sem.
Mint a szél úgy legyek,
csak eszköz a Kezedben!
Ne legyek kerítés, és
ne legyek se cölöp.
Benned híd lehessek,
az átkelők között.

KLENCZNÉ FÖLDI IRÉN

(PÉCS)

ELFELEJTENDŐ MÚLT

(1990)

Az ország vajúdik, több sebből vérzik, fiai különböző képen képzelik a rendszerváltást… Valaha volt birtokok keresik még élő gazdáikat, még élő gazdák kutatnak elmorzsolódott birtokaik után. Ida keresett telefonon.

– Ráérsz?

– Mondjad.

– Mit szólsz a marakodáshoz? Szétdarabolják, amit még a mi szüleink filléreztek össze az akkori vasútnak. A rehabilitációs gyógyhelyeket, üdülőket, művelődési házakat, vendégszobákat. Budapest, Szombathely, Pécs, Debrecen, Miskolc, Szeged, Záhony… Valamennyi Igazgatóságban. Egymásnak szavazzák meg gyorsan a *végkielégítéseket hat-hónapra „bruttósítva" száznyolcvan-ezer forintot, míg én ennyi idő alatt negyvenkétezret keresek!* Ma délután kilépnek a vasúttól, holnap reggel vissza a régi munkahelyükre, *egy nap sincsenek állás nélkül!* ***Itt az idő, harcolj a tolladdal, írd meg!*** Mi nyugdíjasok vagyunk, de bajuk lesz vasutas gyerekeinknek, ha nem maradnak meg a szolgálati-helyek, ha kilyukasztják a vasút zsebét… – hadarta méltatlankodva.

– Tudsz valami konkrétumot?

– De hát az egész folyosó ezt beszéli!

– Csakhogy én leigazolt tudósító vagyok, a levegőbe…

– És akkor nem kötelességed szóvá tenni…

– Kis csillagom! Minden kötelességem, amivel a kenyéradómat, a szervezetemet vagy a munkatársaimat megvédhetem…

– De hiszen most pont ők…

„Beültem" az írógépbe, és szabadjára engedtem a fantáziám. ***Mesét írok állatokról!*** A cselekmény marad, a Magyar Vasutas újság címe legyen ***M****ozgó* ***V****ackos,* Magyarországot ***M****edencének* nevezem, *azonos betűkkel kezdődő jól-hangzó új* földrajzi neveket (város, folyó) találok ki! *Remélem, ráismernek?* Ennyi! Úgy éreztem, MEGÍRTAM ÉLETEM FŐMŰVÉT! Íme: HÚSVÉTI TÖRTÉNET:

KERÍTÉSBŐL LESZ A KOLBÁSZ!

nyúlháj nyúlháj nyúlháj

ÁLLÍTSÁTOK MEG SZŐRSZÖVETSÉGEINK KIFOSZTÓIT!

– százkilencvenöt-tarisznyás végkielégítés –

Piros tojást mázolni, rá mintákat pingálni könnyebb, mint ezt a helyzetképet „képírni", megfesteni… A gyorsan terjedő nyilvánosság, hátha megmenti Szőrszövetségeinket az újabb kifosztástól. (Gondoljunk mezei üregeink, dombvidéki barlangjaink tulajdonjogára, berendezéseinek megdézsmálására, műtárgyainak eltulajdonítására, muzeális értékeinek csonkítására.)

A *Mozgó Vackos* – többéves tapasztalattal bíró – országos ismertségű, vidékjáró hírrögzítőjeként többször találkoztam *Medencénkben* olyan színkeverő, ecsetkezelő festőkkel vagy portré-rajzolókkal, akik nem merték megbízó szerkesztőjüket reális ábrával felkeresni. Mindenki félti a harapnivalóját, nehogy ügybuzgóságáért útilaput kössenek a talpa alá… Hogy én miért vállalom? Mindig kell egy elsőnek lennie…

Elöljáróban még csak annyit, hogy Medencénk éghajlata optimális, sok a napfény, elegendő a csapadék, az élelemmel semmi gond. A tájegységek gondos állományai nemcsak a jelen időnek élnek, készültek a télre és tartalékoltak a szűken-termő, árvíz-sújtotta nyarakra is. Utódaikat takarékosságra tanították.

Történt – több mint hatszáz holdtölte előtt –, hogy a mezei és erdei PATÁK, TALPAK, TAPPANCSOK életvitelük szerint külön-külön *Szőrszövetségbe* tömörültek, Vezetőséget választottak. A Vezetőség Alvezetőket jelölt ki, és az Alvezetők további Bendőket, Rágcsálókat gyűjtöttek maguk köré, akik – értéktermelő munka nélkül – szintén a közösből jussoltak. Ide kell számítani azokat is, akik Rokonságuk révén várták el a rendszeres táplálékot, vagy akik Vendégként hosszasan élősködtek Medencénkben. Divattá lett a növényevés, s aki egyszer belekóstolt a mi vitamindús finomságainkba, mindig ebből akart lakmározni. A tájegységek alig győzték teljesíteni a külön-követeléseket.

Vitték a *Mozgó Vacok vagonjai* a fővárosba *Bérces-Part* állomásaira (az uszályok *Derű* folyónk kikötőibe) *Szerdahát, Prém, Debrő, Magasföld, Vasfűved, Zabszem* földjeiről, góréiból, pincéiből, malmaiból, a *Szőke-folyó* rezervátumaiból az életadó harapnivalót. Rekeszek, ládák, kévék, kosarak, zsákok számolatlanul… Sőt, kazlak is alomnak, hordók gyógyiszappal, tartályok friss forrásvízzel…

A Medencét szegénnyé tette a hosszas rablógazdálkodás, készletei elfogytak, földjei kimerültek. Lám, ide vezettek a Vezetők, akik *nemcsak fészkükhöz, tetősükhöz hozatták a teli tápostarisznyát,* de állandóan növelték a megrendelt mennyiséget. Később kitanulták – ne romoljon rájuk a friss zöldség –, hogyan lehet ezeket *dagonyázó medencével kiegészített emeletes pajtára, gyors-járatú magán-mozgóra elcsereberélni.*

Ily előzmények után került sor a tisztújításra. Új, okos Bakok, megfontolt Tépőfogúak és zöldfülű Szimatkák foglalták el Bérces-Parton – a Nyulak Szigete alatt – a Derűre néző *PATINÁS Üreget.* Először a hívatlan Vendégeket, a Távoli Tájak beszivárgottjait tessékelték haza, majd a dús ajándék-kosarak és tisztelet-tarisznyák jogosultságát szüntették meg. Megkezdték az így megmaradt abrakostarisznyák összeszámolását. Úgy vélték, hogy a már dolgozó négylábúaknak egy-egy holdciklusra 8-10 nyakbavaló szükséges és igazságos…

…most felröppent és szárnyal a hír, hogy a „Mozgó Vackos" NYÚLSZÖVETSÉG előző Vezetősége – egymásnak hat holdciklusra bőven elegendő –, SZÁZNYOLCVAN abrakostarisznya VÉGKI-ELÉGÍTÉST szavazott meg utólag és osztott szét azonnal. (Pedig az idei termés még lábon, minden tároló üres.)

Honnan, mégis? Kinek a hitelére-kárára? Ki tudja, hogy akkor most miből-hogyan tovább?

Sötét az ég a varjaktól, zeng a határ gúnydaluktól:

– *Nyúlháj, nyúlháj, nyúlháj…*

Minden szál kék szőr feláll a torkomon a tehetetlenségtől.

Ejnye bércespartiak, Patinás-üreg Szószólói, Testvérkéink:

– Így vigyáztok?

A régi Vezetőség felmentett „állnokait" másnap visszavette régi Manufaktúrájuk. Egyetlen napig sem éheztek! Ha képességük, vagy korábbi mesterségük szerint kellene dolgozniuk, akkor az nekik már „hátrányos helyzet"? Mi az, hogy VÉGKIELÉGÍTÉS? Száznyolcvan tarisznyányi? Mennyien vették máris igénybe? A közös vagyonból kimenekített tarisznyákba már eddig is jócskán került szemestakarmány, csalamádé, halliszt, olajpogácsa, sőt teli kulacs is…

Nyulak-istene, még mindig nem elég?

Kékné Futó Ínyenc
A „MOZGÓ VACKOS"
Burgonya megyei és Prém vidéki
nyug-állományú képírója.

Ui.: csak tájékoztatásul közlöm, hogy az emberek körében elterjedt „gyáva nyúl" kifejezés (kinek nem inge, ne vegye magára), az én családomra nem jellemző. Párom ősei az Első Mozgók festésénél jeleskedtek, jutalmul kapták a *Kék* családnevet, míg az én őseim gyors „hírtovábbításaikról" híresek. Tehát az én torkomon észlelt kék szőrszálacska tehetségem egyik bizonyítéka: a hírfestésre alkalmasakra így hívja fel a természet a figyelmet.

Én nem használok helyzet-hű képeimen piros-színt, ami erőszakosságra, sem feketét, ami depresszióra utalna. En kék vagyok testestől-lelkestől (nemcsak párom neve után). *Ínyenc* csemegém a kék káposztalevél s híradásaimban is a tárgyilagos kék-színt használom. A figyelmet érdemlő közölni valót *dőlt jelekkel,* míg a hangsúlyosabb témát NAGY JELEKKEL rajzolom. MINT JELEN KÉPRAJZOMBAN. UGYE MEGÉRTETTÉK?

Kné – F. I.

Ida ismét telefonált:

– Megkaptam a legújabb lapszámot! Láttad már? Az első oldalon bekeretezett egyetlen mondat: *„A Vezetőség leállította a végkielégítések kifizetését!"* Most már nem kell megírnod azt a cikket – lelkendezte egyszuszra.

Neeem? Még az nap postára adtam, amikor Ida szólt.

– Örülök – mondtam. Valóban örültem. Pontosan annyira, mint a gyerekeim munkahelyi biztonságának.

E történethez tartozik egy emlékbe eltett MEGHÍVÓ a pesti Szerkesztőség évzáró ünnepségére és egy piros színű, töltőtoll-melltű – nyugdíjba-vonulásom alkalmából –, kedves főszerkesztőm utolsó ajándéka. Mélyen a szemembe nézve adta át:

– Kedves „Kékné, született Futó Ínyenc!" *A piros szín a szeretet színe is!*

KOLOZS JÓZSEF SÁNDOR
(HAJDÚBÖSZÖRMÉNY)

TÖVISKOSZORÚ (PLAKETT)

ZELEMÉRI-TEMPLOMROM (PLAKETT)

BÖSZÖRMÉNYI-TEKERCS (FESTMÉNY)

KÖLCSEY FERENC (FESTMÉNY)
HAT-MAIT Bor István Iván-díj, 2010

KOSSÁRIK NÁNDOR

(MISKOLC)

HONVÁGY

Aranyló bércek zöldellő fenyvesek,
mikor térhetek én hozzátok vissza?!
Ahol most élek e rideg vidéken
a levegő véremet szívja, issza!

Ahol igazi otthon volt a hazám.
kínlódások bűnébe én nem estem.
Ha korbáccsal is vert volna ott sorsom
szenvedés nem gyötörte volna testem!

Ahol a kertben diófák zenéltek,
s virágok illat-koktélja szerteszállt,
ott a keserves kínok verítéke
is testemet éltető harmattá vált!

Ahol senki nem nézett megvetéssel engem,
mint elvtelen, silány pártütőt,
mert mindenki tudta, hogy csak a jóért tettem,
s áldoztam szívet, lelket, erőt!

Ahol vágyaimból tettek születtek,
s termékenyek lettek hajdan a napok,
ott most a vár tövében, s hegy oldalán
csak meddő emlék-áradatot kapok!

Ahol éjjel-nappal tiszta volt a lég,
s ébresztőn ragyogott a hajnal pírja,
ott most e felhőtlen Ég
vegetáló, komor éltem száraz könnyeit sírja!

És mégis, mégis oda vágyom vissza,
mert ott születtem, s most is ott van hazám!
A honvágy az, mi napról napra éltet,
emléket táplálón, bátran, igazán!!!

ARS POETICA

Nem költészet, csupán csak zagyvalék,
hol nem a rím, ritmus, s szép szó az ék!!!
Nem költészet miben nincs gondolat,
mi nem enyhít bajt, s gyötrő gondokat!
S írás miben nincs szépség, se varázs,
se tűz, se láng, se hamvadó parázs,
az költészet senki által nem lehet,
költő ilyet nem írhat, nem tehet!
S kiben nincs hit, eszme, értelem
abban igaz költészet nem terem!
Mert aki megtagadja elveit,
sárba tiporja szent szerelmeit!
S aki rosszat nem mer megkontrázni,
mert gyáva csatában ázni, fázni,
az kezébe lantot sose vegyen,
inkább fétise a Kába-kő legyen!
S aki tunyán csak megváltókra vár,
miközben élete silány bazár,
annak nincs helye a múzsák között,
mert a becsületért még nem ütközött!
A káosztól vert suta szóhalom.
miben nincs rend, öröm, se fájdalom
sohasem lehet éltető ének,
s forrása ember költészetének.
S kit földre görnyeszthet a hatalom,
abban nincs hűség, nincsen tartalom,
mert parancsra lesz bátor, vad, kemény,
s hitvány emberben nincsen költemény!
S kinek a balgaság ad ihletet,
csak éltetni tud együgyű hitet.
S kiben az alázat szolga erény,
abban nem élhet igaz költemény!
S ki vétkek mellett szemlesütve megy,
kinél a bűnök bűne egyre megy,
az ne írjon semmi fajta verset,
se enyhe lírát, se szívet tépő nyerset!!!

LÁTOMÁS

Sötétzöld virágot láttam.
Szokatlan volt, ezért letéptem.
Hiába láttam be balgaságomat,
a sorsom bűnként ítélte el vétkem.

Szívemet láttam riadtan,
hihetetlen volt, mégis hittem.
Hívő hitetlenségemért fog-e még
dicsérni, s áldani – ha van – az Isten?!

A Napot láttam fénytelen,
Különös volt, ezért csodáltam,
mert az elszürkült tüzes napkorongban
a ragyogást én mégis megtaláltam.

Nappalt láttam éjszakának,
s színlelt nappalnak az éjszakát.
Amikor a sikerért csak sóvárogtam,
s bocsánatért mondtam esdeklőn imát.

Kegyetlen volt mégis sorsom,
Nem nézte el kis hibáimat.
Soha nem vette jótetteim észre,
s nem hallotta meg igaz imáimat!

Rakétaként szálltam így is,
A felgyorsult időt megelőztem.
Együtt rohantam a vágtató léttel,
s a sors apró gondjaival nem időztem!!!

AJÁNLÁS

Legyél hű mindig önmagadhoz
Ne esküdözz és ne fogadkozz!
Helyetted rendre a tett beszéljen,
s munkád gyümölcse nőjön, érjen!

Ne csatlakozz Te bűnös hadhoz,
Ne legyél önző önmagadhoz!
Meg ne alázkodj , mást ne alázzál,
inkább éhezzél , s didergőn fázzál!

Ne hódíts soha és ne hódolj,
sok gonoszt jóként ne kódolj!
Aki álnokul rendre ezt teszi,
Lucifer pénzét adja és veszi!

Ne titkold szavad, véleményed
Őszinte szóban él reményed!
Világhatalom a nyílt igazság,
előtte térdre rogy a rabság!

Ne légy kegyetlen, ne légy zsarnok.
Társat taposó rút akarnok!
Az idő nem ad vég nélkül időt
És sárba tiporja a törtetőt!

Ne légy az idő rút démona,
Gonosz, rossz szellem ne légy soha!
Mert akit hajt pusztító indulat,
Nem leli magát, s nem lel jó utat!

Legyél hű mindig önmagadhoz,
Ne ígérgess és ne fogadkozz!
Helyetted ezer jó tett beszéljen,
a munkád gyümölcsözzön, s beérjen!

POLITIKAI RONDÓ AJÁNLÁSSAL

SÁTÁN:
Eladó! Eladó !
Hejhahó ! Hejhahó! Eladó a világ!
Áru már minden itt!
Vélt erő, vallott hit,
álnokló humanizmus.
Nincs Isten, sem barát,

ki szíved bús jaját
énjében ördögin nem kacagná!
Ideás szép igék
árusa sok pribék.
Jól vigyázz, mert becsapnak!
Mindegy, hogy merre mész,
itt sár van, ott penész.
Hallgasd a józan ész
mit parancsol:
Örömöt tudd ki lel,
Az ki hazudni mer!
Hazudni, csalni hát, mert meglopnak!
Utad tiporva törd! Robbantsd, s ha kell
hát öld, s pusztítson a rút sugár!!!
Eladó! Eladó!
Hejhahó! Hejhahó! Eladó a világ!
Ára van mindennek!
Mennyiért lopja meg
társ a társt', úr a népet!
Zsaroljál, jó a bér!
Ha kell, hát folyjon vér,
a vérért jól fizetnek!
Lopnak itt, ölnek ott,
felnőttet, magzatot.
Légy Te bölcs, járj az élen!
Legyél a pénz fia,
s ha hív a maffia
sietve menj oda boldogulni!
S ha rangod porba hullt?!
Glóriád tán fakult?!
Színezd meg pénzzel, vérrel!
Rabolni, ölni hát! Vélt jogot és hazát!
Szent Vivát! Fel gyilokra!

AJÁNLÁS

De ébredj, s moccanj tunya Világ!
Űzd el a sátánt, s tépd szét nimbuszát!
Ezredek gyilkos béklyóját rázd le,

s zengd a Mindenható örök himnuszát!
Az értelem és nemes érzés
frigyre termő nászért lépjen.
Az alkotás éltesse alkotóját,
s hamis glóriát széjjeltépjen!!!

KÉRDÉS-FELELET
(K. L.-nek emlékeztetőül)

Ahol a törvény jogot tapos
és a jog törvényt tipor,
miből, miként születhet a
jogállam, s mikor, ugyan mikor?!

Ahol a rend káosszá válik,
s zűrök szülik a „rendet”
Zűrzavarok vámszedői meddig,
s hogy hazudhatnak trendet?!

Ahol nincs törvény, se zóna,
és kéjhölgyek vigyorognak,
tán ringyók írják az erkölcsöt,
s maffiák urai a jognak?!

Ahol a kevés is rengeteg,
s a sok is szörnyen kevés,
minimál-béres páriáknak
kánaán lesz, ivás, evés?!

Ahol régóta rémít s pusztít
folyóink mentén az ár,
önző urak árnyékában emberre
létre, ugyan mi vár?!

Ahol a parlament üres,
s a nép szavát kongás veri,
lobbizó poloskahad
szép hazánkat eladni, hogy meri?!

Ahol a frázisok harsognak,
s csak nyöghetnek az érvek,
meddig zenghetnek kik keveset
adnak, de sokat ígérnek?!

Ahol féregként gyalázhatnak
őst, elődöt. apát, anyát.
Becsmérlőknek rangjuk helyett
miért nem hernyót adnak, s tanyát?!

Ahol uralkodik a gőg,
s Istent kísért a pökhendiség,
vezérlő titánok fejére
mikor szakad le már az Ég?!

Ahol a jog törvényt tapos,
s a törvény jogot tipor,
csak sokára születhet jogállam,
vagy tán soha, semmikor!!!

AHOL CSAK…
(Polgár vezéreknek)

Ahol csak polgárok vannak,
s nem ember a munkás és paraszt,
ott fél országnyi páriának
jut-e majd kenyér, s jár-e majd malaszt?!

Ahol csak polgárok vannak,
s nem emberek a proletárok,
ott milliók közt szakadék nő,
és sosem tömődik be az árok!

Ahol zsiványnak jutalom jár,
s nem sötét börtönök rácsa,
ott bűnös nem volt, s hogy lehetne
a szebb magyar jövendő kovácsa?!

Ahol csak álszentül játszanak
erkölcsöt, hitet, magyarságot,
ott nem lesz minden embertársunk
hazafi és Istentől megáldott!

Ahol csak vezérek vannak,
s nevük duce, führer, vagy bármi,
közülük hazánkban, hogy lehetne
emberi vezetőket találni?!

Ahol a vazallus polgárok
zengik: a vezéré az érdem!
Héroszként néki jár a kézcsók,
s csak ő áldható állva, ülve, térden!
Ott a zsarnokság feltámadhat,
s erkölcsnek, jognak bitófát adhat!!!

AMÍG LEHET

Mint a folyó szereti medrét
akként szeretem az életet.
Gyönyörködöm a szépségében,
s védem, óvom ahogyan lehet.

Bátran nézek a fénylő Égre,
keresem mi van a fény mögött.
Ott is csak fényességet lelek,
nem látok sötét árnyat, ködöt.

Elviselem a szenvedést is,
enyhíti azt versem, énekem.
Lehet a sorsom böjt, vagy bőség,
egyik sem bír végzetként velem!

Hiába ütnek, rúgnak, vágnak
trágárul sosem káromkodok.
Nincs mi erre kényszeríthetne,
megváltást hazudó huncut ok!

Nyugalomra, békére vágyva
csak a szép zenét hallgatom én.
Idegen tőlem ami vadság,
Túlteszem magam harcok zörején!

Tudom, hogy nő a bűnök száma,
ettől a becsület megdöbben.
Bármily bűnös lehet az élet,
hiszem, hogy a jók vannak többen!

Nem kívánom én el a másét,
a rosszat másnak nem ajánlom.
Járni csak a Földön akarok,
s nem téveszthet ábrándos álom!

Nincs kétely, harag, se önhittség,
mi lényemet tudná uralni.
A valós értéket becsülöm,
nem tisztelem, mi hamis, talmi!

Örömben, könnyek közt egyaránt
mindig szeretem az életet.
Mindenkor jót és szépet akarva
szeretnék élni, amíg lehet!!!

LILLAFÜREDEN

(Reminiszcencia)

Az öröm könnyei csillognak
Tükörré lett szemeimben.
Tükörkép lesz fa, virág, folyó, haza,
S a nagyvilágból minden.

Ragyogó két szememben mindig
a gazdagság látja viszont önmagát.
Forrás forrást, patak patakot,
s mesélő erdő néz bükki fát.

Örömtől fénylő szemeimben
viszontlátni a gyönyör okát:
A parkban kastélyt, völgyben tavat,
mi selymesen zöldellő brokát…

A palota alatt a mélyben
dübörögve zuhan le a vízesés.
Hangját hallani félelmetes,
Kristály-látványa mégis mesés!

A szép függőkert lépcsőzete
a tornyos kastély lábazata előtt
Cserjével, bokorral dúsított,
s illatos virágokkal benőtt.

Évezredek alatt az idő
csöpögve formált cseppkőbarlangokat,
s itt e misztikus félhomályban
jártam a Föld gyomrában sokat.

Tölgyek, bükkök testőrsége közt
a kisvonat rendre szuszogva megy.
Az alagútban sötétség van,
és nem látszik park, palota, hegy.

A levegő – miként az Óda –
tiszta, nincs abban por, piszok, enyészet.
A légben József Attila él,
s vele a fenséges költészet.

Lillafüreden szemeimben
a mindenség tükrözi magát.
Felidéz múltat, emlékeket,
s mindenkor beragyogja a mát!!!

HŰSÉG

Akármeddig is élek
lantot sosem cserélek!
Új hitek, s régi aggodalmak
mindig őrzői lantomnak, s a dalnak!
Igazuk, szépségük könnyedén
sohasem lebben el.
Védi, óvja azokat költői kebel!
Így volt ez tegnap s így van máma,
bármit is jósol holnapra a fáma!
Bármeddig is fogok élni én,
hű marad hozzám lantom, s zeném!
De üresen én nem lantolok,
Együtt él bennem okozat és az ok!
Új imák, s bizarr reménységek
tüzei pokolnak, s fényei az Égnek
melegítenek és beragyognak,
érvényt szerezve emberségnek , jognak!
Ezért én akármeddig is élek,
eszmét nem adok-veszek,
hű maradok és lantot soha nem cserélek!!!

MI KETTEN

Sikerben, kudarcban én voltam a hűség.
Eltévesztett célban Te a Gyönyörűség

Csókokban, nászokban én voltam az Éhség.
S jól megfontolt hévvel Te a szent Félénkség

Vágyakban, reményben én voltam a Végzet.
Kételkedő vágyban Te a nagy igézet.

Hitetlen hitekben én voltam a hűség.
S eltékozolt vágyban Mi a keserűség.

AKARLAK TÉGED

Mint illatos virágnak kell
a drága éji bájital.
Úgy kellesz nékem éltednek
ezernyi tarka bájival.

Mert mindörökre bennem élsz,
s én örökre benned élek.
Mert testemben Te vagy a szív,
s én testedben vagyok lélek.

Mert a búd szívemnek búja,
s örömöm a Te kacajod.
Mert mit mondok, s amit teszek
mind Te mondod, Te akarod.
Hát kellesz! Szíveddel, melyben
hű szerelmed tüzét éged.
S hév tüzelte tiszta vággyal
Örökre akarlak Téged!!!

EGY MONDATRÓL
(Csak az van távol, akire nem gondolunk!!!)

Nem lehetünk egymástól messze,
bár végtelen idő és tér.
Mert gondolatunk együttlétet
örök közelséget ígér.
Nem lehetünk megtagadottak,
A régi csókot lecsókoltatók.
A hőn szerető nem-szeretők
nem lehetünk, mert örök a csók!
Mert benne vagy és benne vagyok
a végessé lett végtelenben,
mit gondolatunk szűkített le,
hogy az idő boldogságot teremjen
Neked, nekem, nekünk,

VALLOMÁS

Én sem lennék
ha Te nem volnál!
Néma maradnék,
ha Te nem szólnál!
Én sem örülnék
ha Te nem örülnél!
Félholtan élnék,
ha nem értem élnél!!!

PÁRIZSBAN

A csókos Párizs csóktalanja
falom a látványt, s szól harangja
a bűn-konturú szép erénynek,
S vergődöm árnyában a fénynek

A fénylő Párizs megfakultja
hallom a csendet, s zsong a múltja
A kéj-tiporta sok-sok szűznek,
s didergem jegében a tűznek

A forró Párizs megfagyottja
nyelem a párát, s búg fagottja
a dús bukású hős csatának,
S koldusa lettem csak a mának

A gazdag Párizs nincstelenje
várom az áldást, kincs teremne
a jószándékú szónak, tettnek,
s erényemből leszek eretnek.

A bohém Párizs búskomora
Cipelem átkom, s nyom a tora
a múlt örömök ünnepének.
S szívemből számra nem jő ének!!!

CSÓKOS GOLGOTA

Csukott szemekkel vágyón nézve
Csak múlttá lett jövőnket látom.
S reményeim ravatalánál
Fájón, reszketve ezt kiáltom:
Te vagy meg én, nincsenek mások!
Mi vagyunk itt a Messiások!
Miénk a csókos Golgota!
Miénk a vágyaknak tövise,
igaz igék megtiport mája
A jelennel alázott holnap
Fájó, fenséges, bús imája

Őrült reményben félve élve.
Múltat hozó holnapunk várva,
Harsogom én örök valónkat
Ölelni vágyó kart kitárva.
Te vagy meg én, nincsenek mások!
Mi vagyunk itt a Messiások!
Miénk a csókos Golgota!
Miénk az álmok dús varázsa,
Álmatlanság kínt hozó éje.
A semmibe elcsókolt csókok
Gyilkos, keserű, rút epéje

Bánatkönnyektől öntözötten
A tegnapunk tüzében forrva
Agyam akaró gondolata
Egyre vadabbul ezt dobolja:
Te vagy meg én, nincsenek mások!
Mi vagyunk itt a Messiások!
Miénk a csókos Golgota!
Miénk akarva vágyott nászunk
Más éltét szépítő mámora.
S enyém a másnak születések
Fájón emlékeztető-tora!

L. GÁL MÁRIA

(KÓTAJ)

MAGYAR TÁJ

Ahol nemrég még
számlálatlanul legelt a nyáj
most árva kútágas
égre meredő vödörrel áll.

Ahol nemrég még
ezernyi fűz hajlott a vízre
most korhadva nézi
magát ocsmány színű víztükörbe'

Ahol nemrég még
szüretelők dalától zengett a domb
most szőlőtőke sincs
lejtője ürességtől szinte kong.

Ahol nemrég még
árnyas erdőket zúgattak szelek
most tarra vágott
faóriások síró szelleme lebeg.

Ahol nemrég még
gurult a szénnel teli csille
most sír, jajgat
a gép föld gyomrába temetve.

Ahol nemrég még
gyönyörű táj ihlette a festőt
most bús komorság
színezi sötétre a szélkergette felhőt.

Ahol nemrég még
köszöntek egymásnak az emberek
most kókadt fejjel
lesütött szemmel szaporázzák léptüket.

Szép magyar táj, mivé lettél?
Óh, ember, mit tettél?
Miről mesélsz, mit mutatsz az utókornak?
ha nem vetsz gátat, e romboló, önmagát pusztító kórnak?

ÁLMATLANUL

Néha fáj a napok gyötrelmes kínja,
Epedve várom az éjt, mely
sötét fátyolát bontja.
Várom sokszor, de hiába várom
semmit nem ér, ha nem jön a
szemre a pihentető álom.

Tengernyi dolog zaklat, bánt ébren
áradattá duzzad a csillagtalan éjben.
Ilyenkor bánom, ha megjön
az ébenszínű éj,
nyugtalanul, álmatlanul vergődöm,
napi gondjaimon gyötrődöm.

Ringass el álom, jöjj pilleszárnyon
simogasd fáradt szemeimet.
Csitíts el halkan zengő
andalító dallamban.
Mutass utat, mutass előre
lebbentsd fátyladat a fekete éjbe!

ÁLMOK

Amikor megjön az éj,
s szemed lezárul
agytekervényeid
vég nélkül szövik
álmaid.

Múlt, jelen, jövő
egymás kezét fogva
megjelen.
Hánykolódva forgolódsz
képzeletbeli mérlegen.

Szülő, barát, kedves,
sorai váltják egymást,
bár sokukat már föld temet,
mégis előtted állnak,
s beszélnek veled.

Járhatsz ismeretlen helyen,
válthatsz jegyet meg nem
érkezett vonatra.
Láthatsz gyönyörű tájakat,
hol még nem jártál soha.

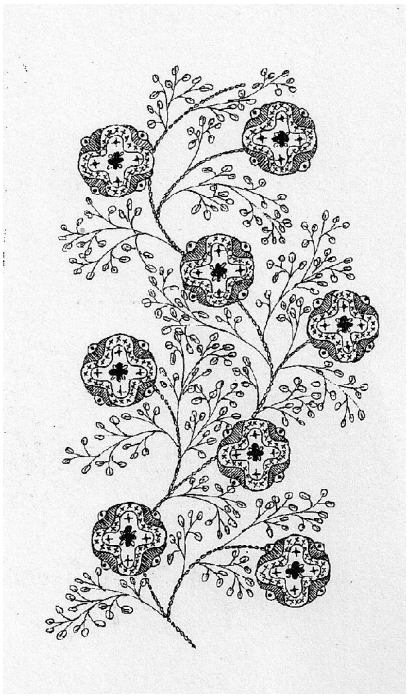
Lehetsz szégyenlős kisdiák,
mert a leckédet
nem tudod.
Válhatsz piros orrú bohóccá,
ki állandóan mosolyog.

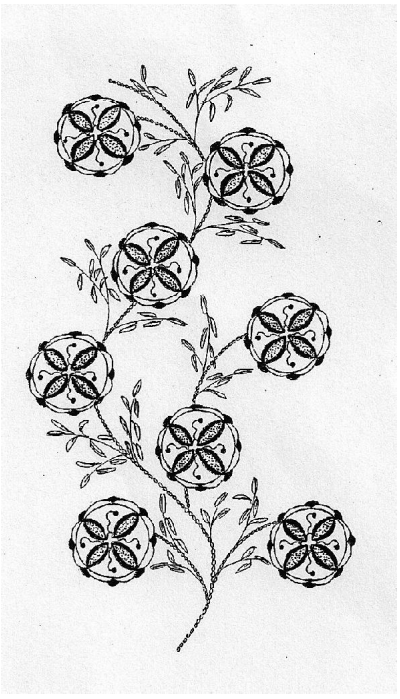
Nyerhetsz csatát katonák
nélkül, hisz az ellenség
is csak álom.
S az izzadság börtönében
a pirkadatot alig várod.

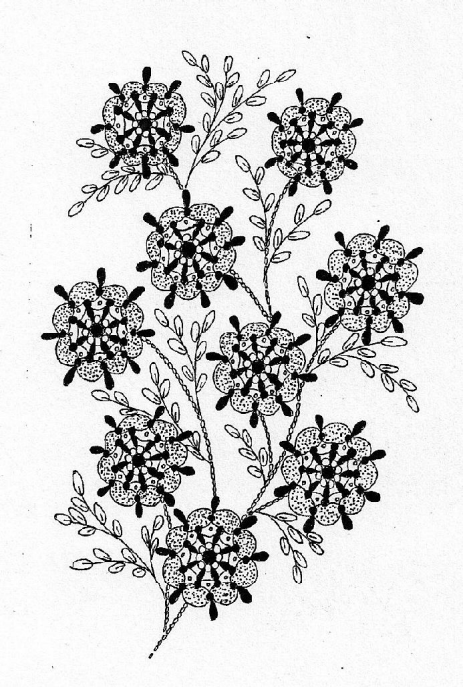
Lassan botorkálva lépdelsz,
majd hirtelen szárnyra
kapsz.
Szédítő magasságba emelkedsz,
végül mélységbe zuhansz.

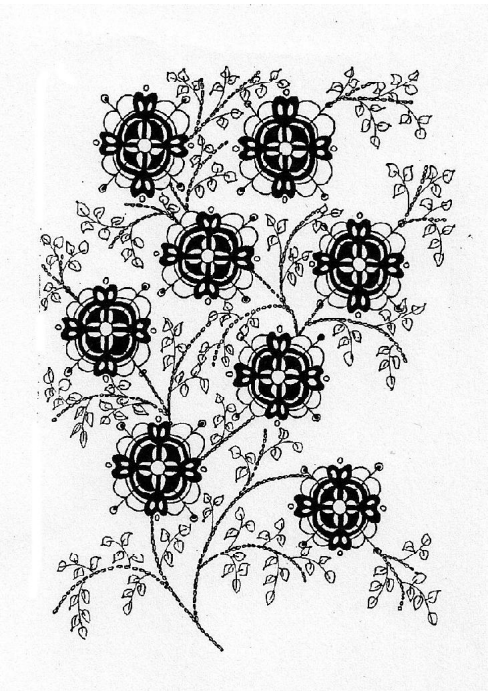
Álmok…
De jó, hogy vannak,
jönnek, mennek.
Kitöltik meg nem valósult
vágyak nélküli éjjeleket.

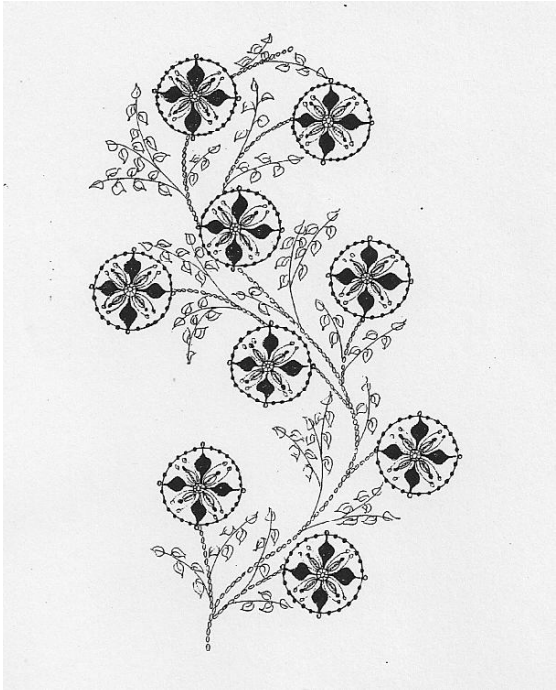
Álmosan, álmatlanul
libbenő lepkeszámyon
oltalmas magasságra
mélységes mélyre
vágyódva vágyom
izegve-mozogva
reménnyel felvértezve
állhatatos szívvel
glóriát nélkülözve
okosan tervezve
könnyekkel küszködve
álomvirágokba rejtem
szívem baját, sóhaját …
s csendesen elmélkedem,
mennyi megválaszolatlan
kérdés kiáltozik bennem.

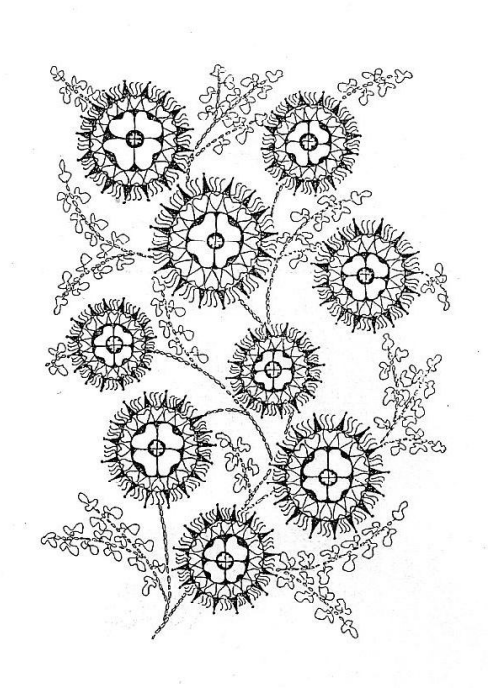

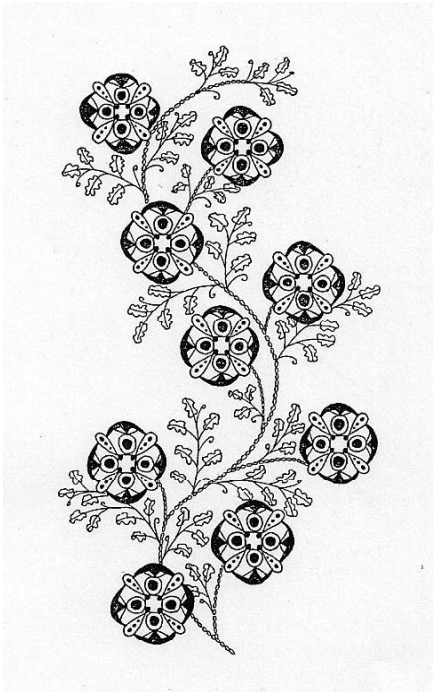

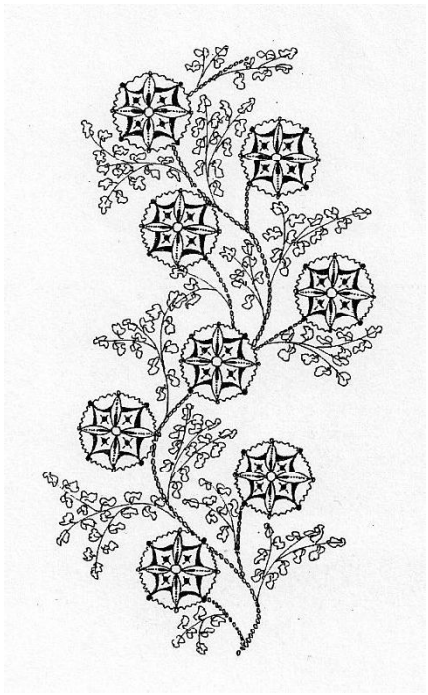

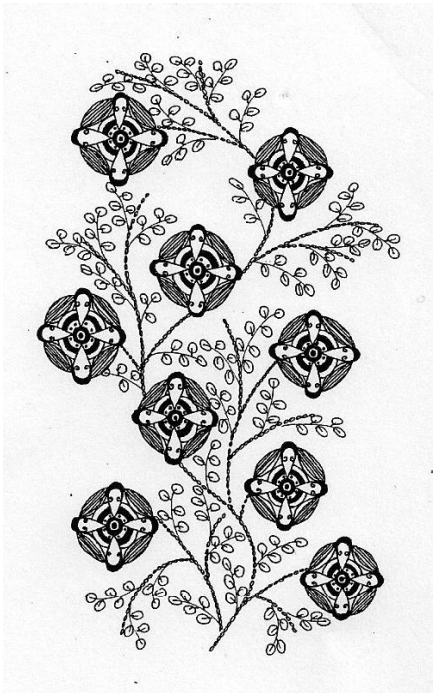

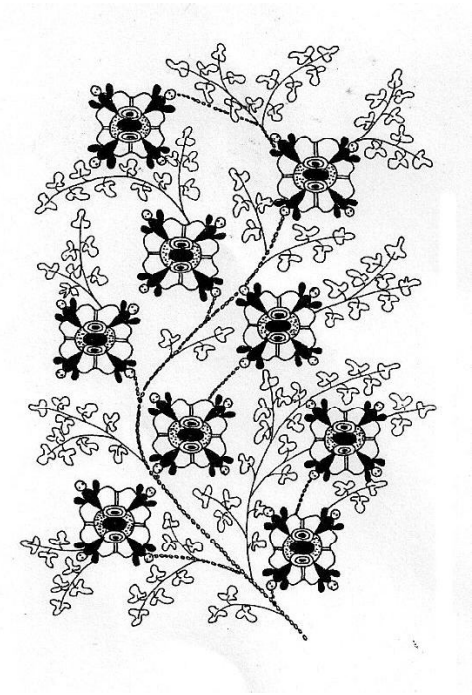

LÁSZLÓ KLÁRA

(TATABÁNYA)

ÖRÖM

Öröm, mert van, létezik a másik,
a fény lelkemben már nem fázik,
Fent lenni vele az ég kapujában…
kell-e ennél nagyobb élvezet?!
Tündérszárnyak… simogatásával,
veled lenni…, érezni a kezed!
Veled lenni a gyönyör körhintáján,
hol tízezer voltok szikráznak feletted!
Öröm, mert van kihez tartoznod,
vele tobzódni vad szenvedélyben,
S lelkeink ölelése kékre festi az eget,
lobog a szenvedély, ajkaidon halk sikolyok,
Eljön a megnyugvás…, a béke csendje,
ölellek némán, s a mámor forrong!!

MÉG NINCS VÉGE!

Itt vagy…, bizsergek, érezlek,
lelked karjával szorosan ölelsz…!
Szívem őriz téged, nem feled…,
tőlem minden elvehetsz, de ezt nem!
Tudom, ki őszintén szeret, oly védtelen,
én még reggel mosolyoddal ébredek.
Miért is hagytam…, így legyen…,
szinte meghaltam, mikor elengedtelek!
Néha még fázik az ürességbennem,
könnyekké fakasztottad minden reményen!
Mekkorát tévedtem…, még nincs vége,
szívem talán még mosolyt remélhet!!

MÉG MINDIG CSAK TE!

Ha…, te nem jössz,
utánad nem jöhet senki más!
Halk remények fényét őrzöm…,
és sírásba fullad a hallgatás!
Ha szívedben nincs helyem,
üvöltve jajveszékelnek a percek,
Érted kiáltok szitáló őszi erőben,
állva az út végén elgyöngülten.
Ha nem vagyok már elég neked,
hulló álmok bánatával követlek,
Minden, mi volt, a múltba süllyed,
ülök magamban hallgatva a csendet!
Ha enyém nem lehetsz…,
rajtad kívül nem kell senki sem!!!

TŰNŐDÉS…

Pőrére vetkezett testem, lelkem…,
…érezni akarom veled a csendet,
Lelkeink közt egy híd lebeg…,
a végtelenség portáján fetrengek.
Tűnődöm…, elszálltak az évek,
halovány képek még felidéznek…
Nem érted hiányod mit jelent nekem,
álmaimban mindig hozzád érkezem!
Miért e bánat, miért e könnyek,
hisz létezel, s én általad létezek.
A csend utolér, majd elfut előttem,
kósza álmokat csalogat az éjjel.
Vállamon roskadozva cipelem életem,
cipelem, mint törékeny gyermek,
S e néma templomi csendben…,
a vágy és az álom versengését követem…!

GYŰLÖLET

Gyűlölöm, ha miattad könnyes a szemem,
de élni nélküled nem tudok, nem lehet!
Az ész hiába küzd az érzések ellen,
csak izzik, … , néha szelídebb lesz!
Gyűlölöm, ha miattad szenvedek,
az egész világom hamuvá égett!
A semmit végtelen utakon kergettem,
hagytam…, vigyen a forró vérem!
Gyűlölöm magam, hiába égtem…,
botladoztam, csendben reméltem…!
Vakmerő voltam, mint légtornász a kötélen,
magasságokba vágytam, mily nagyot tévedtem!!

KARJAID KÖZT…

Karjaid közt hamuvá égek…,
mikor téged ölellek a holdfényben,
Erős karjaid védelmében…,
kérem, súgj egy titkot még…,
Vágytól reszketek dideregve…,
bárcsak veled élhetnék örökké!

Karjaid közt, mint a jég, elolvadok,
lázasan suttogom, boldog vagyok,
Átküzdöm magam minden akadályon,
csak te légy a társam az utamon,
Ősi kötéssel hozzád tartozom…,
Szeretlek! Üvöltöm teli torokból!

Karjaid közt megnyugszom…,
lelkemben az érzelem vadul tombol,
Biztatást ad nekem mosolyod…,
te vagy a vágyam, a világom!
Érted szól, zeng minden dalom,
mert karjaid közt boldog vagyok,
mert te vagy az életem…, a sorsom!!

LESKÓ IMRE

(TARCAL)

AZ IHLETŐ ESŐ

Olyan cseppekben hullt alá
a májusi égi áldás,
Olyan érzést váltott ki bennem,
mint elképzelt, mennyei szállás
és onnan nézem ébredő kertem.

Itt vagyok mégis, lenn a Földön,
Égi zuhatag áztatja ruhámat.
Tűröm, s érzem, hogyan tisztulok.
Vidámságot csikar ki belőlem a bánat.
Tocsogóban majd táncra keltem.

Ártatlan magoncaim kókadoztak.
Megdördült ám a magas Ég!
Haragos sem volt, se vészes,
hatására bennem a bizalom ég.
Aztán mégis eresz alá mentem.

Áldott égi harmat! Égzengési zene,
sűrű levegő, ritka élmény.
Esőcseppek csit-csatjától van tele:
Zivatartól fuldokol a kémény.
Micsoda látvány, megáll az eszem.

„De szép vagy Május, a szívünk, Szerelemre ébred…”
Feldereng ifjúságom képe, Hajdani slágerdallam
a szívemben ébreszt élni vágyást.
Ha pirul a földem, megkapálok minden ágyást.
Ez nem csoda, csak dolgom teszem.

LINDÁK MIHÁLY

(1949–2004)

SZILVESZTERI SZÁMVETÉS

Elmúlik a rút múlt,
minden kudarcba fúlt.
Megzavarják nyugodt álmod
hitszegések, árulások.

Hiteltelenné vált szavak, szónoklatok,
ölelések, forró csókok,
visszatérő sóvárgások.
Időtök lejárt! Távozzatok!

A becsület és tisztesség már nem erény.
Nem éltet más csak a remény.
A lélek, a szív kifosztva.
Nem volt semmid és nem is lesz soha.

Nincs jövőd, csak múltad marad.
Ne feledd: egyedül vagy, egymagad.
Szíved összeszorul, görcsbe rándul
és a széles, vonzó horizont bezárul.

Nincsenek új fogadalmak,
csak régi megunt életek
és a lassan hulló fehér pelyhek
mindent szűzi fehérre festenek.

MI KETTEN

Úgy érzem éltem.
Nélküled, veled, érted.
Elmentél végleg.

LUKÁCSNÉ EMMIKE

(MISKOLC)

„TISZAVIRÁG”

Az életünk egy tiszavirág élete
Jövünk – élünk – öregszünk
Elmegyünk –
Nem gondoljuk, hogy kevés az idejünk
Igen kevés –
Mire észreveszed, elmegy fejed fölött
az életed –
Mit tettél – miért tetted, ezt te sem tudod
Vagy talán késő, amikor már
ki sem javíthatod!
Legyen minden napod szeretet és béke
Ha ez úgy lészen, nyugodtan mész el!
Mindig kerested a megbékélést
Nem volt aki kezét nyújtsa ki feléd
Aki ezt nem tette
Élete végéig bánni fogja nagyon
Amikor rájön már késő lesz talán
Csak fejfádra teszi le egy szál virágját!
Ne tudja meg soha mennyit szenvedett
Az aki életet adott gyarló életének!
Ha letép egy szál virágot jusson eszébe az
kit valaha imádott!

MARIKA!

Marika – Marika – kinek szíve oly ritka.
Ritka Ő kevés van belőle –
Mi kik szeretjük Őt, szeretnének
még (több) sok ilyet. Kellene belőle
Aki beteg – elesett és Ő meglátja –
lelke azt megsúgja!
Kinek szíve – kinek lelke fáj
tud vigaszt hozni kedves mosolyán.

Mindenkin segít, nem mond nemet soha –
Isten tudja ezt és erőt ad (neki)! sokat –
Erejét köszönjük édes Istenem
Kívánjuk, hogy tettéért ezt mind-mind
visszakapja!
Legyen egészséges – sosem legyen beteg
ez megnyugtatás lesz mindnyájunknak
hisz sokszor várjuk segítő kezét
kedves mosolyát!
Isten segítse szerető útját!

SOKAT GONDOLKODOM…

Sokat gondolkodom, miért ily szomorú a sorsom.
Miért ily szomorú minden leírt sorom?!
Hát legyen már egyszer boldogabb napom!
Aki látja kívülről mosolygó arcomat –
hogyan is vívom én belső lelki harcomat.
Nem akarom, lássák mennyire fájlalom,
hogy elment messze tőlem egyetlen leányom!
Nemcsak az óceán, hanem ez megfejtésre vár
lehet ez még csoda?!
Nem tudom mi lehetett mérhetetlen oka
megfejtem, hogy lesz hozzá időm, hanem
jöjjön a megfejthetetlen jövő!

Sok-sok gondolatom, ami hamu
alatt pihent
Feltör, mint egy vulkán, s le kell írjam mindjárt –
amikor leírtam e1csendesüllelkem –
Várja az elkövetkező újra ébredésem!
Ami bennem szunnyadt évtizedeken át
Előjön nappal és egy-egy éjszakán!
Szeretném, ha elmegy az árnyék és
helyébe csak igaz-tiszta fényt látnék!

NYUGTALAN A LELKEM!

Nyugtalan a lelkem, nem találom helyem –
Éjszakákon át szomorú a szívem…
Szeretnék hinni a csodákban –
Nyugtatom magam –
Már én megtaláltam azt a csodát
amikor visszatértem e csodavilágba!
Igen csodavilág – ezt tudjuk –
de meddig tart-e csoda?!
Csak Isten tudja
Földi csoda minden halandó ember
itt a Föld bolygóján
Mégis csodára vár, mert ő e földi!

Szombat–Vasárnap nyugtalan napon
Alig váram, hogy elmúljon
Jöjjön békés hétköznap tele új reménnyel
Várom kisüssön a nap teljes fényével
Süssön örvendeztessen meg sok szomorú embert
Napnyugtakor elmondhassák –
elmúlt – tele reménnyel!
Jöjjön következő, ha lehet békével!

FÁZNAK A FÁK…

Szomorúan nézem erkélyemről
a hegyoldalon fáznak a fák
Levették még ősszel a divatos ruhát,
bíztak abban, hogy kapnak fehér ruhát!
Sajnos fehér ruha nem érkezett meg
a fák hiába várták! Nem rázta a jó
öreg télapó fehér szakállát!
Zörgő ágaikat a nagy szél ütögette
ők tűrték békével, ezt a sors rendelte
De bízunk benne jön a kikelet
kezdenek rügyezni, élni, új ruhát ölteni
Nem szomorkodnak már tudnak

boldogok lenni!
Fehér ruha helyett – gyönyörű zöldet ölteni
Pompáznak a fénybe új erőre kapnak
sok-sok boldogságot, nyugalmat adva.
Már nem nézem szomorú sorsukat
Lelkembe békét hoztak, nyugalmat.
Emberek ne bántsátok a fát, ne törjétek le
ágát, virágát!
Védjétek-óvjátok minden hajtását, mert
ők azért vannak
az embert szolgálják!
Gyönyörűséget hoznak életünkbe
hálából őrizzük meg az utókornak őket!

MINDEN ELMÚLIK!

Minden elmúlik – nehezen látod
De elmúlik a kedves fiatalságod
Jönnek bajok – gondok – betegségek, talán
Te átmész az út másik oldalán!

Hitet adott Isten végig küzdeni
Bajban-betegségben Te feléd fordulni
Amikor teheted lelked válságban van
Ő segít, én megnyugszom, szívem
nagyon fáj, de ez már csak vágy!

Te hoztál vissza háromszor engem
Így láttad jónak, hogy szolgáljalak téged
Szeretnélek még téged és mindenkit
szolgálni-e Földön –
Elmenni akkor, mikor már te vársz
Odaát az élet túlsó – békés oldalán!

Köszönöm e rövid földi életemet
Szolgáljon például minden jó embernek!
Lelkem szomorú – szerettem – volna még tenni
sok-sok mindent embertársaimért!
Hogy méltó legyek földi boldogságomért!

Ugyan az kevés volt, de azt is köszönöm
Így lelkem megnyugszik ez lesz én örömöm!

BALATONFÜRED

Balatonfüred kicsiny sziget
Nekem ugyan nagyon-nagy
Látom minden nap partodat
Kimegyek mindennap megnézni Téged
Csodálni ködben is létezésed!
Igen te vagy a tengerem, mert nem
láthatom a többi nagyokat!
Nagyokat – óceánt, kik oly messze
vagytok –
Csak képzeletben látom hullámzó habotok
Szeretnélek még egyszer megcsodálni téged –
Torontót látni – unokákat ölelni – dédunokám szívből köszönteni.
Tudom, érzem ez már lehetetlen – mivel ezt egy autóbaleset
végleg lerendezte!
„Szeretnék tévedni", olyan boldog lenni,
hogy életem lezáruló szakasza
méltó tudjon lenni!
Balatonfüred – köszönöm neked, hogy
tengereddel lelkem megérintetted.
Szívműtétek után is gyógyírt adtál
nekem, hogy folytatni tudjam korábbi életem.
Tudom folytatni még ha lehet –
törekszem is, de a sors kegyes,
ha rövid idei is veletek lehessek!

ITT AZ ŐSZ – A SZÜRET!

Nem hallom már lovaskocsik zajos futását –
Emlékeim már-már lassan elmossák!
Várva várt szüret – gyermek zajongások
a szőlőhegyek, mosolygó lankások!

Dalolnak a lányok – szólnak fiúk után
Hozzátok a puttonyt – mert a vödröt nem bírom már!
Telik a szekeren álló hordó –
A gazda öröme várva-várt és jó
ürül a gazda j ó a termés – lesz jó bor –
lesz mosoly minden pohár bortól!

Szomszédok – barátok – fiatalok – vének
köszönöm, hogy engem megtiszteltetek.
Vettétek a fáradtságot, nemcsak mint barátok
Családomra – rátok mindig számíthatok!
Hogy a hegy levéből együtt kortyolgassunk!

Szeretném a jövőt nagyon szépnek látni
méltóképpen leülni – megpihenni – várni!
Tőkék árnyékába! El-eltöprengeni
lesz-e még tavasz ki még rügyet fakaszt!?

GYÖNYÖRŰ AZ ŐSZ…

A fák színes leveleit látni boldogság,
Ennyi gyönyörűséget csak Isten tud adni.
Földi halandó ilyet sohasem tud tenni.
Kinek köszönhetjük-e látvány?
Hát a Teremtőnek!
Ki megalkotta-e csodát, a Földet.
Boldoggá teszi azt ki őt szívből szereti.
Csak az találja szépnek, kinek Isten szívet is adott.
Boldog vagyok, hogy engeded látni a szépet.
És öreg koromban boldogan, fejet hajtani előtted.
Előtted Uram. Istenem.

ERDŐK LÁNYA VAGYOK

Én aki erdők lánya vagyok,
Kitekintek az ablakon.
Hévízen vagyok!

Sok szép napot, örömet,
Boldogságot kapok!
Gyönyörű fáitok itt lengenek közel.
S boldogan nézem szép leveleiteket.
Ágaitok integetnek felém, és suttogják:
Ne félj, hisz megsegít az ég!
Szeretnék innen gyógyultan hazamenni.
Ha Isten is segít, gyógyultan vissza is térni.

PARADICSOM…

Ez a földi paradicsom
Nem Nápolyt látni… Hévizet látni, és csodálni.
Illatos levegőjét szívni, gyógyulni, gyógyulni
Itt gyógyult meg az Édesapám is,
Ki idős korában is gyorsan tudott menni,
A kilométereket szaporán róni.
Mi még nem tudtuk fürgesége okát?
Hévíz adta vissza ezt a csodát!
Tudott dolgozni, minket gyerekeket jóra nevelni.
De jó, hogy volt nekünk ilyen drága Apánk!
Isten áldja meg az Ő halott porát!
Tudom most is figyel, vigyáz reánk, s az ő babájára.
Kéri a jó Istent, vigyázzon reája.
Ki haló poraiban is szívből imádja.
Isten áldja meg őt a túlvilágban.

ÉLETEM

Ha egyszer lepereg az életem,
Vedd elő a verseskötetem.
Jusson eszedbe, hogy ezt,
A hetvenedik évemben tettem.
Legyen ez indító, nincs öregkor mégsem
Írni, gondolkodni, szeretni, csak tiszta szívvel lehet.
Add át szeretteidnek, hogy ez úgy is legyen!

NAPI SZOMORÚSÁGOM…

Mindig szomorú vagyok.
Olyan nehéz cipelni a mindennapi terheket.
Nekem ez már egyre nehezebb.
Szeretnék nyugalmat, békét, egészséget.
Ne kelljek mindig a végtelenbe nézzek.
Sokszor gondoltam, szabad-e, kell-e?
Jól teszem-e, ha elfelejtek írni?
Nem tehetem, mert ez az enyém, az életem.
Úgy nap, mint nap segít az írás.
Letehetem lelkem terheit.
És megbékél szívem.

SZÜLŐFÖLDEM SZEGILONG

Szülőföldem Szegilong, hogy én terád mennyit gondolok?
Ott születtem egy kicsiny házban, kedves kicsiny otthonában.
Negyediknek sírdogálva.
Jól tudom, nem most volt már, a hetvenediket taposom már.
De lelkem ott maradt a húsznál.
Nem tudom, Isten meddig engedi az éveket számon tartani?
Csak míg élek azt tudom, hogy kicsiny falum Szegilong,
Mindig visszavárja elkóborolt fiát.

MAJORVÁRY SZABÓ SÁNDOR

(TISZALÚC)

A MAJORVÁRI TÜNDÉREK

Álmosan gomolygó ködöt
izzad a hajnal
vörös tekintetétől
a völgy mélyén
csendesen csobogó csermely.

Áttetsző, hűs vizén
múltba révedő szél
a majorvári tündérek
önfeledt játékában
tüzes táncra kél.

Hallom vidám kacajuk
a vadvirágok ábrándos,
bódító sóhajában,
örömkönnyeket fakasztva
bársonyos szirmukon.

Látom kecses alakjukat
tovaszökkenni az ébredő nap
melegen simogató sugarain,
csábító mosolyukat
a bimbózó tavasz
szerelmes beteljesülésében.

Érzem a megfáradt idő
fel-felrobbanó újjászületését
dobogó szívemben,
megtalálva a válaszokat
átlényegülő lelkemben…

VAKON, SÜKETEN ÉS NÉMÁN

Halálos csókot lehelnek
a forró napsugarak
a jégvirágok szikrázó szirmaira,
csendesen hullajtva könnyeiket,
fájdalommal telt sóhajok
erednek olvadó réteken.

Vidám madárdal röppen
a megenyhült szellők szárnyain,
álmos rügyek fakadnak,
kíváncsian pislogva a világra…

Távolban meg-megmozdul a föld,
mérgesen mordulva
dobálva szét élősködőit:
élet és halál követel
újra és újra megújulást,
egymástól marva el koncokat…

A csillagok parázsló fényében
árnyékot keres a gonosz
a könnyű lelkekben,
és gyilkolni kész a kéz,
mely a bölcsőt ringatta…

Hitetlenül bolyong az ember,
találva hamis válaszokat
a fel sem tett kérdésekre,
megfürödve saját mocskában
szedi fel újra és újra a bűnt,
vakon, süketen és némán…

Nem látva Isten csodáit,
nem hallva az Igét,
nem kérve bűnei bocsánatát.

Mi Atyánk, add,
hogy lássanak szemeik,
halljanak füleik,
áldhassák a nevedet
kegyelemért könyörgő ajkaik…
Mindörökké…

ÉBREDJ ALVÓ NEMZETEM!

Vörös hajnalra ébredt
a könnyes tekintetű nap,
az eltelt sok-sok év
szenvedéseit és imáit
hordozza hátán
a dühös tavaszi szél.

Ellopott pillanatok
szépülnek a múltba,
tolvajból lett hazaárulók
festik álmainkat zászlóikra…
forognak a díszes köpönyegek,
hullnak a csörgő csontvázak…

Közönybe fulladt
az elárvult lelkiismeret,
de még húznak az ökrök
ha gazda hentest kiált…
és zamatos az elrohadt szalma,
frissítő a poshadt víz…

Ébredj alvó nemzetem!
Őseink elhullott vére
szebb jövőért kiált!
Rázd le súlyos jármodat –
„Akasszuk fel a királyokat!”

ÖLELJ ÁT!

Ajkaimon érzem csókjaid tüzét,
tested kéjes meg-megrezdülését,
tekintetedben látom vágyaim
örökké égő lángjait,
mint milliónyi rózsaszirmot
eléd szórom minden óhajod…

Csak suttogd gyengéden fülembe:
szeretlek, csak téged szeretlek,
ölelj át kedves és szeress,
forrón szeress mindörökre…

ÉRZEM ÉS HALLOM

Érzem
az idő könyörtelen éhségét
ki-kihagyó szívem dobogásában,
az öröknek hitt ölelésekben
hiányod a féltő szétválásokban…

érzéki ajkaid
kihűlő forró csókjaiban
elillanó délibábként
csábít el újra és újra
fellobbanó szerelmed.

Hallom
tündérkacagásod boldogságát
tovaszökkenni vadvirágos réteken,
könnyedén átlibbenve
fenséges bérceken…

lépteid nyomában
hűségesen loholnak vágyaim,
ha kell, vakmerő Parisként,
vagy önfeláldozó Rómeóként
dobom eléd életem.

Ölelj szorosan át,
hogy érezzem és halljam
lelkünk szenvedélyes nászát,
tüzes összeolvadását
az újjáteremtett végtelen
időtlen rezdüléseiben!

ELÉD TÁRJUK ÉLETÜNK

Mennyei Atyánk, kegyelmes Istenünk!
Kérünk áldd meg bűnös lelkünket,
vezesd megtévedt, gyarló életünket
szent utadon!

Erősítsd meg szerelmetes szíveinket,
hogy örökké egymásért dobogjanak,
dacolva a kísértésekkel,
csalóka délibábokkal!

Kérünk áldd meg frigyünket,
amiként fennhangon fogadjuk
fenséges színed előtt:

Kitartunk egymás mellett
jóban-rosszban,
áldásban és megpróbáltatásban…
Jóakaratod minket úgy segéljen!

Eléd tárjuk életünk,
„legyen meg a Te akaratod,
miképpen a mennyben,
azonképpen a földön is”!
Ámen

TOVASUHANTÁL

Tovalibbenő pihécske voltál,
az őszi nap tündöklő tekintete
szikrázón tört meg lényeden…

sejtelmesen rám mosolyogtál,
önfeláldozó szerelemre
lobbantva elárult szívemet,

melyet szorosan átölelve
sodortak tova a szelek
az idő tovatűnő romjain…

Vágytam azúrkék szemeid
simogatását magányos lelkemen,
vágytam a beteljesülésre,

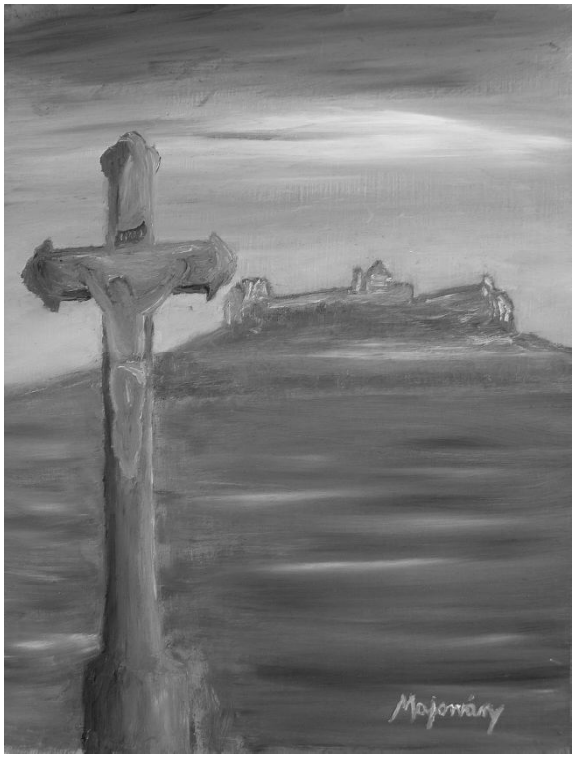
elvakultan kergetve
a kies végtelenben
szomjazott délibábod árnyait…

de mindannyiszor tovasuhantál
a fehér paripán érkezett
herceged erős karjában,

és kecses lábaid nyomán
harmatcseppek csobbantak csöndesen
könnyeim sós tavában…

BADACSONYI ÉJ

OLTALOM

A LÁNCHÍD

MESTER GYÖRGYI

(BUDAKESZI)

ARANYKALÁSZ

Nyár van, rekkenő a hőség. Vonaton utazom, órák óta. Néha olvasok, aztán leteszem a könyvet, nézegetem a tájat. Most éppen könyv van a kezemben, de a szemembe csillan valami a sínek mellől. Az elrohanó tájból a learatott gabona helye, a tarló tűnik elő. Rajta az üres kalászból préselt, hatalmas gurigák. És hogy miért is kaptam oda a fejem? Mert a gurigák mintha aranyhuzalból lennének feltekerve. Szó szerint, sziporkázóan csillog a megtört, préselt aranykalász. Nem tudom levenni róla a szemem. Szinte hihetetlen, hogy a gabonaszár képes ilyen fényesen ragyogni. Lehúzom az ablakot, és gyönyörködöm a nyár és a természet eme egyszerű és mégis drága adományában. Királyi fekhelye lesz majd annak az állatnak, melynek az aranyszalmából almoznak! A táj és a fenséges látvány, egyre inkább elmaradozik mellőlem, a vonat tovább robog. A gondolataim is továbbgördülnek. Aratás. Én gyermekkoromban még láttam aratni a nagyapámat, vidéki férfi-rokonaimat. Most feltűnik előttem egy régi kép. A búzatábla szélén ücsörgök apám levetett kabátján, nagy a forróság, az izzó levegőben hangosan cirpelnek a tücskök. A kaszások hadirendben vonulnak előre, dőlnek a szárak, elesnek a gabonaseregek. A meleg levegőben valami édes, különleges illat kering, amit felidézve most is az orromban érzek. Megkérdik, szomjas vagyok-e. Valaki vizet tölt a bádogkanna fedelébe. Iszom, és csodák csodája, a víz nem meleg, mint várná az ember, hanem kellemesen hűvös és szomjoltó. Apám Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyik piciny, határmenti falujából származott el a fővárosba. Míg a szülei éltek, gyakran jártunk haza hozzájuk. Emlékszem az elnyúló alakú, keskeny, alacsony házra, melyet egybeépítettek az istállóval, és melynek helyiségei földes padlójúak voltak. Nagyanyám ha takarított, előbb nyírfaseprűvel felsöpörte a padlót, majd vizet hintett rá, hogy ne szálljon a por. Gondolatban megjelenik előttem a fehérre meszelt falú konyha, mely egyben egyik-másik családtagnak a hálója is volt. A keskeny faágy fölött szentkép díszelgett, a mestergerendán a férfiak a borotválkozó szerszámot tartották, s a kútra jártunk vízért. Az ablak szűk volt és kicsi, de a két ablakszárny között szoktam megtalálni húsvétkor a nekem szánt hímes tojást. A nehéz, durva faasztal körül fapadok voltak, és egy öreg, felnyitható tetejű láda tele volt a Kincses kalendárium régi számaival. És

persze a kemence! Az volt ám a valami! Nagy, fehér búbja, ásító fekete szája, gyerekként csodálkozásra késztetett, és némi tiszteletet is ébresztett bennem. Mi Pesten már akkor is villanytűzhelyt használtunk. És mi került elő a kemencéből? Hát kerék nagyságú, ropogóshéjú, foszlós bélű kenyér. Amikor nagyanyám megszegte, legalább háromfelé kellett vágnia egy szeletét, olyan hatalmas volt egy-egy ovális karéj. Az aranykalászból, aranybarna kenyér lett. Hozzá frissen fejt tejet ittam, amit előttem szűrtek meg, és habos volt, és édes, és meleg… Az én gyerekeim már sajnos, nem ismerik a tejet. Amit zacskóban és üvegben vagy dobozban látnak, az csak utánzat. Úgy szoktam mondani, az talán soha nem is látott tehenet.

Vonatom lassan begördült a végállomásra. A gondolataim nem fogytak el, inkább csak kényszerűségből hagytam abba az ábrándozást, mert siettek elém a szeretteim. Furcsa, milyen gyorsan eltelt az unalmas vonatút a múltidézéssel, és milyen kellemes, szeretetteljes gondolatokat ébresztett bennem a nyár, a learatott búzamező, és a gurigává préselt aranykalász látványa. Jólesett.

BARNA ANDRÁS FESTMÉNYE

MOHÁCSI JÓZSEFNÉ ZSÓKA

(MISKOLC)

FELÉBREDT EMLÉKED

Ha zenét hallgattam
A zenében ott voltál,
Mint hajnalban a madárdal.
Ha versedet olvastam,
Versed bűvöletében
Találtam magam.
Megelevenedett a múlt,
Elfelejtett évek,
Ahogy a prózáid olvastam.
A sorok között
Te beszéltél hozzám
A sziporkázó horizont
Azúrkékségében.
A kiállításokon festményeid világában
Megtaláltalak.
A háttérben beszéltél hozzám.
Óh, az a megfoghatatlan pillanat!

Mindenben
voltál
vagy és
leszel!

FÁKLYÁK LOBOGÁSA

Mint tündöklő csillag
Világító fénye
Feltekintve az égre
A megcsodált ébredése.

Mint egy ifjú Titán, lángolva égve
Gróf Széchényi István fénye
Lobogott fel szerte-széjjel Magyarország érdekében.

Pest-Buda hídja
Múlt és jövő reformja
Mégis Széchényi háttérbe szorult
S Kossuth előre nyomult.

Mert ha a jövő világít
A múlt kialszik.
Széchényi és Kossuth párharca
Hátranézni nem, nem, soha!

De Isten az Úr, az Úr
Bízni kell és soha nem hátranézni
Győzni kell és nem meghátrálni!

FELEJTHETETLEN KEZEK

Azt mondtad, hogy nézzek a
Szemedbe:
Sok mindent, meg-
látsz benne!
A valamit ami össze-
köt Veled.

Hogy mi?
Talán egy szín, a zene,
Vagy kint az üvöltő orkán szele,
Vagy a csend, ahogy muzsikál?
Mégis inkább a szótlanság nyelve
majd beszél hozzád.

Mi az ami összeköt?
A kezed, a kezem, a kezek.
Ugye meg is találtad már,
ez a múlandóság.

CERUZAVÁZLAT: IRODALOM

Kérdések és útkeresések özöne kavarog a szívemben.

Hol van az emberiség egyetemes kétségbeesése az irodalom őrzése és féltése miatt?

Hová lettek a jó hangulatú kávéházi estek, a nagy beszélgetések?

Talán ez ma már nem is olyan fontos? Mintha a mechanikus világkép legyőzné az irodalom élővilágát, virágkorát, háttérbe szorul és hanyatlik?

Vagy az a nézet:

– A versolvasás minek?

– Kinek van erre ideje?

Hiszen ott van a TV, Videó és az Internet!

Nem könnyebb látni és hallgatni?

Most az Internet őrület és mobil tombolás!

És mégis úgy gondolom, hogy a jelenidő szellemisége, ha történelmileg tekintjük, félek, hogy robot módjára elgépiesedünk, akaratunk vastörvénye meghasad, és elveszítjük azt, amit emberi nemességnek,

Isteni ajándéknak hívnak!!

A VILÁGÍTÓ FÉNY

Mint egy ifjú Titánt láttam meg először. Ott állt a vonat ablakánál és elegáns mozdulattal cigarettázva fújta kifelé a füstöt.

Ahogy a vonat fülkéjébe beléptem, a meglepetéstől mozdulni sem tudtam. A nap besütött a vonat ablakán, alig tudtam megkérdezni szabad ez a hely? Az ifjú Titán látványától a szám is tátva maradt, mert úgy véltem a fiatal gróf Széchényi István áll előttem. Csinosan, délcegen, teljes hasonmása az 1844-es öltözékben. Ahogy annak idején az alkotmányos éberség politikai programjával előállt és nézetét elmondta. Tudta, hogy nem állt mellette senki, – és mégis!!

Persze mindenki Kossuthot istenítette, és Kossuth annyira előtérbe nyomult, hogy szinte nem is volt ellenfele. Azon gondolkodtam, ahogy iskolába tanultuk. Olyan jellegzetes volt az akkori öltözéke. Pedig akkor megmaradt olyannak mint egy világító fény!

Beszédében jelszava volt Szécsényinek: „Magyarország nem volt, hanem ezután lesz”!! – Ez volt a célkitűzése a haza üdvéért! – és ezt

szerette volna megvalósítani is. S szerette volna mindezt közösen együtt elérni, és Magyarországot szolgálni.

Ez volt a célja: a nemzet előre törése és a haladása. Az ismeretlen délceg fiatalember hirtelen megfordult és rám nézett hosszan, majd megszólalt, mély dörgő hangján. – Megengedi? – és bemutatkozott: Rónaszéki Rudolf vagyok. Különben Maga is igen csinos és elegáns. Köszönöm! – feleltem. S én ránéztem és néztem. Ő kérdésem nélkül is felelt: a fiatal Széchényi István állt előttem. Magas körszakállas, szúrós tekintetű, egy térdig érő Bocskai-féle zsinóros fekete pelerin és szűk fekete nadrág volt rajta. A csizmája vajszínű, szép térdig érő hosszú csizma. Úgy lenyűgözött a látvány, hogy megszólalni sem tudtam! 1844-es öltözéke volt gróf. Széchényinek, akkor amikor felállt és elmondta az alkotmányos éberségről, a politikai programját. – Mivel meg sem szólaltam, azt mondta „Fogadalomból utazom ebben az öltözékben, egy színházi fellépésem után. Színész vagyok" – Nekem pedig egy gyerekkori emlék jut eszembe erről az öltözékről. – Szívesen meghallgatnám, ha elmondja. – Köszönöm, elmondom, feleltem.

1940-ben Erdélyből elsőnek menekültünk át Magyarországra. Somogyba vittek Barcs mellé Csokonyavisontára. Széchényi gróf egyik fia kastélyának a nagy udvarházában hátul volt a cselédség lakása és az Intéző fogadta be a mi családunkat , – persze jól megfizette az állam érte. A kastélyban lakó grófnő mikor megtudta, látni akarta az Intéző befogadott menekültjeit, így az Intéző Úr Édesanyámat elvitte a grófnő elé. S én mint egy „anyás" gyerek belekapaszkodtam Anyukám szoknyájába és visítottam, hogy ne lopja el az én Anyukámat, így én is mentem Anyukámmal, – hát ezt nem felejtem el soha! –

Mikor a kastély sok lépcsőjén felértünk, engem már nem engedtek tovább menni, s én megint visítani kezdtem, így a hosszú folyosó ajtaját nyitva hagyták, hogy lássam Anyukámat. Végig vezette őt a komornyik, de mielőtt a grófnő színe elé került volna, le kellett térdelnie és a térdén ment az ülő grófnő elé. Ez a látvány úgy felbosszantott, hogy a gyereklelkem fellázadt, mit csinálnak az én Anyukámmal, és be akartam szaladni. Persze lefogtak, és nem engedtek! Közben a szemem megakadt egy óriási nagy festményen. Ezen a festményen gróf Széchényi István volt, aláírva: 1844, s ugyanebben az öltözékben, ahogy most Ön áll előttem. – Hát ez jutott eszembe, ahogy megláttam! – Ő azzal felállt s meghajolva megköszönte, hogy elmondtam.

– Én meg megköszönöm, hogy meghallgatta a gyerekkorom e régi szép emlékét. Úgy őrzöm a szívemben, mint a kertünk legszebb rózsáját! – mondtam.

Ha megengedi, még megemlíteném, hogy Csokonyavisontán a Széchényi Kastély Ferencnek az Ödön nevű fiáé lehetett, míg a Cenki kastély a Béla fiáé volt. Míg Barcs mellett Csokonyavisontán laktunk 1942-ben óriási olajfúró gépeket hozattak és a fúrásnál olaj helyett forró víz tört fel a földből, ahol később nagy fürdőt építettek. Sok munkást hozattak ide Hosszúfaluból, és Görgetegről is tódultak oda a munkások. A csokonya-visontai iskolában a református templom melletti iskolába jártam, és itt tanultam meg magárul írni és olvasni általános iskolás koromban, mert addig csak románul tanultam.

– Köszönöm, jó volt visszaemlékezni. –

Az ifjú Titán meghajolt és kezet is csókolt.

ELGONDOLKOZTATÓ
(címmel)

35 év után haza indultam külföldről Magyarországra. Már alig vártam, hogy átlépjem a határt. Végre nagy sokára megérkeztem Budapestre.

Egy rövid pihenés után indultam Zemplén felé korán reggel. Az ég alja vöröses sárgás, lilás színű volt. Sajnos ez a festői látvány nem sokáig tartott, – Mint a hajnali pír – Istennője gondoltam, úgy tündökölt.

Eszembe jutott, hogy gyerekkoromban is volt egy szép látványom, ahogy iskolából mentem haza, a nagy hátitáskával, körülbelül ötödikes fiúcska lehettem.

Egyszer hazafelé benéztem egy ritkás magas léckerítésen, csodás látvány: óriási zöld füves vad virágos kert volt. A közepén óriás magas beton feszület, ill. kereszt a talpazatán, sok piros muskátli, Hátul volt egy pici fehérre meszelt házikó, piros cserepes háztetővel, és az ablak-párkányon piros muskátli. A szép látvány mosolyt csalt az orcámra akaratlanul is. A házikó ajtaja előtt egy öreg néni üldögélt. Kifakult rojtos kendőben. Az öreg néni ölében egy vaskos Biblia és becsukott szemmel, halk mormolással imádkozott.

Néztem, néztem szájtátva talán órákig is. Mit tud ennyit imádkozni? Gondoltam és másnap megálltam, hogy újból megcsodáljam a szép emlékem, ami akkor annyira lenyűgözött, hogy elfelejtkeztem az időről Iskolából hazamenet, és otthon jól összeszidtak, hogy hol csavarogtam. Hát ennek már 35 éve, mert külföldre kerültem dolgozni, mint vezető főmérnök Jénában és most hazafelé nem tudtam ellenállni, hogy meg ne nézzem a szép emlékem, bár mennyire siettem. Nagy kerülőt kellett

megtenni ezért. Hirtelen eszembe jutott a pókember mondása a filmen. Péter Parkernek nagybátya Ben nem is gondolta, hogy unokaöccse milyen magas rangú ember lett, ahogy Ő mondta – a hatalom milyen nagy felellőséggel és idővel jár; hiszen egy perce nincs. –

Amikor közeledtem a házikóhoz, valami izgalom fogott el, hogy újból láthatom szép emlékeimet. De a régi varázs megtört. A zöld füves nagy udvar a pici fehérre meszelt piros tetős szép házikó eltűnt, keserűen meredten néztem a helyét. Helyette nagy parlag, tátongó gödrök, buckák, szemét és szemet mindenfelé.

Valami keserű szomorúság fogott el a látvány hatására, ahogy körülnéztem, mégis megörültem, mert egy valami ugyan megmaradt változatlanul. A feszület a sok piros muskátli a párkány részen előttem ez csodálatosan valóra vált. Kiszálltam a kocsiból, és megálltam a kereszt előtt. Akkor nem értettem, hogy mit mormolt annyit az öreg néni ima közben. De azóta valamit megtanultam a 35 év alatt, ugyan én is megjártam a hadak útját. Megtudtam, hogy mit jelent a kereszt előtt alázatosan meghajolni, mert személyesen én is találkoztam Jézus Krisztussal. Most már tudom, hogy Ő a megváltó Jézus Krisztusom, akit az én bűneimért is megfeszítettek egy ormótlan kereszten.

Megtanultam, milyen magas rangom van. Bárki legyen Isten előtt, a kereszt alatt egy porszem, mint én is vagyok. Gyerekkoromban ilyen nyomot hagyott bennem, a szájtátva megcsodált öreg néni imája. Most már én is feltudok nézni a keresztre és elmondani egy imát, – igen – most már tudom, hogy az ima hatalma, akkor is tud segíteni, mikor már semmi nem segít rajtunk. Már világosságban élek én is. Köszönöm Uram neked!

MOHÁCSI JÓZSEFNÉ ZSÓKA FESTMÉNYE

MOHÁCSY DONÁTH CSABA
(MISKOLC)

MEGBECSÜLT MÚLT

A megbecsült múlt című antológiában egyik kedvencem Kölcsey Ferenc munkásságát kívánom bemutatni, ahogyan én látom.

Kölcsey Ferencnek a „Himnusz" című költeménye Erkel Ferenc által megzenésítve a magyar nép legfőbb nemzeti imádsága lett, és a legnagyobb pedagógiai írása A „Parainézis" több mint egy évszázada kötelező iskolai tananyag.

Kölcsey Ferenc a magyar múltnak kiemelkedően nagy alakjai közé tartozik, aki nemcsak műveltségével, hanem magán és közéleti magatartásával is mély benyomást gyakorolt kortársaira és az utókorra.

Kölcsey a Partium szülötte. Sződemeter, ahol 1790-ben megszületett, az akkori Magyarországnak azon a részén fekszik, amelyik a történelme során hol Erdélyhez, hol a Magyar Királysághoz tartozott, hol pedig önálló igazgatási terület volt a Partium többi vármegyéjével együtt. A nemzeti kultúra egységének és a két haza (Erdély és Magyarország) uniójának a gondolata Kölcsey pályájának vezérlő eszméi szükségképpen ebben a térségében fogalmazódnak meg ekkor, és e térség nemesi értelmisége vált a legfogékonyabbá a kor új eszméinek a befogadására. A sors véletlenjei (hogy korán árvaságra jutott, és elveszítette szem világát) befelé forduló zárkózott gyermekké formálta, és ezen körülmények éppen úgy magyarázzák rendkívüli vonzódását a könyvek világába, miként a Debreceni Református Kollégium könyvtárának kínálata.

Az iskolából kikerülő 18 éves fiú műveltségében már jelen vannak azok a szemléleti elemek, kulturális élmények, és szellemi impulzusok, amelyek életpályájának később szakaszát meghatározzák. Köztük írói pályáját és pályakezdését a korszak irodalmi vezérével a magyar jakobinus mozgalommal való részvétele miatt börtönbezárt Kazinczy Ferenccel való kapcsolata határozza meg, a barátjával – Szemere Pállal – együtt „Felelet a gondolatra" című munkával bekapcsolódik a széphalmi mester nyelvújító mozgalmába. A „Töredékek a vallásról" című tanulmány azonban már a mesterrel való szembefordulás dokumentuma. Kazinczy a protestantizmus történelmi érdemeinek bizonyítását várja a fiatal barátjától, míg Kölcsey a katolicizmus javára ítélkezik. Kazinczy elutasítja a felekezetek közötti unió gondolatát, míg

Kölcsey az egység mellett érvvel. A történet bölcseleti polémia mögött a vallásos élmény kétféle felfogásának ellentéte rejlik: Kazinczy szerint az Istenhez való viszony az individuumra tartozik, Kölcsey szemléletében viszont Isten és a vallás a nemzeti közösség ügye. Ennek a romantikus nemzeteszmének a jegyében fogant meg Kölcsey fő műve: a „Himnusz", és azt a felfogást tükrözi, miszerint a magyarságot önmaga bűneiért érte Isten büntetése. Saját bűnünkön azonban Kölcsey saját osztályának – a magyar nemességnek a történelmi bűneit érti, de ítélete szerint a nép „megbűnhődte már a múltat és jövendőt", amit meg kell becsülnie mindenkinek.

Az Istenhez fohászkodó költő vallásos gesztusa nem pusztán könyörgés, hanem a múltát vállaló nemzeti kötelesség bűntudatot legyőző önbizalmának, élni akarásának, jövőbe vetett hitének himnikus hangvételű kifejezése. A „Zrínyi dala" és a „Zrínyi második éneke" (1838) című műve ezzel szemben a nemzeti fenyegetettség tragikus érzéseinek ad hangot. A kétségbeesést és a félelmet fejezi ki amiatt, hogy a dicső nép nevében él csak többé, nincs jelen, és megtörténhet, hogy a múltat és jelenét nem becsüli.

1826-ban készül el „Nemzeti hagyományok" című írásával, amelyben Kölcsey azt veti fel, hogy vajon tekintheti-e magát a magyarság szellemi értelemben véve egyéniségnek, vagy szuverén közösségnek. Arra a következtetésre jut, hogy a magyar kultúra elveszítette nemzeti sajátosságait. Rossz úton kezdtünk a rómaiaktól tanulni! Esztétikai tanulmányait az teszi korszerűvé, hogy éppúgy hangsúlyozza a nemzeti eredetiség következményeit, miként a szépség egyetemes törvényszerűségeit, mintegy kötelező programmá teszi a nemzeti eredetiség követelményét. A népköltészet iránti érdeklődést, olyan ízléstörvényeket feltételez, amelyek mint a természetnek örök szabályai állnak fenn.

Az „Országgyűlési beszédek" egyik nagy remekműve Kölcseynek. A napló azt a politikust állítja elénk, aki minden megnyilvánulásával maradéktalanul megfelel saját erkölcsi normáinak, és a múltat csak megbecsülve tudja elképzelni, ami a jövő nélkül nem létezik. Mindent elkövet, hogy elfogadtassa a magyar nemességgel a feudális viszonyok felszámolásának szükségességét. Közvetít a két óriás: Wesselényi és Széchenyi között, ugyanakkor a maga mérsékelt reformprogramja mellé állítja az ifjúságot. A felségsértéssel vádolt Wesselényi védőiratának munkálatai közben éri a halál 1838-ban. Kölcsey ma a szatmárcsekei temetőben alussza örök álmát. Nyughelyét klasszicista síremlék jelöli, amely ma is zarándokhelye a magyarságnak.

MOLNÁR SZILVIA (APHRODITE)

(SZEGED)

UGYANAZ AZ ÉJJEL

ölemben maradék
vágyseb-fércek
szénszínű
csillagon alvadnak

csípődben égő
vágyfolyam-izzásból
jégbőrű
Hold kanalaz

BALDACHIN

olykor simogatni kezd
beborít s elnehezül
a tüllnek álcázott
öregillatú idő.

HÁROM LÉPÉS – HÁROM FÁJDALOM

(Haikuk)

elfújt porszemmel
kibékülne a lépés
ferdült lábnyomban

pillanatra szép
megmerevedett nyomban
dermed a semmi

ágak rajzolta
hullám nyalta nyomokban –
elvesztett idő

LELKIISMERET

hegyek magasán
pásztáz láthatatlanul
hószemű madár

igaz menedék
tudom, sosincs előle –
kötél a hóban

vijjogó napok
jege csíp cserzett arcba –
év az év után

HOMOKVIHAR

„Bár a homokban lábnyomuk lehetnék…" (Weöres Sándor)

porban lábnyomságra
vágyó talpél játszik
homokszembe rúg
visszalátszik
a kaján rajzás
s felhővé nehezül

DÉLIBÁB

Kiszáradt kezek közt
forró homok a vágy –
vízért síró kutak
torokhangja tikkad;
csendben csillapodik
a láz-álmodás
lecsapott szavakon.

MURÁR TERÉZ

(BUDAPEST)

ELÉG

Elég a múlt idők
fergeteges léte,
mely serény
Lelkemet meggyötörte.

Vonszoltam már
eleget – e fájdalmas
testet, lelket,
céltalanul –

arcomról
Isten törölte
hulló könnyeim,
lelkemben tartva a remény.

Keresztjét csókolván
imáimnak erejével,
új utakra találtam
Szívemben az erős Hittel.

JÓL VAGYOK

Gyom között fű vagyok,
rossz között jó vagyok.
Ha bántanak is, megvagyok.
A reménytelenségben remény vagyok.
A lelkem mélyén én vagyok.

NYÁRI MARGÓ

(BUDAPEST)

NAGYAPÓ

Tested már rég elporladt a földben,
csak egy síremlék, meg a kisszék,
amit együtt készítettünk rég
jelzi, – itt a Földön közöttünk éltél.
Dolgos kezed alatt
feszült hordókon a ráf.
A gyalu szórta a forgácsot,
repülők moraja hallatszott.
Az égből potyogtak a bombák.
– Háború volt!
Emberek arcán gyűlölet,
vagy érthetetlen közöny,
de ott lebegett a remény:
– Egyszer vége lesz.
Vigaszod a munka, hordókon
dolgos kezed alatt feszült a ráf.
Reménykedtél: Vége lesz!
Békében nőhetünk majd fel.
Az égen a Nap, és csillagok fénye
világítja békés utunkat.
A szebb jövőt mi élvezzük majd.
A háborúnak vége lett,
a béke nem érkezett meg.
Szent Mihály lován elmentél
– az Úr országában megpihentél.
A forradalmat már onnan nézted,
a béke még mindig nem érkezett meg.
Most itt van a demokrácia,
de a békét nem hozta.
Pénzsóvár emberek arca!
Nincs idő egymásra.
Politikai pártok harca,
az összefogás hiánya.

A tolerancia, a megértés, a szeretet,
a pénzkergetés útvesztőjében elveszett.
Megjelent a törő – zúzó huligánok
gyűlöletet keltő hada.
A Magyar nép a nyugalmat,
a békét óhajtja!
Reménykedem, mint Te egykor,
– egyszer megérkezik a béke is.
Unokáim boldogan élnek majd,
egy szebb jövőben.
Békében,
megértésben, szeretetben.

KI EMLÉKSZIK MAJD NAGYMAMÁMRA?

Őszi vetés felett éhenkórász varjak.
Kopog a tél, hópelyhek szitálnak.
Vészt károg minden varjú szája,
a Te szívedből vészjelek sem szállnak.
Csengős szán suhan hópelyhek hátán,
mért mentél el ilyen nagyon korán?
Szomorú család, s a búcsúzók hada
fekete varjak a hófelhők alatt.
Tél! Telek jönnek egymás után.
Varjak köröznek a vetések felett.
Kárognak!
Régi idők emléke játszik velem.
Hiába kereslek, nem talállak,
csak az emlékeimben.
Jégcsapok lógnak az eresz alatt.
Vakít a Nap a hócsillám felett.
Olvad a jégcsap, lassan életem is,
s velem olvad el szép emléked is!

SZENT MAGYAR FÖLD

Búzavirágos termő Magyar föld,
katánkóró, pipacs, szarkaláb.
Köszönet illet – megbecsülés,
hogy minden évben adsz kenyeret.

Megsebezte szívünket a világ,
termő Magyar föld itt vagy nekünk.
Örömhajód lágyan ring lelkünkben,
volt vetés, lesz bő aratás.

Dallal köszöntse mindenki a drága Magyar földet,
a szántó-vetőket, a dolgos kezet.
Isten áldása, hogy van kenyér itt e rögön,
maradjon magyar kézben minden göröngyöd.

Van Magyar föld, ahol most nincs aratás.
Uram add! Szeressék a búzamezők illatát.
Lelkükben kongass meg egy harangot,
vessenek, s legyen mindenhol bő aratás!

Kenyér illatára Apám szava cseng fülembe:
Gyermekem becsüld meg a kenyeret!
A régi nemzedék ezt jól tudta,
egy darabkát se dobtak a szemétbe soha.

Sokszor vérzik a szívem nagyon,
a sok éhező és a kidobott kenyér.
A kenyér héja ad piros színt orcádnak,
mondta Apám, – s mi boldogan rágtuk azt.

Kinek mit ér a föld és a szent kenyér?
Szennyvizeken őrölnek a malmok?
Terméketlen lesz a Magyar föld,
eltűnik a vetés, – nem lesz kidobott kenyér.

Nem lesz mezei virágja a földünknek,
miből koszorút fontunk a fejünkre.
Mi lesz veled drága népünk?
Ne hagyd, hogy eltűnjön a magyar földünk!

ARATÁS

Szelíd álmában szunnyad a falu,
eltűntek az ősi szérűk.
A múlt fel-fel zokog szívünkben,
lepkék szállnak – jön-jön minden emlék.

Aratók himnusza sír a határban,
búzamezők illatát viszi a szél.
Sárga búzatáblákat éhesen falja
a legkorszerűbb aratógép.

Természet adta áldás a búza,
ha a malom torka megrágta,
kenyeret süt belőle a pék.
Uram! Őrizd a földet, s a vetést!

Hajnali zenék a nyári szélben,
ég aljánál elszökik a Hold.
Szunnyadó természet ébred
pacsirta éneke száll a falu felé.

Őrlődünk az élet malmában.
Pusztul a Magyar föld,
s vele pusztul boldog álma
a földet szerető magyar parasztnak.

PAPP JUDIT

(PÉCS)

ÁLARC (FESTMÉNY)

A KIS SZEMÜVEGES (FESTMÉNY)

ÖCSIKE (FESTMÉNY)

VIRÁGSZIRMOK (FESTMÉNY)

PÁSZTOR LÁSZLÓ

(MISKOLC)

FALUSI NYARALÁS

Gyermekkorom első iskolás éveit egy alföldi településen töltöttem. Családi házban laktunk, ahol szüleim állattartással, szántóföldi és konyhakerti növénytermesztéssel foglalkoztak. Így ellátták a családot mindennel, ami a háztartáshoz kellett. Ez az igyekezetük tetszett nekem, akkor szerettem meg a természetet.

12 éves voltam, amikor apámat kinevezték főkönyvelőnek, és áthelyezték Miskolcra, ahová családunk is követte. Itt már nem családi házban, hanem úgynevezett. „bérházban éltünk". Nem volt már állattartásra, konyhakert művelésére alkalmas területünk és ezek nagyon hiányoztak nekünk. Szomorú voltam, és ezt mások is láttak rajtam. Nem találtam a helyemet. Hiányzott a mezők illata és a szabadság.

A következő nyáron (1953-ban) még nem voltam 13 éves. Szüleim egyszer csak azzal a kérdéssel fordultak hozzám, volna-e kedvem faluhelyen nyaralni.

– Hogyne volna – feleltem lelkesen, mivel a kérdés nagyon felvillanyozott. Eltelt néhány nap, és közben édesapámék meghozták döntésüket: iskola befejezésétől augusztus közepéig mehetek nyaralni falura. A falu neve ma is Újkígyós, Békés megyében található. Keresztapám hentes volt ott, mint anyám többi nagybátyja, tagja volt a termelőszövetkezetnek, és a kapott háztáji földön gazdálkodott.

Szüleim megvették a vasúti menetjegyet, felírták nekem a megfelelő menetrendet és másnap reggel már útra kelhettem. Háromszor kellett vonatot váltanom. Az átszállások után mindig új utazóközösségbe kerültem, ahol olykor voltak gyerekek is, így jól szórakoztam. Estére érkeztem meg Újkígyósra. A falu utcái tiszták voltak, a házak előtt virágos ágyak gyönyörködtették a szemlélődőt. Nagyon élveztem gyermekkoromnak ezt a visszatérő látványát.

Megérkezvén a Kossuth-utcai házba keresztanyámék kedvesen fogadtak kérdezgetve hogyan utaztam, fáradt vagyok-e, vagy talán éhes-e. Egy pohár házi tejjel és frissen sült házi kenyérrel kínáltak, mert tudták, hogy szerettem mindkettőt. Nagyon finomak voltak, de legjobban a szíves kínálás nőtt a szívemhez. Kis pihenés után – igaz kora este volt – bementem az istállóba és megnéztem régen látott teheneiket, lovaikat. Szétnéztem az udvaron is a disznóólak körül és megcsodáltam

a szárnyasaikat is. Hamar észrevettem és megdicsértem a kút körül újonnan kialakított kis konyhakertet. Szépen sorakoztak benne a petrezselyem, sárgarépa, hagyma, majoránna és bab sorok. A lakóházban két szoba és konyha volt, valamint a kamra. E helyiségek mellett volt egy hosszú veranda, melynek végén tűzhely volt elhelyezve, ahol keresztanyám a főzést végezte nyáron. Így a ház konyhája tiszta maradt, benne volt a kemence, melyben keresztanyám a kenyeret, olykor a töltött tyúkot és a tökös-mákos vagy almás, túrós rétest sütötte. Ezen a portán meg volt minden, ami a falusi élethez szükséges volt.

E nézelődés után keresztanyám vacsorához hívott. Maguk készítette szalonnával és csabai kolbásszal kínált, valamint frissen fejt házi tejjel. Ilyen élményekkel tértem nyugovóra, de sokáig nem tudtam aludni, mert a látottak miatt nem jött álom a szememre.

És mire ébredtem? – Kakasszóra reggel 5-kor! Keresztszüleim már talpon voltak. Keresztapám a reggeli munkákat végezte: éppen „ganajászott (ganéjozott)"; az istállóból hordta ki a trágyát a trágyakazalra, kitakarította a disznóólakat, enni, inni adott az állatoknak. Miután készen volt, keresztanyám hívott bennünket reggelizni. Ő már előkészítette a reggeliző asztalt, elhelyezve azon a frissen készített rántottát, mézet, vajat és egyebeket.

Reggeli után keresztapám megmutatta, hogyan kell a lovakat felszerszámozni, azután befogtuk a két lovat a szekérbe. Elindultunk vele a falu postájára, ahonnan vittük a postai küldeményeket a vasútállomásra és hoztuk a falu postájára a vonattal érkező küldeményeket. Sajnos ez a keskeny nyomtávú vasút ma már nem létezik, megszüntették azt, és a lakosság autóbusszal közlekedik.

Keresztapámék háztáji gazdasága nagyon tetszett nekem. Több darabban kapták az ilyen termelésre alkalmas falubeli földterületet a helyi Termelőszövetkezettől. Mindegyik földön termesztett valamit. Takarmánynövényeket az állatok számára (lóherét, lucernát, kukoricát), zöldségeket, burgonyát a konyhára, búzát a kenyérsütéshez, a görögdinnyét pedig eladás céljából. Keresztapám nagyon értett a gazdálkodáshoz a saját hentesi szakmája mellett.

Keresztanyám a háztartást vezette, valamint egy szobányi területen a kút körül a már említett konyhakerti növényeket is ő termesztette, sőt gondozta a virágágyásokat, de virágpalántákat is nevelt. Nagyon büszke volt a paradicsomaira, paprikáira és a virágaira. A porta elejére, a ház előtti virágágyakba és a temetőben a családi sírhantokra ültette virágjait. A hétvégeken sütötte a kenyeret a konyhában lévő kemencében, melyet annak idején még az ő szülei készítettek. No, ez volt csak igazi élmény

számomra. Előző nap segítettem behordani a kukorica íziket (a rövidre tört kukoricaszárat) a kemence elé, mert azzal fűtötte fel a kemencét előző este. Hajnali négykor bedagasztotta kenyérnyersanyagot a dagasztó tekenőben, és miután az megkelt, kerekre vagy mostani kenyérformájúra megformázta, és a kenyérlapáttal betolta a kemencébe. Amíg a kenyér sült, megfejte a teheneket és miután leszűrte a frissen fejt tejet, odakínált nekem inni belőle egy fél litert. De közben már az illatáról tudta, hogy mikor sült meg a kenyér. Kivette a kemencéből és hagyta kihűlni Mindig egy hétre valót sütött. A kenyereket tiszta vászonruhában tartotta. Azok nem penészedtek meg, nem száradtak ki és nem is morzsálódtak, mint a mostaniak. Ilyen kenyér manapság nincs! A tej is nagyon finom volt. Belőle mindig csinált „aludttejet", túrót, vajat. Ezeket mindig lehűtve tartotta. A nyári nagy melegben igazán üdítő volt elfogyasztani a savanyú tejből egy-egy mázas cserépbögrével. Mindig örömmel nyaltam le a szájam szélére tapadt vastag fölét. A mai gyerekek talán nem is tudják, milyen élvezet ez, nem tudják miből lesz a tej. Ők csak a „téglatejet" ismerik.

Napközben elmentem játszani egy másvárosbeli barátommal, aki Újszászról jött szintén nyaralni az ő rokonaihoz. Azt játszottuk, hogy indiánok vagyunk; utánoztuk az indiánkiáltást, nyilat készítettünk magunknak és célba lőttünk. De az indián úgy indián igazán, ha színes tollak díszítik a fejékét. Nekünk nem voltak ilyenen tollaink. Végül döntöttünk honnan és hogyan szerezzük be a szükséges tollakat. Megfogtuk a szomszéd két kakasát, kitéptük legszebb farok tollaikat nem törődve a sivalkodásukkal, és sapkánk mellé tűztük a gyönyörű szerzeményeket. Amikor a tulajdonos meglátta szegény, farok díszüktől megfosztott kakasait, szidva bennünket végig kergetett a falun, aztán elpanaszolta rokonainknak a csínytevésünket. Kérdésükre, hogy miért csináltunk ilyen butaságot, bevallottuk, hogy indiánok akartunk lenni. Csak fejmosást kaptunk, de meg kellett ígérnünk, hogy máskor nem teszünk ilyet, nem kínozzuk meg azokat a szegény állatokat. Reggel és este nem volt játék, mert mentünk a vasútállomásra és a postára a küldeményekért. Élmény volt viszont számomra, hogy én hajthattam a lovakat, tarthattam a gyeplőt és pattintgathattam a díszes szíjú, faragott nyelű ostorral. De keresztapám nem engedte, hogy zavarjam, megijesszem a lovakat, mert nagyon szerette és kímélte őket. Élveztem, hogy én lehetek a kocsis, aki irányítja a bakról a kocsit és a lovakat. Tudtam, hogy különleges gyerek vagyok, mert ilyen élményt a legtöbb iskolatársam nem élhetett meg.

Igazi élmény volt még számomra az aratás. Keresztapám kaszálta a gabonát, keresztanyám összeszedte és kévébe kötötte, utána keresztekbe rakta. Azután keresztapám felrakta a szekér két oldalára a két petrence rudat, és megmutatta, hogyan kell minél több kévét rakni a kocsira. Ő feladogatta a kévéket, én pedig a szekéren. először a petrence rudakra, majd a szekér közepére igazítottam azokat. Amikor a rakomány elérte a 2 méteres magasságot, az egészet kötéllel lekötöttük és úgy szállítottuk haza. Boldogan ültem a rakomány tetején és ballagásra biztattam a két lovat. Otthon leadogattam a kévéket, keresztapám pedig rakta asztagba, mert így kellett előkészíteni őket a cséplőgépes kicsépeléshez, mely különválasztotta a szemeket, a szalmát, ocsút, töreket. Nagyon örültem, hogy e munkánál is segíthettem keresztapáméknak.

Korán reggel és késő este történt a „ganéjozás", amikor az állatoktól kihordtuk a szalmás trágyát a trágyakazalra. Ezt a trágyát hordta ki keresztapám ősszel a háztáji földekre, hogy jó érett istállótrágyaként pótolja a talaj tápanyagait.

A vakáció idejére esett a görögdinnye szedése. Már korán reggel mentünk a dinnyeföldre. Akkor is én lehettem a kocsis. A dinnyeföldre megérkezve nem fogtuk ki a lovakat, hanem mindjárt szedni kezdtük az érett dinnyéket.

– Igen ám, de melyek az érett dinnyék?

Keresztapám elmagyarázta, hogy amelyik dinnye szára elszáradt, könnyen leválik a tőről, és ha megkopogtatom, akkor kong. Boldogan kerestem az ilyeneket. A leszedett görögdinnyéket csomóba raktuk, majd feladogattam azokat a kocsira. Ezután mentünk a görögdinnyével tele szekérrel az átvevő helyre, ahol az átvevő lemázsálta a rakományt és a megállapított árat keresztapámnak kifizette. Boldog voltam mintha én is gazda lettem volna, de legalább is azért, hogy én is hozzájárultam a dinnyetermés sikeréhez, keresztanyámék öröméhez. De tudtam, hogy a palántákat kapálni, gyomtalanítani is kellett és keresztszüleim sokat dolgoztak a siker érdekében.

Már említettem, hogy az udvaron volt egy ásott kerekes kút. Annak vize hideg és kristálytiszta volt. 8-10 méter mélységben hűtőszekrényként szolgált, bár vagy 20 méter mély volt. Keresztanyám ebben hűtötte le az ételt, ami megmaradt az étkezés után, és néhány görögdinnyét is ide engedett le vödörben. A lehűtött dinnye a nyári nagy melegben nagyon üdítő volt. Mindig mondtam is nekik:

– Ez aztán a felséges dinnye!

Amikor a háznál elfogyott az állatoknak szánt takarmány (lóhere, lucerna, vagy a silókukorica) szólt keresztapám, hogy megyünk a here

földre. Már ugrottam is, hogy segítsek felszerszámozni a lovakat. Feltettünk egy kaszát és egy villát a kocsira, búcsút intettünk keresztanyámnak és már mentünk is. Keresztapám kaszált egy köteg lóherét, én pedig feladogattam neki azt a kocsira. Otthon pedig én adogattam neki le a szekérről. Másnap silókukoricát, következő nap pedig lucernát hoztunk haza. Naplementekor vártuk a gulyás és kondás dudaszavát, mely jelezte, hogy hajtják már haza az állatokat a legelőről. Beengedtem az udvarra őket, keresztapám pedig beterelte az állatokat a szokott helyükre. Ha az állatok az udvaron, vagy a ház előtt végezték el dolgukat, azt nekem kellett összeszednem és vinni az udvar végében lévő trágyakazalra. Nem maradhatott utánuk szemét az utcán a porta előtt, ezt mindenki tudta. Erről jut eszembe egy ott hallott tréfás kérdés: „Mi az abszolút biztos? – Az, hogy a tehénszar mindig a lapjára esik" – világosítottak fel a falubeli gyerekek.

Amikor letelt a szünidőm és készülnöm kellett hazafelé, szomorú voltam, hogy nyaralásom véget ért, de boldog is, mert kedves élményekkel gazdagodtam. Megköszöntem keresztanyáméknak a gondoskodást, és hogy sok mindent megismerhettem a falusi életből. Felejthetetlenek számomra a naplementék csodás látványai, és az esti nyugalom a csillagfényes rónán. A szerzett élmények hatására végül is sikerült döntenem. Mezőgazdasági területről választottam szakmát; kertész lettem. És, mivel keresztapámékhoz hasonlóan én is át akartam adni tudásomat másoknak, így lettem kertész tanár.

Ilyen élményeket a gyerekek a városokban kár, hogy nem élhetnek át. E miatt nem is tudják, milyen is a falusi élet, mely sok áldozatos munkát kíván, de rengeteg örömöt, lelki békét, kiegyensúlyozottságot nyújt. Hála istennek, én akkor ízelítőt kaptam belőle.

PÁSZTORNÉ FÖLDI ADRI
(MISKOLC)

MACSKA ÖRÖM, MACSKA BÚ

Sokan úgy vélekednek, hogy a macska nem okos jószág, nem olyan értékes állat, mint a kutya, mely az ember barátja. Nem szoktam vitatkozni az ilyen emberekkel, mert „kinek a pap, kinek a papné" kedves, ahogy mondani szokták. Ki a macskát, ki a kutyát kedveli. Az élet sokszínű, és még a klónoknál sem bizonyos, hogy teljesen ugyanolyanokká válnak minden tekintetben, mint amilyen a klón alanyuk volt. El kell fogadnunk, hogy sok érdekességet és értéket rejt a másság. Ennek bizonyítására össze gyűjtöttem néhány velem is kapcsolatos eseményt, melyek fő szereplői mégis a macskák.

Gyümölcsös kertünkben házi nyulakat tenyésztettünk a család húsellátása érdekében. Az állatok kedvesek voltak, szerettem őket élve is, de ételként is. Bár sajnáltuk őket levágni úgy gondolkodtunk, hogy amíg élnek, éljenek boldogan, haláluk pedig hirtelen legyen, és fájdalom nélküli. A kerti szerszámoskamrában alakítottuk ki a ketrecek helyét és a takarmány tárolása is ott történt. Egy alkalommal, amikor az Agyagbánya felől hazafelé tartottam fiammal és a biciklin tolt szénának való füvel teli zsákkal, felfedeztük, hogy a közút közepén az a kis fekete folt nem más, mint egy körülbelül két hónapos korú kicsi fekete-fehér tarka macska. Fél arca, mellénykéje és négy kis tappancsa volt fehér. Ott nem hagyhattuk, ha már megtaláltuk. Nem akartuk, hogy valamelyik vadul száguldó autó ráhajtson és megölje. Betettük a füves zsákba és hazavittük a kertünkbe. Csíkosnak is tűnt, foltosnak is. Ez szokatlan volt. Később jöttünk rá, hogy a nagyon sovány kis állat a kidudorodó bordái miatt tűnt csíkosnak. Akkoriban a nyarat a családommal a kerti, farostlemezből készült kunyhónkban töltöttük, kellemeset a hasznos kertészkedéssel és állatgondozással összekötve. Onnan utaztunk be Miskolcra a napi főznivalót megvásárolni, de kirándulni is a környező erdős tájakra, és a tóhoz Harsányba. Reggel a kelő nap arany sugarait élveztük. Este a naplementét, a csendet csodáltuk. A dalos madarak füttye, a friss zöldségek, gyümölcsök mindennapi örömforrásaink voltak. Családomban kialakult az állattartással kapcsolatos munka-megosztás, így a nyarunk zavartalanul és boldogan telt. Közben kicsi macskánk is kigömbölyödött. Egyik nap egy körülbelül vele egykorú kismacska látogatott el hozzánk, amely aztán a következő tavaszig

nálunk maradt. A tulajdonosa akkor hazavitte, de a kis szürke-cirmos fehér tarka cica még utána is nálunk töltötte napjai nagy részét, hiszen a mi kis cicánkkal és velünk életre szóló barátságot kötött. Cicókánkkal együtt evett, játszott, egymást átölelve, aludtak a fészerbeli, a fiam által fa dobozból kialakított Cica-lakban.

Ősszel történt, hogy a szénát nem a villával, hanem kézzel dobtam fel a tárolóba, a gyűrűm lecsúszott az ujjamról és a szénacsomóval együtt eltűnt. A karikagyűrűm hiányát csak pár nap múlva vettem észre, akkor viszont már nem tudtam miként, mikor veszíthettem el. Csaknem egy hónap múlt el ezután, s megérkeztek az első fagyos napok. A macskák már nem a Cicalakban aludtak, hanem befúrták magukat a ketrec-alomnak használt szárított vastag szálú siskafűbe. Az egyik reggel, amikor bekukucskáltam a fészerbe a nyulakhoz, láttam a két kismacskát elmerülve játszani a karikagyűrűmmel. Mellső lábacskáikkal egymásnak tologatták a pincefödémen a gyűrűmet, és közben ügyeltek, hogy az oda leesett szénacsomót kikerüljék. Amikor a gyűrű gurult egy kicsit, izgatottan felnyávogtak, majd valamelyik ráugrott megakadályozni, hogy az ketrec alá be ne guruljon. A nyulak számára is élvezetes látvány lehetett ez a játék. Elmerülten szemlélték azt, és nem rázták fogukkal a ketrecet jelezve, hogy éhesek. Türelmesen várták a megérkezésemet.

December elején az egyik havas reggelen meglepett, hogy fekete-fehérkénk nem a fészerben, hanem már a kapunál várt, toporgott és folyamatosan nyávogva próbált nekem valamit elmagyarázni. Mivel vártuk az egyik nyúl szülését, azt hittem, azt akarja jelezni, hogy megérkeztek a várt jövevények. Kinyitva a fészer ajtót láttam, hogy Marci a másik kismacska a Cicalak előtt ül, és valamiért nagyon figyeli azt. Benéztem a Cicalakba. Egy idegen csúnya macska nézett rám fektéből és nem menekült el, mint ahogyan az idegenek szoktak. Először azt hittem bántotta a kicsiket, el akartam zavarni. De nem mozdult, a másik kettő viszont felugrott hozzá, mintegy védelmébe vette őt. Máskor is evett már nálunk télen idegen éhes állat. Úgy gondoltuk: jó, akkor maradjon. Majd elmegy tavasszal. De nem ment el, ott maradt örökre. Újabb hónap után pedig, amikor kezdett már kinőni a szempillája, szemöldökszőre és a bajusza, akkor tapasztaltuk meg, hogy valamilyen gyerek vagy nagyon ostoba felnőtt korábban levágta a szem- és szájszőrzetét. Ezért volt nekünk ő eleinte olyan furcsa. No, Cirmos már idős volt, nem szült utódokat, de szerencsére jól viszonyult a kis kandúrokhoz. Kitartóan játszott velük és sok fontos tudnivalót, így a fára felugrást és az egérfogást is megtanította nekik. Láthatóan szerették egymást ők hárman.

Egy kora tavaszi napon, amikor végre kéklett az ég, és melegen sütött a nap, Cirmos a kerítésünkhöz parancsolta Cicókánkat. Ott kellett rá várakoznia, nem követhette az öreg macskát a szomszéd kertbe. Mintegy páholyból kellett volna végigszemlélnie az egérfogás újabb mutatványát, hiszen a fortélyokat még gyakorolni kellett. Cirmos nem vette észre a szomszédkertben lapuló három kóbor kutyát. Az éhes kutyák rárohantak, a szemünk láttára tépték szét és falták fel szerencsétlen öreg macskánkat, de úgy, hogy még egy diónyi bőrdarabka sem maradt utána. Ezt látva fekete-fehérkénk reszketni kezdett, és ha nem láttam volna, el sem hittem volna; hogy sírt a nagy lelki megrázkódtatás miatt. Ezután még két hétig minden nap eljárt oda, és szomorkodott, ahol a tragédia történt.

Gyakran járunk kirándulni Miskolc-Tapolcára. Kellemes üldögélni a tó partján, sétálni a szép villanegyedben, vagy éppen egy sült halat megenni a közeli büfében. Egy ilyen sétánk alkalmával láttuk, ahogy egy háztulajdonos éppen leverte a fecskefészket a ház eresze alól. Azért tette ezt, mert elmondása szerint a fecskék poloskákat visznek táplálékul a fiókáknak és nem akarja, hogy azok a házába bemásszanak. A fészek leesett a járdára a két fiókával. Az egyik szörnyethalt, a másik még élni látszott, amikor mi vizsgálgattuk. A madárszülők kétségbeesetten repdesve figyelték mi történik a fészekkel. Mi az élni látszó fiókával a fészket a járda mellett egy közeli bokor alá tettük. Az esetnek egy fiatal cirmos macska is tanúja volt. Lehet, hogy ahhoz a házhoz tartozott, ahonnan a fecskefészket eltávolította a gazda. Amikor elmenni készülődtünk, látszott, hogy a macska is készül valamire. Előrementünk az úton, majd pár lépés után megálltunk és figyeltük történik-e valami, és ha igen vajon mi. Olyan történt, amire egyáltalán nem számítottunk. A fiatal macska megszagolgatta először a fészket, aztán a szájába vette a fiókát, és megindult vele előre az úton a platánsor mellett. A játszótér mellett elhaladva a tópart felé tartott többször is megállva, a madárszülők kísérete mellett. A parti öreg, odvas fűz egyik, a földtől kb. három méter magasságban nőtt ága és a törzs közé madáretető van felszerelve. Sok-sok küszködés után végre elérte, az etetőbe berakta a kis fiókát, majd farolva lassan leereszkedett a földre és eltávozott. Mi ezután hazamentünk. Sokáig emlegettük az eseményt. Soha sem tapasztaltuk addig, hogy macska nem a saját fajához tartozó egyedet ment meg, és pontosan egy madarat. Ismert tény, hogy vadászik rájuk. Bizonyára finomabb a madárpecsenye az egér húsánál.

Gondolták volna, hogy ennyire kedves, érzékeny lelkű és okos a macska?

Pár nap múlva láttuk, hogy a fióka köré a gondos fecskeszülők már fészket építettek és szorgalmasan hordták a tó fölött zsákmányolt rovar-eleséget az egyetlen élő utódjuknak. Mondhatnák, hogy ezek egyedi esetek. Igen, azok. De azt hallottam; a majmok között egyszer született egy egyed, mely különbözött a többitől. Más, egy mutáns volt. Ennek utódai az emberek. Érdekes? Bizony az. Ezért egyetlen élőlény sem becsülendő le.

A világon az élet sok félesége a legnagyobb csoda!

KATA ĜOJO, KATA MALGAJECO

Kelkuloj opinias, ke la kato ne estas racie pensanta estaĵo, ĝi malplivaloras ol la hundo; kio estas amiko de la homo. Mi ne kutimas diskuti kun tiuj homoj, ĉar mi akceptas ĝusta la onidiron: „Iu homo ŝatas la pastron, alia la pastroedzinon", aŭ alieldirante: „Iu homo ŝatas la hundon, alia la katon." La vivo multkoloras, ankoraŭ ĉe la klonoj ne certas, ke ili tute samos ĉiurilate kun la subjektoj de la eksperimentoj. Ni devas akcepti, ke multon da interesaĵo kaj valoro kaŝas la alieco. Por pruvi ĉi pravon, mi kolektis kelkajn ankaŭ min koncernajn eventojn, kies ĉefrolantoj tamen estas la katoj.

En nia fruktoĝardeno ni bredis kuniklojn por provizi la viandon por nia familio. La bestoj estis karaj. Mi ŝatis ilin kaj vivante kaj ankaŭ prilaborite al manĝaĵo. Kvankam ni bedaŭris buĉi ilin. Ni pensadis tiel, ke dum ilia vivo ili estu ĝojaj, ilia morto estu neatendita kaj sendolora. En la ĝardena ilarbudo ni elformis la lokon por iliaj kaĝoj, kaj samloke ni deponis ankaŭ la fojnostokon.

Foje kiam surbicikle portante la sakon plenigitan per herbo por fojno, kun mia filo mi venis reen el direkto de Argilmino, ni rimarkis, ke sur la aŭtovojmeze estanta eta nigra makulo ne estas alia, ol ĉ. dumonata eta nigra-blanka makula kato. Ĝiaj duonvizaĝeto, la kolosuba parto de la busto kaj la kvar manaĉetoj estis blankaj. Tie ni ne volis lasi, ĉar ja ni trovis ĝin. Ni ne volis, ke iu senbride kureganta aŭtomobilo surkuru kaj murdu ĝin. Ni metis la etulon en la herbplenan sakon kaj hejmenportis en nian ĝardenon. La katido ŝajnis esti kaj stria, kaj makula. Tiu nekutimis. Poste ni rimarkis, ke la tre maldika besteto tial ŝajnis esti stria, ĉar siaj ripoj tre tuberis. Tiutempe la someron mi pasigis kun mia familio en nia ĝardena dometo farita el lignofibraj plakoj, ni kunligis la agrablan somerumadon al la utilaj laboroj pri ĝardenistado kaj bestbredaj prizorgoj. De tie ni vojaĝis en Miskolc por aĉeti nutraĵojn por kuiri, sed

ankaŭ por ekskursi al la ĉirkaŭantaj arbaraj lokoj kaj al lago de vilaĝo Harsány. Matene ni ĝuis la orumajn radiojn de la leviĝanta suno. Vespere ni miris la sunsubiron kaj silenton. La fajfoj de la kantantaj birdoj, la freŝaj legomoj kaj fruktoj estis niaj ĉiutagaj ĝojfontoj. En mia familio elformiĝis la labordivido pri la bestprizorgado, tiel nia somero pasis senĝene, feliĉe. Dume nia etkatido plidikiĝis. Unutage, kun ĝi samaĝa katido vizitis nin, kiu poste ankaŭ restis ĉe ni ĝis la sekva printempo. Tiam ĝia posedanto hejmenportis sian katidon, sed tiu poste daŭre pasigis ĉe ni la grandparton de siaj tagoj. Ja, la griza stria-blankmakula katido ligis tutvivan amikecon kun nia kato: Cicóka kaj kun ni. Kun nia katido Cicóka la alia kune manĝis, ludis kaj unu la alian trabrakumante dormis en la ilarbudeja Katid-dometo, farita de mia filo el lignoskatolo. Okazis foje, ke la fojnon mi ĵetis supren al la fojnodeponejo ne per la fojnoforko, sed permane. Mia geedza fingringo deglitiĝis de mia fingro kaj malaperis. Sed ties mankon mi rimarkis nur post tagoj. Sed tiam, mi ne sciis jam kiam kaj kie mi povis perdi ĝin. Preskaŭ unu monato pasis, kiam alvenis la unuaj frostaj tagoj. La katidoj jam ne dormis en la Katid-domo, sed ili enigis sin en la porbestan kušfojnon por tranokti. En la sekigita diktrunka-herbospecio ili havis pli da varmo. Iumatene antaŭ ol fermi pordon de la ilarbudejo, mi kašrigardadis en la ejon por rigardi kion faras tie la bestoj. Mi ekvidis, la du katetojn enprofundiĝante ludi kun mia geedza fingringo. Per siaj antaŭaj kruroj ili šovadis mian fingroringon inter si sur la intertegmento de la kelo, kaj dume atentis, ke evitu ili la tien falintan fojnostokon. Kiam la ringo rulis iom, ili ekscitite ekmiaŭis, poste iu de la du sursaltis la ringon por malhelpi ĝian ruladon sub iun kaĝon. Ankaŭ al la kunikloj povis esti ĝuinda la vidaĵo de la ludo. La kunikloj nun ne skuis la kaĝon signante sian malsaton. Ili atendis pacience min.

Komence de decembro dum iu neĝa mateno surprizis min, ke nia nigra-blanka kateto jam atendis min ĉe la ĝardena pordego. Ĝi samloke levadis piedojn kaj ekscitite daŭre miaŭante provis klarigi al mi ion. Tiam ni atendis naskon de unu nia kuniklo. Do, mi pensis, ke la katido volas anonci al mi, ke la atenditaj estaĵoj alvenis. Malferminte la pordon mi vidis, ke antaŭ la Katido-domo sidas Marci la alia katido, ka persiste atentas ion. Mi enrigardis la Katid-domon kaj rimarkis, ke alia fremda malbela kato rigardas sur min, kaj ne forkuras kiel kutimas la fremdaj katoj. Pensante unue, ke la vizitanto batis miajn katidojn, mi volis forperli ĝin. La fremdulo ne moviĝis por fuĝi, sed la aliaj du saltis apud la fremdulon, šajne por savi ĝin. Ankaŭ aliam manĝis malsata besto dumvintre ĉe ni. Do ni pensis: Bone, restu do. Ĝi certe foriros printempe.

Sed, ĝi restis por eterno. Pase de nova monato, kiam ĝiaj palpebroj, brovoj kaj lipharoj komencis denove elkreski, ni spertis: tial estis la fremda kato tia strangaspekta, ĉar mankhavis. Iu stulta infano aŭ plenkreskulo certe fortrancis tiujn de la kato. Nu, Cirmoš (stria) jam multaĝa estis, ne naskis posteŭlojn, sed feliĉe ši bone rilatis al la du virkatetoj. Cirmoš senlace ludis kun ili, kaj instruis multajn gravajn sciindaĵojn. Ekzemple ankaŭ la salton al altaj trunkaj arboj kaj kapton de musoj. Videble la triopo amis unu la alian.

Dum iu fruprintempa tago kiam bele bluis la ĉielo kaj varme sunradiis, Cirmoš ordonis nian virkateton por atendi šin ĉe nia barilo. Nia kateto ne rajtis sekvi la maljunan inon en la najbaran ĝardenon. Kiel el partera loĝio li devus esti finatendanta la novan spektaklon de kapto de muso. Ja, la manovrojn, ruzaĵojn ankoraŭ devis ekzerci. Cirmoš ne rimarkis la najbarĝardene kaŭraĉantajn tri vagabondhundojn. La malsataj hundoj kuratakis kaj antaŭ ni disŝiris kaj formanĝis nian kompatindan maljunan katon, sed tiel, ke eĉ unu juglandogranda haŭtpeceto ne restis el ĝi. Ĉion ĉi vidante nia nigra-blanka virkateto ektremis – kaj se mi ne estus vidinta, mi neniam povus esti pensanta lia agon ebla – nia kateto ekploris pro la granda anima ŝoko. postevente dusemajnojn ĉiutage nia kateto iris tien kaj malgajadis, kie la tragedio okazis.

Ofte ni iras por ekskursi en Miskolc-Tapolca. Agrabla estas sidadi lagborde, promenadi en la bela vilaokvartalo aŭ ĵus manĝi bakitan fiŝon ĉe iu proksima bufeo. Je nia iama simila promenado ni vidis iun domposedanton, kiu ĝuste tiam debatis per stango la hirundoneston sub la defluilo de sia domo. Tial li agis tiel, ĉar laŭ lia rakonto kiel nutraĵon al la birdidoj, la hirundogepatroj portas cimojn. Li ne volas, ke la tienportitaj cimoj enkrablu sian domon. La nesto falis surteron kun du idoj. Unu tuj mortis, la alia ŝajnis vivi ankoraŭ tiam, kiam ni ekzamenis ĝin. La birdgepatroj malesperiĝante atentis, kio okazas pri la nesto. La neston, kune kun la ŝajne vivanta ido, ni metis sub iun arbedon apud la trotuaro. La eventon vidis ankaŭ juna kato, kiu certe apartenis al tiu domo, de kie la hirundnesto forigita estis. Volante ni jam foriri, rimarkis, ke ankaŭ la stria kato prepariĝas je io. Ni antaŭeniris sur la vojo, sed post kelkpaŝoj ni haltis por atenti ĉu okazos io, kaj se jes, kio. Okazis tia ago, kian ni ne atendis. La stria junkato unue flaradis la neston. poste enbuŝigis la idon kaj kun tio ekiris antaŭen sur la vojo apud vico de platanoj. Preterirante la ludplacon la kato multfoje haltante progresis al la lagbordo akompanante pere de la birdogepatroj. Birdnutrejo estas muntita inter la trunko de la maljuna kava saliko kaj ĝia brancо estanta

tri metrojn alte de la tero. Post longa penado atingis la birdnutrejon la kato enbuŝigita per sia portaĵo, kaj la birdidon elbuŝigis tien. Plenumante sian celon, la kato malrapide retroirante de la saliko surtereniĝis kaj foriris. Ni hejmeniris poste. Longe ni menciadis la eventon. Ĝis tiam ni spertis neniam, ke kato savu estaĵon ne apartenantan al sia specio, kaj ĉefe birdo estu tiu. Konata fakto estas, ke la kato ĉasas ilin. Ja, la birdviando pli delikatas ol la musa.

Ĉu vi povus pensi, ke tiome kara, sentemanima, kaj saĝa estas la kato?

Pase de kelktagoj ni vidis, ke ĉirkaŭ la idon la zorgemaj birdgepatroj jam konstruis neston kaj lerte portadis al sia unusola ido la insekto-nutraĵon preditan super la lago.

Vi povus diri, ke ĉi rakontitaj eventoj estis nur unuopaj kazoj. Jes, vere estis tiaj. Sed mi aŭdis, ke foje inter la simioj naskiĝis unu, kiu diferencis de la pluro. Ĝi estis mutacio. El ties idoj evoluis la specio, la raso de homoj. Interesa estas. Ĉu ne? Nu, ĝuste tial ne estas permesata subtaksi neniun estaĵon. La biodiverseco estas la plej granda miraklo en la mondo!

MACSKÁK
SIMON M. VERONIKA GRAFIKÁJA

POPITY VARGÁNÉ MOHÁCSI KINGA
(MISKOLC)

A GYEREKEK LELKI TRAGÉDIÁI

Diákként is, s mint gyakorló pedagógusként is tudtam, hogy a gyerekek kedvenc órája az osztályfőnöki óra. A harmadikos-negyedikes korú gyerekek még őszinték, jobban, bátrabban megnyílnak a szeretett osztályfőnökük előtt, míg egy felsős gyerek már kevésbé mer elmondani bizonyos dolgokat.

Néhány osztályfőnöki órán a családról beszélgettünk, a gyerekek, szülők, nagyszülők viszonyairól, a családban elfoglalt helyükről. Különösen iskolaotthonos napokon szerettünk ilyen témákkal foglalkozni, mikor a beszélgetéseket délután is lehetett folytatni. Ilyenkor értheti meg egy figyelő pedagógus miért esik vissza a tanulásban. Az otthoni környezeti problémák sokat ronthatnak, vagy javíthatnak a gyerek tanulásában, személyiségének formálásában. Persze egy jó pedagógus ilyenkor fáradtságot nem kímélve elmegy családlátogatásra is a gyerek érdekében. Sokszor ilyenkor döbbentem rá, hogy miért is olyan a gyerek amilyen.

Morzsák az osztályomból:

Az egyik kisfiú állandóan tiszteletlen, szemtelen volt a felnőttekkel, különösen az idősekkel. Amikor meglátogattam őket, a szülők kedvesen betessékeltek a „tiszta szobába" – ahová csak házi papucsban lehetett bemenni még a vendégeknek is. A gyerekek nem mehettek be oda csak a különleges vendégek. Az idős botos nagymama, aki hátul egy kis sufniban lakott, a csengő hangjára elősántikált megnézni, hátha őt keresi a szomszédból a barátnője. Félénken kapaszkodott fel a lépcsőn a nagy házba, hogy megnézze az érkezőt, ám mire benézhetett volna, a lánya rácsapta az előszoba ajtót mérgesen rákiáltva az öreg nénikére: „Maga mama csak maradjon odakinn a lakásában, ne koszoljon nekem itt semmit össze a mocskos ruhájával, mert még büdös lesz a szép szobám magától, s vehetem megint a gumikesztyűt és hypót, hogy kitakarítsak!"
A megdöbbenéstől néhány percig szólni sem tudtam és én szégyelltem magam a fiatalasszony helyett. Az osztályfőnöki órán a kisfiú elárulta, hogy ők is, mint gyerekek csak az udvaron, vagy a gyerekszobában lehetnek egész nap. S anya mindig kiabál mamával, hogy „be ne merje tenni a lábát az ő házukba, mert büdös, és ne rontsa itt a levegőt."

Egy másik kislány elmondta: mi Mamához költöztünk mikor

nagyapa meghalt. De az én anyukám se szereti szegény Mamit. Állandóan megveri, meg a hajánál fogva cibálja, ha nem csinálja azt amit anya mond neki. Éppen úgy mint engem, ha rossz vagyok. Sokszor bezárja a szobájába, vagy nem ad neki enni napokig, én szoktam eldugni az enyémből, ha anya nem veszi észre, hogy szegény Mami is egyen valamit. „Már alig várjuk, hogy elpatkoljon." – Szokták neki mondani apával együtt.

Mi meg állandóan aputól rettegünk, ha jön haza – mesélte szomorúan egy másik kisfiú. Örökké be van rúgva, ordít, veszekszik. Szegény anya fáradtan, betegen kimosta kézzel a sok ágyneműt meg ruhákat, mert apu eladta a mosógépet, hogy legyen pénze pálinkára. Kiteregette a ruhákat az udvaron a spárgára, mert már végre nem esett az eső, de még mindig sár volt és pocsolya kint mindenhol. Tessék elképzelni tanító néni apa hazajött berúgva, és amiért anyu nem adott neki pénzt, a spárgát darabokra levágta, s az összes szépen kimosott tiszta ruha mind lesett a pocsolyába. Szegény anyukám zokogott órákig, apu meg hangosan röhögött rajta, hogy újból kell kezdenie mindent. Ha nagyobb leszek meg fogom védeni tőle anyukámat!

Minket meg mindig baltával üldöz részegen apa. A húgommal meg az anyucival mindig menekülnünk kell a szomszédokhoz, mikor pénzhez jut. Mindig azt ordítja, hogy a falhoz csap bennünket a lábunknál fogva, ha még egyszer megmukkanunk, vagy belénk vágja a kést. Nem szeretem az aput, mert mindig félünk tőle mind a hárman – mondta sírva a kislány. Ha részegen hazajön, és mi otthon vagyunk, mindent a földhöz vág, vagy a falhoz csapja a tányérokat, poharakat, vagy ami a kezébe kerül – panaszkodta sírva.

Én sem szeretek otthon lenni csak egyedül – mesélte a másik kislány. Van egy nővérem, meg egy elkényeztetett kisöcsém, akinek mindent szabad. Mi mindig veszekszünk, kiabálunk. Ha rosszat csinálunk mindig én kapok ki vesszővel. A nővérem nagylány, felsős, az öcsém kicsi nagycsoportos óvodás, és mindig nekem kéne jónak lenni anyuék szerint. Ezért mindig engem vernek meg, ha veszekszünk, anyuék is, és a testvéreim is. S közben ők meg ketten kiröhögnek a hátam mögött ha kikapok. Legszívesebben elszöknék otthonról, de nagyiék nagyon messze laknak innen és nincs hova menjek – sírta keservesen a hurkákat mutatva a karján és a lábán.

De szerencsére az ilyen és ezekhez hasonlító történetek csak kirívó esetek. Sok gyerek boldogan számol be a közös tanulásról, a közös ebédekről, kirándulásokról, a nagyszülőkkel való nyaralásról.

Egy református pap iker kislányai elmondták, hogy ők tízen vannak testvérek, öt fiú, öt lány, s köztük egy fogyatékos kislány is, aki tolókocsis. S ők mennyire szeretik egymást, mindig együtt énekelnek, közösen imádkoznak evés előtt, reggel meg este. Apu mindig mesél nekik a Bibliából. Ő nagyon szeret abban a családban élni. Bárcsak minden családban ilyen szeretet és béke lenne! Sokkal boldogabb lenne minden felnőtt és gyerek!

MAGYAROK

Magyarok
ébredjetek!
Az orrotoknál
tovább is
lessetek!
Mi vár így
szegény
hazánkra?
Vagy ez
csak nekünk
drága?

HIÁBA MINDEN

Szánjad óh sors
szenvedő hazámat!
Könnyzápor, melyet
bánat hajt.
Hiába minden,
nincsen remény,
hacsak nem arat
az élet viharain
diadalt!

MICSODA VILÁGBAN ÉLÜNK

Micsoda világban élünk
ropognak a fegyverek,
terroristák, gyilkosok
irgalmatlan vérebek.
Tolvaj, rabló csoportok
uralkodnak mindenütt
rettegéssel, félelemmel
töltik el az életünk.

Hová vezet ez az élet
hogyan lesz már vége, jaj!
Elpusztulunk itt mindnyájan,
ha kitör majd a „nagy vihar".
Nukleáris háború lesz,
vagy tán vegyi fegyverek
jó Isten irgalmazzon
minden akkor élőnek.

Az önzés és pénz a fontos
egoista emberek
ne csak a szex, s hatalomvágy
irányítsa éltetek.
Mindezeknél szebb s drágább
a szeretet és irgalom
ébredjünk fel idejében
míg ki nem tör a borzalom!

RAMBÁCS ISTVÁNNÉ

(TARCAL)

ISTEN TENYERÉN

Az élet vizét kaptam Isten tenyerén,
Elkísért egy hosszú úton át.
Vigyázott rám, egyengette útjaim,
Vezetett töviseken át.

Az élet vizét kaptam, Isten tenyerén.
A bölcsőtől kísért, ringatott ölén Édes Jó Anyám.
A szülői ház még most is áll,
Ahol nyugalom és csend honol már.

Az élet vizét kaptam Isten tenyerén,
A templom falai között, a csillagos égbolt hajolt rám.
Zsoltárok hangja a régi orgonán
A szívemet járja át.

Az élet vizét kaptam Isten tenyerén,
Szomjamat oltotta, tápláló és tiszta.
A bibliai ige, írott Szent üzenet:
Szeresd barátodat, szeresd a hazádat, szeresd Istenedet,
Mert amire vágysz: ember csak úgy lehetsz.

SEBZETT SZÍVEK

Mennyi bú és mennyi panasz
Húzódik meg a szavak alatt.
Mennyi vér és mennyi áldozat
Veszett el az álmok alatt.

Teremtő Istenem, add, hogy ne csak álmodjunk!
Átélve énekeljük a magyar Himnuszt!
Mindig csak panasz és balsors jutott a magyarnak.
Add Uram, hogy Öröm Himnusz legyen a nemzeti dal!

Ne legyünk árvák, hontalanok!
Ne legyünk a földön kárhozottak!
Ne legyünk soha többé elátkozottak!

Él a nemzet a nagy költők nyomában,
Széles folyóvizek, legelők tarkállnak,
Ringó búzatáblák, széles rónák,
Erdők, mezők zengik a magyar nép Himnuszát.

Éljünk békében határokon át,
Ne mondjunk egymásra kígyót, békát!
Büszkén lengjenek a nemzetiszín zászlók!
Éljen a magyar nép örökkön-örökké
Szabadon, boldogan, soha ne rabláncon!

ÍTÉLET

Ítélkezik Isten felettünk.
Az elkövetett bűnökért most megfizetünk.
Küzdelem és jajszó hallik mindenütt,
De Isten ostorát el nem kerülhetjük.

Vízáradat, iszap mindenütt.
Embereknek odaveszett már mindenük.
Az egész ország jajveszékel,
Mert odalett mindennapi kenyerünk.

Házak, utak omlanak össze.
Hány, de hány ember szíve tört már össze.
Amit egy életen át építgetett,
Most viszi a víz magával könnyeden.

Óh Nagy Isten, adj összefogást,
Hogy talpra álljon ez az ország!
Hozd reánk nyugodtan az éjszakát,
A Te szavadra megállnak az égi csatornák.

Hiszen a veszteség már eddig is nagy volt.
Már fogytán az erőnk, elveszítünk minden reményt.
Balsorsra szántad ezt az országot?
Ítélkezz felettük, tégy igazságot!

Könyörülj meg rajtunk, szánd meg népedet!
Ne szenvedjünk már több nyomorúságot el!
Állítsd meg a vizeket, ne pusztítsanak!
A Te szavadra Atyám, ránk ragyog a Nap.

SORSFORDULÓ

Életem eddigi részében mindig szociálisan érzékeny voltam, s vagyok. Ha valaki az ismerőseim közül szenvedett, segítségre szorult, a megoldást keresve siettem segíteni, sokszor a saját bajomat hátrahagyva. Hála a jó Istennek anyagilag ezt én nem éreztem meg.

Az egyhez való kapcsolódásom gyerekkoromból indult. Erre Édes Jó Anyám volt a példa. Mindig a jóra, tiszteletre, tisztességre, szeretetre és isten iránti hálaadásra nevelt minket. Ez kíséri végig az életemet.

Mikor buzdítottak az előttem járó testvérek, hogy kapcsolódjak be a különböző tevékenységekbe, szívesen tettem. Ennek már vagy harminc éve. Először csak kisebb, később nagyobb feladatokat kaptam. Bátor lettem, hitben megerősödtem, és a sok bíztatás, amelyeket néhai Király László nagytiszteletű úrtól kaptam, csodákat művelt egész voltomban. Egyre több helyen képviseltem a gyülekezetet. Köszöntések különböző alkalmakon, egy-egy vers elmondása, – küldetésként kaptam ezeket a feladatokat. Gyűjtöttünk: jártam a falut, hiszen mindenki ismert, és jó szívvel adott.

A kilencvenes évek közepén megalapítottuk a Református Nőszövetséget, később csatlakoztunk az országos szervezethez. A feladat egyre több lett, de volt mindenhez erőm, mert az Úr Isten megsegített. A gyülekezettől még nagyobb megbízást kaptam, presbiternek választottak és nőszövetségi tag is lettem, így egyre több meghívást kaptam az országos rendezvényekre. Közben a Szeretetszolgálatnak is tagja lettem, és részt veszek az anyaországtól elszakadt magyarok megsegítésében. A temetési énekkarnak is tagja voltam nyolc évig, míg az egészségem engedte. Eljártam az Idősek Klubjába is, tizenkét éven keresztül, amikor az időbeosztásomba belefért. Írtam színpadi jeleneteket, és verseket, amiket aztán elő is adtunk. De ez

az utóbbi, már a múlté.

Hála a Jó Istennek, rátaláltam a Magyar Alkotók Internetes Társulására, és azt csinálom, amit mindig is szerettem volna. Az írás kitölti az időmet, s közben jó barátokra találtam.

Sajnos a sorsforduló a jelen időhöz tartozik. Egy éve betegségek jelentkeztek nálam, ami bizonyos testtartással jár, és a mozgásomban korlátoz. Ez nagyon megnehezíti az életemet. Most tudom meg csak, hogy ki az igazi barát. Többen csak színjátékból voltak a barátaim. Az egyik ünnepségen való megjelenésem zavart keltett. Csak nem énekelni mentem hozzájuk? – kérdezték. Ettől ugyan nem kell félni, nem zavarom meg az elit társaságot. Többen szánalmat éreznek irántam, kérdik: „Mi van veled?" – aztán ők is elmaradnak.

A templomban is mindig központban voltam valamilyen megbeszélés kapcsán. Most már ott is többen mellőznek. Hát ide jutottam? Milyen könnyen leírták az embert. Most tudom csak, kik az igazi barátok! A Jó Isten mindnyájunk életével és egészségével rendelkezik. Ma én, holnap Ti – hűtlen barátok! Lelkivilágom kicsit összeroppant, de el kell fogadnom. Fáj, de elszálltak az évek. Tudomásul kell vennem. De itt vagytok nekem Ti, a Társulat tagjai, akiknek a belső érték a legfontosabb, a mondanivaló a világ felé. A mondanivaló, az írás megmarad az utókornak, és talán tudnak meríteni belőle valamit.

Kint esik az eső, borongós idő van, olyan, mint most az én lelkem. Lassan alkonyodik.

Életem nehezebb szakasza most következik. Már egyre többet szorulok más emberek segítségére. Amit eddig egyedül oldottam meg, persze Isten segítségével, már nem megy. Rá kell jönnöm, hogy át kell értékelnem az életemet. Templomba is csak úgy jutok el, ha akad valamelyik testvér, aki autóval jön, és felajánlja, hogy oda- és hazavisz. Van egy hitbéli testvérem, akivel napi kapcsolatban vagyok, és vannak, akik időnként felhívnak, mert ők is sorstársak. A lányom, és unokám, akiket naponta aggodalom tölt el egészségi állapotom romlása miatt. Születtünk és meghalunk. Ki előbb, s van, aki hosszabb életet kapott. Azt előre nem tudhatja senki, hogy Istennek meddig van célja velünk. Nagyon nehéz elfogadni, hogy tehetetlen lábaim már nem visznek el oda, ahová el szeretnék jutni. Kezeim lelassultak és ügyetlenek. Van úgy, hogy lázadozom, különösen így egyedül. De bízom a Jó Istenben, majd csak megkönyörül rajtam, hogy eltűrjem a sorsomat. Ha kint járok a kertben, teszek-veszek. Ez megnyugtat, és a virágok, amelyek nyílnak az udvaromon, pompáznak minden reggel. De jó nekik, talán még jövőre is nyiladoznak!

A tavasszal még sikerült egyedül ellátogatni anyák napja előtt a mi falunkba. Ott lakik egyetlen élő testvérem. Sikerült őt meglátogatni és szeretteim sírját felkeresni. A táj domboldalas, jó a kilátás, szemeimmel megsimogattam a közelben látszó hegyeket, dombokat, lankákat, ahol gyermekkoromban oly sokat jártam. Búcsúzkodtam tőlük. Úgy éreztem, saját lábamon már nem teszem többé meg az utakat. Itt élek már Tarcalon, majdnem hatvan éve. Ez az itthonom, a szülőföld meg az otthonom. Sokan elfogadtak, de volt, aki nem. Amikor írásaim megjelentek sokan kételkedtek, kisembernek néztek. Kinevettek, de én nem adtam fel. Ahogyan Kölcsey Ferenc a Himnuszban megírta: „Balsors, akit régen tép, hozz rá víg esztendőt!" – ez az örök imádság nem csak népünkre, hazánkra érvényes, hanem egyéni életünkre is, mert mindenkinek meg kell vívnia a maga harcát. Nekem különösképpen kijutott ebből a harcból. Gondoljunk csak az új lelkészválasztásra. A gyülekezet kettészakadt. De a Jó Isten, a mi oldalunkra állt, látta a mi ügyünket, és mellénk állt. És átsegített a sok bajon. Szeret is a Tisztelendő úr, szinte a nagymamájának tekint.

A közelmúltban is kaptam egy csodálatos meghívást a Nemzetközi Református Konferenciára Debrecenbe, de már nem tudtam eleget tenni a meghívásnak. Még egy évvel ezelőtt ott voltam.

Az éven konfirmált ifjakat is köszöntöttem, utoljára, mert az unokám is konfirmált.

Megköszönöm a Jó Istennek, hogy eddig vezette életemet, és a továbbiakat is rábízom, elfogadva az Ő akaratát.

IMA A HAZÁÉRT

Ó, Teremtő Istenem, tartsd meg a Magyart,
Ne engedd, hogy elpusztítsa bitang sereg, had!
Kik itt születtek Kárpát mezejében,
Itt szívtak anyatejet ringató ölekben.

Itt a hazája, vérrel küzdött érte,
Itt adtál kardot és kenyeret kezébe.
Ültették a szőlőt, vetették a magot,
Nehéz verejtékkel végezték a munkálatot.

Adj jó Uram, az utódoknak reménységet,
Legyen nyugvóhelye az elmenőknek.
Legyen becsülete a magyar embernek,
Ne tiporja gaz áradat földjeinket.

Zúgjon bármily vihar őseink hegyein,
A Te szavadra Uram, minden lecsendesül.
Kárpátok ölében adj helyet népünknek,
Imádságunk szálljon hozzád, a magas mennyekbe!
Ámen.

VALAHOL KELL, HOGY OTTHON LEGYÜNK

Valahol kell, hogy otthon legyünk,
Valahol kell, hogy lehajtsuk fejünk,
Kell, hogy minden reggel biztonságban ébredjünk,
Ébredés után meghitt valóságra leljünk.

Valahol kell, hogy otthon legyünk,
Egy utcában, egy régi házban,
Hegyek, völgyek eldugott zugában,
Ahol megoszthatod örömödet, kisírhatod bánatodat.

Valahol kell, hogy otthon legyünk,
Ami csak a miénk, ami csak az enyém.
Kell egy fa, ami előtted sarjad ki,
Gyökerei erősek, éltetőek.

Valahol kell, hogy otthon legyünk,
Ahol a pacsirta énekét hallod,
Ahol a felkelő napsugár az ablakodon táncol,
Az a hely a tiéd. A múltad, jelened, a jövőd.

Kell egy hely, ahol hátrahagyod a világ, a nagyvárosok zaját,
Meglátod kisfaludnak öreg templomtornyát.
Meghallod a harangok hívogató szavát,
Mindennap betérhetsz, s elmondhatsz egy imát.
Ez a hely a hazád!

A KIS VADÓC

Az én kis vadócommal egy utcában lakom. Én a közepén, ő meg a családjával az utca végén lévő utolsó házban. Hattagú család, a szülők és négy gyerek. Három fiú, a legkisebb leány. Ez a kislány a sok fiú között elég sok disznóságot tanult. Pl. a fiús játékokat, verekedést, focit, stb. Már verekedés közben is megvédte magát.

Amikor megkezdődött az óvodai hitoktatás, megnyerte a tetszését, és Ő is járt a foglalkozásokra. Így történt, hogy karácsony estéjén Ő is szerepelt. Közösen mondtak verset, énekeltek kitágult szemekkel. Jó volt hallgatni, olyan bátrak voltak. Utána leültek az óvó néni köré, úgy hallgatták a nagyobbakat. Őmellé egy kisfiú került, akivel összeellenkeztek, verekedni kezdtek. A hátuk mögött ültem, és láttam milyen durcás képet vág a társára. Egyszer aztán csihi-puhi. Az óvó néni hiába rendezgette őket, nem nyughattak. Így került sor arra, hogy közéjük üljek. Egy kicsit ferde szemmel néztek rám, de szót fogadtak. Megfogtam mindkettőjük kezét, és egy idő után összecsúsztattam. Észre sem vették. Azt hitték, az enyémet fogják. Csak amikor álltunk fel akkor néztek nagyot, és szent volt a béke. Édesség csomagot osztottunk nekik, nagy volt az öröm. A templomból kifelé jövet még egy narancsot nyomtam a kezébe, s így köszöntünk egymásnak, „Boldog karácsonyt!" Azóta mindig nevetve köszön. Ez már megérte.

MOHÁCSI JÓZSEFNÉ ZSÓKA FESTMÉNYE

SÁRKÖZY VENDEL GERGELY

(BUDAPEST)

ANAKREONI IKON

Még hullott a napsugár,
fényesen permetezett,
miként, ha aranyos por
hullott volna a légbe'.
E tündéri ragyogó
térben már csak egy ikon
kellett volna (Ó!) ami
emelte volna ezt; itt
a környező helyzetet.

Ámde, amint kiléptem
a Posta Hivatalból,
én úgy tűntem ikonnak,
mintha én „pénzes" legény
volnék (jaj!) határtalan!
Elém is keveredett
nyomba' egy élő ikon…
– Megismersz még? Tudod ott
abban az étterembe'
jó két évvel ez előtt
találkoztunk s figyeltünk,
férjemmel voltam, de már
– egymástól – elmaradtunk.
Estére elmehetnék
hozzád?? No, ne félj tőlem!
– Nem nagyon bánom! Gyere!
– Este kilencre jó lesz?
– Jó, de talán tízre jobb!
És jött az élő Ikon,
de a konyhán meg se állt;
Egyenest a szobába
ment s az ágy szélére ült;
kedvesen beszélt velem;
te mondd; hol tartod a pénzt?

– A bankban helyeztem el.
A konyhára kimentünk;
azt javasolta nekem,
holnap délelőtt legyek
„tízre" a posta előtt,
vagy a gyógyszertár felé.
– Aztán mentem s ő figyelt,
(mert javasolta nekem;
pénzt vennénk ki a bankból,
de nekem nincs is ott egy
árvácska forintom se!)
– A gyógyszertár ajtaja
nyílt s rendőr lépett ki ott.
– Kiabált a „csillagom";
felém mutogatott
s rohant esze-veszettül.

– Aztán a rendőr előtt
én lettem a bűnöző…
S én ugyan mit tehettem;
az ügyet elmeséltem
elejétől… ahogy volt.
A rendőr mosolyogva
okosított: vigyázzon
az ilyen „nősüléssel":
– Jó a vigyázatosság!
– Szóbeli megrovásban
részesített imígyen:
Máskor óvakodnia
kell az ily' nősüléssel!
– Nehogy TÚL drága legyen
az effajta „sakk" játszma!

Amikor eltávozott,
blúzát be se gombolta;
ó hisz' mert tárva se volt,
s fűtötte zsákmány-remény.

SÉLLEY ATTILA

(SOPRON)

ÁLMAIMBAN!

Borongó esti fény
Emlékeket ó, felidéz
Csende altatón hat reám,
S vígan álmodám.

Csend szelleme lebegve int felém
Almaimból merengve kelek én
Szemeim, pilláim köd takará már
S vígan alakod remegve néz reám.

Alakod, termeted ijedten nézem én
S te jössz hozzám mind közelebb
Jössz, jössz! Csak jössz felém
Ijedten, s csak nézlek én.

Remegő kézzel szememhez kapok már
S szememből a könny lassan csordogál.

Megtisztult szemekkel
Nézlek, kereslek én
Termeted nem látom
Az ég sötét leplén

Kereslek, nézlek
Ó távozni látlak már
Kiáltok, ordítok
De késő, ugye késő már?

Szolnok, 1965. március 21.

GONDOLAT!

Vak sötétség, merengő éj,
Szilajként surranó szél
Vidd! Vidd! Ne állj meg!
Vidd magaddal, vidd.

Borongó alkonyé, nyikorgó kéj
Arcomba mar a hajnali szél
Terjed a fény, bolyongón szét
Mért szál rám egy gyönge erény

Mért buzgok oly hevesen
Mért hasítja koponyám szét
Buzog újra meg újra,
Gondolat kél.

Szerencs, l964. november 17.

Ó IGAZSÁG MERRE VAGY?

Bolyongva régi szép időkben
Így kereslek én tégedet
Emberek rég áhitatnak
Szívüket lágy könnyeiddel átitatva

Bolyongsz rég a nagy végtelenben
Látni téged senki nem remél
Kert oly messze vagy te a Földtől
Sugaraid oly messze dereng még

Oly rég volt, óh hajdanán
Mikor remélve él nemzet e-hazán
Bízva benned, segítséged ó elmaradt
S hűtlenül őket elhagyád.

Sokszor remélve védő jobbod
Hogy nyújtod felénk
És így nyílt ajkunk kiáltásra
Ó igazság Te merre jársz?

Vitka, 1964. október 13.

TE FÖLD!

Te viruló Föld
Te újra akarod
Látni a nyüzsgő haláltáncot
Látni akarod.

Nem volt még elég
Fájdalom testednek
Halál ekéi barázdát vájtak benne
S te tűrted könnyezve

Lebegjen előtted
A fájdalmas nap
Idézd fogcsikorgatva
Fájdalmaidat.

Lebegjen előtted
Néped fohásza
S tégy oly nagyot
Mely békét hoz a világra.

Kecskemét, 1965. június 29.

ELIRAMLIK AZ ÉLET

Eliramlik az élet
Fejemre koronát téve
Bús fejem az ősz hava,
Még nem lépé be.

Eliramlik az élet, oly messze
Oly messze jár
Bús életén itt hagylak
Itt téged már.

Itt hagylak elmegyek
Fiatalon megyek már
Tudásom tetőzve
Szívem más hazába vágy.

Megtört testem
Mint vihar után a tenger
Most nyugodni vágy
Itt hagylak téged, édes szép hazám.

Itt hagylak téged hazám népe,
Ki oly sokat szenvedél
Nyugodni fogsz egyszer,
Mint vihartól tenger, nyugvásra térsz.

Szerencs, 1964. november 10.

HALDOKLÓ TERMÉSZET

Eliramlik a tavasz,
Vége a nyárnak
Az ősz tépi
Halálba, kergeti a fákat.

Ősz ki beköszönt,
Víg dalt dalolva,
Bús emberek közt
Vígan ficánkodva.

Vígan ficánkolnak,
Szélficsúr kölykök
Bele-bele marnak.
Jajgatva sír meztelen testök.

A fák levele lehull,
A természet pusztulásba,
Jajgatva térdre hull.
Mereven feljajdul.

Feljajdul, fel az égig
Szeméből könny hull
Meztelen testén végig
Feljajdul, fel az égig.

Szerencs, 1964. november 9.

PRÉSELÉS

Reccsen a mag
Nyomja egymást
Az apró nép
Had adja ami benne lé.

Egymást nyomja,
Ha húz a kar
Nedvét ő kiontja
Csurogva mint patak.

Húzd! Ne sajnáld
Nedvben gazdag
Csurogva nedve
A kádba kél.

S ha jön
A nagy erjedés napja,
Hol pezsegve táncra kél
Erejét tetőzve, formálódik a vér.

Kocsord, 1964. november 30.

SZAKADT NADRÁG

Szél fütyül
Itt be surran
Ott ki illan
Hisz folt hátán folt

Egyik hosszan kavarja
Az út liha porát
Másik oly kurta
Hogy csak libeg bokám táján

Vasalás olyan friss
Mintha ma lett volna vasalva
Szakadás oly cifra
Mintha kutya foga szabta volna oda

De ez az enyém
Nekem ez jár, mert nincs kenyér
Nadrágom megvárom, de kenyeret
Senkitől nem kapom, csak akkor, ha dolgozom

Küzdők, s dolgozom
Nadrágom
Szakadt
De dolgozom.

Szerencs, 1964. augusztus 24.

ÍROK

Félszáz verssel állok,
Az élet kapujába
Kopogok, szólítok
De mind hiába

Nincs ki karját
Felém tárja
Biztató dalt
Zengjen szája

Mogorva természet
Ki testem lakja
Bú nehezedik
Mind két vállamra.

Emberék, szám így kiálltja
Mért hagytok itt úgy hiába
Itt hagynak elmennek
Búsulok már

Szemem csillogó mint patak
Az esti fény árnyába
Könny hüllőn ejtődik
Csontos arcom ráncába.

Reszkető kézzel fogom a tollat
Gondolatom a légben elsurran
Vetem a betűt írok
S bús versemet így írom.

Szerencs, 1964. november 10.

TUDOD MI AZ ÉLET?

Tudod mi az élet?
Mily láng mely
Magasra csap
Aztán lassan izzásba hagy.

Tudod mi az élet?
Gyönyör és küzdelem
Mely az életben
Együtt terem

Az egyik része
Gyönyör
A másik-é
A küzdelem

Az egyik küzd
És épít oly sokat
A másik gyönyörben
Éli életét oly boldogan.

A megérdemelt része
Egy lesz mindnek
Mint Prometheus a hegy ormán
Úgy elsenyved.

De a gyönyör élete
Mérlegét veszi és ki
Gyönyörben élt-e Földön
A másvilágon a küzdelmet keresi.

Küzdve-küzdj-e Földön
Mert az élet szép és jó
Bízva-bízz emberben
Akkor lesz alakod nagy és alkotó.

AKAROM!

Akarom!
Akarom látni a természet gyöngyét,
A harmat lágy hullását.
Az esti csend suttogását.

Akarom!
Akarom látni az éjtündér fátylát,
Nézni a csillagok viskodását.
Akarom látni a hajnal hasadását.

Akarom!
Akarom hallani a kakasszót,
Akarom látni az éj fátylának hasadását.
Akarom látni a Nap égre ballagását.

Akarom!
Akarom, akarom!
E sok szó értelmét ezt mind akarom.
Akarok élni! Igen akarok!

Kecskemét, 1965. július 3.

FOTÓIM

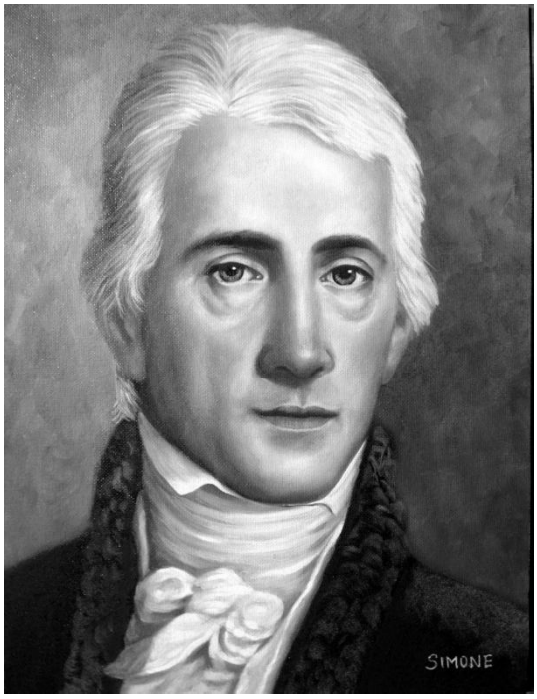

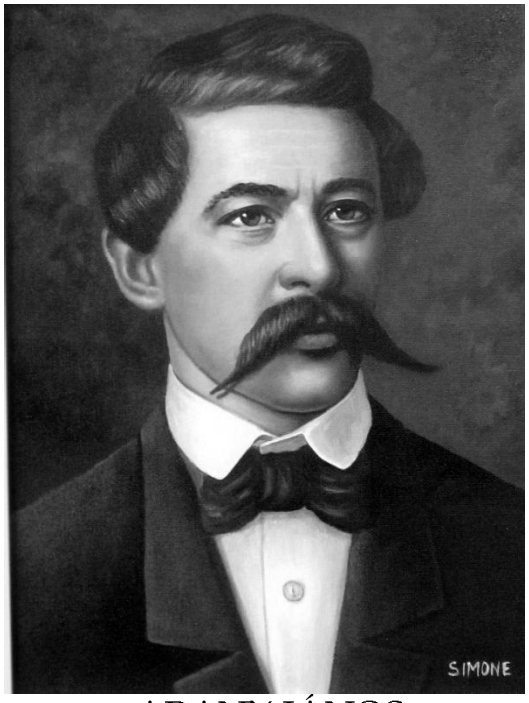

SIMON M. VERONIKA
(SZÉKESFEHÉRVÁR)

KÖLTŐ PORTRÉK A 2010-ES VESZPRÉMI KÖLTÉSZET NAPJÁRA

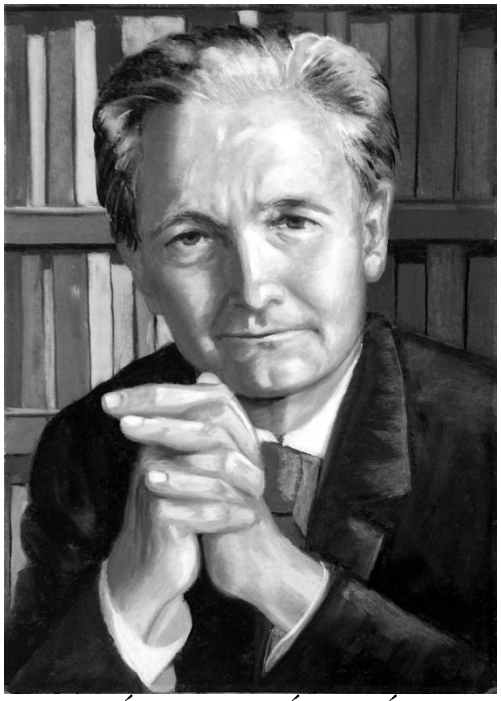
KAZINCZY FERENC

ARANY JÁNOS

KÁNYÁDI SÁNDOR

NÉMETH LÁSZLÓ

TÓTH ÁRPÁD

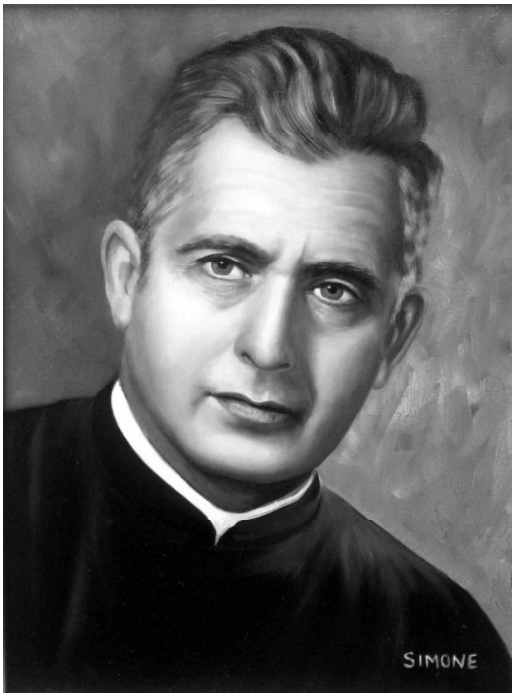
ADY ENDRE

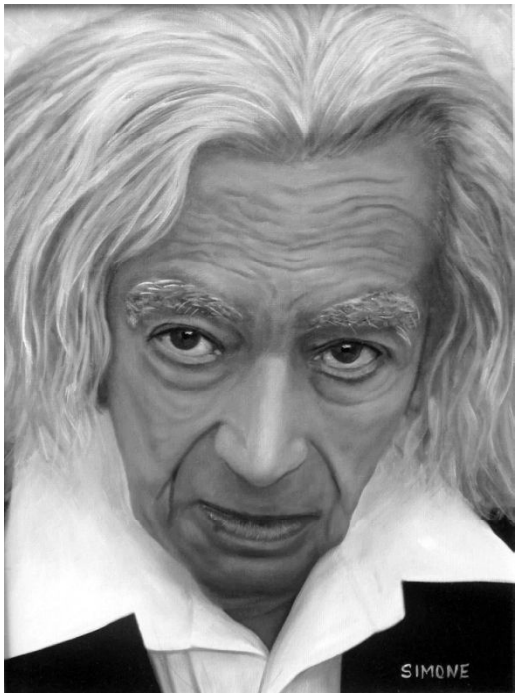
MÁRAI SÁNDOR

DZSIDA JENŐ

SÍK SÁNDOR

FALUDY GYÖRGY

WASS ALBERT

SZABÓ MAGDA

A HÉT VEZÉR –
LITÉREN, A HÉTVEZÉR ÉTTEREMBEN ELHELYEZVE

ÁLMOS

ÁRPÁD

ELŐD

OND

KUND

TAS

HUBA

TÖHÖTÖM

SOMOSSY KATALIN

(1945–2008)

TÖRTÉNELEM

Egymásba harapott kagylók
évszázados kristályszerkezete,
papirusztekercsek, naplók
leült pora, holtak üzenete.
Jajongva hull az önhullás örvénye,
múltba hajlott csigaház.
Őseink harca, fénye: töredezve,
kővé lett, béna! A ragyogás
keretbe zárt ősleletek,
kakukkos bronz-nyelvű órák,
emlékké, semmivé lett percek,
némán pergő homokórák.

KARÁCSONY FÉNYÉBEN…

Karácsony éjjelén
angyal suhant a tájon át
csillagokat szórva
égre,
földre,
gyertyát gyújtva a fenyők ágain,
fényt adva a magányos szívekben,
kik könnycseppes fájdalommal
zokognak egyedül, hiába minden
s az öröm, hogy megszületett az Isten fia.
Háromkirályok viszik a hírt
s adnak árvult szíveknek gyógyírt.
Karácsony éjjelén
angyal suhant a tájon át
csillagokat szórva
égre,
földre,
melegséget adva emberi szívekbe.

SZÁDVÁRY MARGIT

(BAKTAKÉK)

MIT JELENT A HAZA?

Mit jelent a haza?
A hely, ahol lakol,
anyád mosolygása, amint föléd hajol,
apád erős keze, szomszéd „Jó napot!”-ja,
a távol kék dombja,
kertedben a susogó fák lombja.

Itt élt a dédapád, művelte a földet,
mögötte nagyapád túrta e bús röget,
nagyanyád mellette izzadt és dolgozott,
gyerekeket nevelt és öreget gondozott,
etette családját, tiszta otthont teremtett,
elűzte a gondot, őrizte a szerelmet.

Széles e hazában egyforma volt sorsuk,
egy tőről fakadt itt örömük és gondjuk.
Voltak jó napjaik,
szerelmük, kenyerük,
itt törte keményre
szerszám a tenyerük.

Elbuktak, felálltak,
zsarnoknak hajlongtak,
mert nem hagyhatták,
hogy elpusztuljon mindaz,
ami miatt eddig,
annyit robotoltak.

Újjáépítették, ha szétlőtték házuk,
eltiport birtokuk újra kivirágzott,
felépült a város,
termeltek a gyárak,
védték értékeink
mindenütt a bátrak.

Nem álltak be soha távozók hadába,
szenvedtek ínséget itthon e hazában,
idehúzta szívük,
őseiknek hantja,
világváros helyett
kis templom harangja.

Fogyott, szaporodott,
s újra fogyott népünk,
maradt majd változott
az ellenségképünk,
hol ez volt, hol az volt elvtársunk, barátunk,
mindez nem törte meg élni-akarásunk.

Gyermekink hol élnek
majdan e hazában,
városon, falun,
vagy talán egy tanyában,
az országon belül mindegy melyik tájon,
csak magyarul zengjen dal és szó a szájon.

Régen is nehéz volt,
ma sem könnyű élnünk,
századok tépázzák kicsiny magyar népünk,
ennek ellenére így maradt fenn hazánk
búban és örömben,
több, mint ezer évig.

SZALAY ANIKÓ
(SAJÓNÉMETI)

A BARÁTSÁGRÓL

A barátság nemes, szent dolog.
Őrizd hát e lángot, míg lobog!
S lélekhárfán hangzik az ének,
Rezdülnek a finom húrok. Érzed?

A barátság tiszta gondolat,
mint szélfútta havas patyolat,
mint kristályvíz a szomjazónak,
Örömnek, bánatnak hallgatója.

A barátság örök, el ne hagyd!
Dédelgesd, dajkáld szép álmodat!
Nélküle üres, kihalt a lét,
Elfogna a kétségbeesés.

A barátság titok, s jutalom.
Nem földi gazdagság. Elfogadod?
Kegyetlen sorsodtól elégtétel,
Vigasztaló, gyengéd ölelésben.

A barátság küzdelemre hív,
mikor zokog, szenved a szív.
Törékeny e kincs, egyedi darab,
Vele durván bánni nem szabad!

A barátság: ÁLDÁS – tapasztalat!
A tiéd is, hisz belőled fakad.
Betegségedben gyógyszer és remény,
hogy lehet e világban hinni még!

A barátság több választást takar,
Ígéretekből hímzett hitfonal,
Magával ragadó égi madzag,
Ha megpattan szála – elszakadhat!

ANYANYELV

Csobogó patak víg zenéje!
Tőled mámorittas emberek
szédült boldogságba térnek.
Miénk vagy édes anyanyelv!

Különleges, ritka szép virág,
Növő erő, tág ismeretlen,
Egyszerű, bölcs kitárulkozás
naptűz mosdatta ereinkben.

Estszállal vart rezgő sötétben
zörrenő homályos üvegablakok
petróleumfényétől űzve
szélben gyötrődő halk jajok.

Alpoktól Kárpátokig ringó
bölcső! Dalos mesélők ajkán
titkos mosollyal ízlelt a szó,
hol altatót dúdolnak dajkák!

Kimondott lobbanó gondolat,
Betűzött szavak, hangos imák
– alázattal. Ó, élni akarj,
ápolást várj, tiszta ragyogást!

Drága gyémánt, ez minden kincsünk,
álomtavasz, könnyes szerelem!
Gondidőkben is benned hinnünk
kell, hogy értéked örök legyen!

SZEMÁN ERZSÉBET
(NYÉKLÁDHÁZA)

BARÁTSÁG
(Ónodkeszi Juliánnához)

Tudod Juliannám, történhetett volna úgy is, hogy
gyökereim a betontömbök között megerednek,
elfeledve honnan jöttem, de őseim véréből maradt
egy csepp ereimben, s a vidéki élethez visszatértem.
Barátságunk itt köttetett. De nem úgy, egyiknapról
a másikra, érlelgettük, óvtuk, mint a jó aszú szemet.

Júlianna tanár, s megriadt gyermeki énem, mert, a
számokkal mai napig, haragban állok, bár ebbéli
tudásodat, sosem fitogtatod. Házunk átelembe áll,
a tiétekkel Nyéken. A novemberi tél söprőt adott a
kezünkbe, estére úgy, egy félméter is lehetett a hó
fal, megálltunk pihenni, s néztem a lámpa fényét,
sűrűn hullott fejünkre, az apró aranypénz.

Ha ezt a telet átvészelitek, s nem szaladtok vissza a
városban, akkor lehet, hogy itt maradtok. Hangja
nem volt bántó, sem ironikus, csak tudatni akarta,
falun, más milyen az élet. Kedves Jutkám, Te erős
lelkű asszony, ha kérdezlek, hogy vagy? Jól vagyok,
mindig ez a válaszod. Ónodkeszi Júlianna, barátom,

nem kényeztetett az élet, s mégis, kékszemedben,
ragyog a mosoly, a könnyeket száműzöd. Gyermekeidnek,
tanítványaidnak, magadból a legjobbat adod. Irigylem
is tartásod, büszke vagyok, jó szívedre, jellemedre, alig
halványuló szépségedre. Beszélgetéseink nem szócséplés,
nem holmi pletyka. S ritkán ha, egy-egy versem megjelenik,

tanítónénisen nem oktatsz ki. Nyárestéken, mikor a
hold belekortyol poharunkba, s a kutyáink üzengetnek
egymásnak, frissen sült pizzát teszel asztalunkra.
Sietsz mint, aki kilométerekre lakik. Visszanézel,
Samu a macskám nem kapott vacsorát. Magaddal
viszed, a fecskék csicsergését, s a rózsák illatát.

MUSTÁRMAG

Fogam lenyomatot hagy
kedvesem karján, vérét,
szájamon elmaszatolom.
Kutyánk a Whisky tavasszal

megharapott, s a pánik
görcsberántja gyomrom.
Olvasom a leletet: hathetes
terhes. Fordulok körbe és

velem a világ, lányos énemet
kígyóbőrként levedlem. Régi
önmagam nem találom. Kezem

lapos hasamra csúsztatom.
Általa a titok édes teherré válik.
Méhembe a mustármag megfogant.

NEM ELIT KÖRNYÉK
(T. L. doktor Úrhoz)

Nem volt elit környék, ahol évekig laktunk,
s íze, a szónak szájamban, nem ettől
keserű. Tízemeletnyi falat, hol csak hatvan
négyzetméternyi betont feszítettem szét lelkemmel,
de csak arcom elé rakott álarcaim repedeztek,
s léteztem, fonnyadtan, s kimerülten.

Sors akarta vagy a véletlen, hogy a nem elit
körzetben, a doktor Ő legyen, két évtizede a
hozzá vezető utat, úgy építette, oly szilárdra,
mint a gránit. Belerakott tudást, emberséget, bizalmat,
nem jár puccos autóval, orvosi táskáját feltűnően
nem lóbálja, de két keze, midig tele szatyrokkal.
Hová viszi? Talán, öreg betegeinek, kiket látogat?

Jó doktor, mikor volt szabadságon? Mindig
a rendelőjében találom, szemén látom néha a
fáradtság homályát, sokféle eset, nem könnyű
történetek, közöttünk megedződhetett! A váróba, ha
betegei kibeszélik, – kicsit megkeményedett – de
a legjobb diagnoszta. Olyan könnyű a keze, mint a lepke
szárnya. A nem elit környéken, minden betege egyforma.

Kedves doktor, áttétes nyelven nem beszélek e
versben, leírom egyértelműen. Ilyen embernek lenni,
nagybetűsen. Teszi a dolgát, gyógyít, gondoskodik,
nem könyököl, nem helyezkedik, senkivel nem frakciózik.
Egy ideje már, nem lakunk a nem elit környéken, de ha
baj van, a doktort ott találom, köszönet képen, az Isten áldja meg!

BÚZATÉR

Van néhány percem a busz indulásáig
bámészkodni. Aluljáró előtt a szemüveget
leveszem a lépcsőket így biztonságosabban
szedem. Színtelen kis üzletek hallgatják
az aszfalton ütemesen kopogó szavakat:

cigi, cigit vegyenek. Gyerek palánták,
véznák, erősek, mindvevőt keresnek.
A szépkorúak – manapság trendi így
hívni őket: a bevásárlást elvégezve
szatyorral, gurulós kocsival a megálló

irányába kevernek. Szétfolyt eres kezek
kapaszkodnak a margaréta csokorba.
Ápolt hosszú ujjak barna foltokkal
borítva, a párjának csuklóját markolja.
Telt bokák, lenge szabású ruhák,

megereszkedett tokák, megszelídült
hiúság, tiszta tekintetű színes őszirózsák.
Viharos idők már ne tépázzák! A buszon
nincs tolongás, könyörgő tekintettel ülőhelyért
nem kell kuncsorogni. Szeressétek az őszirózsákat.

MIATTAD

Ülök a padon, megpihenek, még várlak,
támlája a padnak megtartja fejem, s az
üvegtáblás tetőn lassan lecsurog az alkony.
Szemhéjam alatt a vetítővásznon pereg a
mozi, kirakatok küzdenek, ki tud több vevőt

beszippantani Huszonegyedik század,
mint kezdjünk egymással? Földközeli
üstökösként elsuhansz mellettem. Hová
rohansz? Mit rakjak eléd, hogy megállítsalak:
Szökőár százezernyi hatottját, az olvadó

jégsapkát, üvöltését a jeges medvének.
Őszhajszálaim kifeszítem, zokogó lelkem
kiterítem, nevetve táncot jár rajta az ördög.
Hadat üzentünk a Földnek, mindenéből
kifosztjuk, ami az élet. S mert minden

mindennel összefügg, a létezéstől fosztjuk
meg magunkat. Huszonegyedik század: Ne
kezdj háborút Istennel! Hallom lépteid, felnézek
az égre, a csillag fényei fehérebben ragyognak
Miattad. Kezemet zsebedben magadéhoz húzod.

ARANY ÁRADÁSA

Nem voltam hivatalos május elején
még ilyen hosszú divatbemutatóra.
Megfájdult a nyakam, napokig néztem
az eget: nem is tetszett a színvilága. A
szürkének árnyalatai nem álltak jól neki,

de erőltette hetekig. A rossz kritikától
könnyeivel megárasztott patakot, folyót.
Átírta a vízmércéket, s úszni tanította a
rongybabát. Város részek: magyar Velence.
Sárga esőköpeny, evezőlapát, homokzsák,

egyenruhák, bámészkodó turisták.
Gátlástalanok előtt nincsenek gátak,
rogyadozó házakból kibe járnak.
Békítsük meg az eget: nevezzen ki
Parlament valakit, a felhőkhöz stylistnak.

T. BOGNÁR MÁRTA

(NYÍREGYHÁZA)

ÁGACSKA

A nyár forró volt és száraz. Máskor hirtelen lehűlt a heves zivatar hatására. Ismét más alkalommal váratlan szélvihar csapott le a természetre. Ezt a változást megérezte ember, állat, természet. Az ember nehezen állt át a kiszámíthatatlan időváltozásra. Nyűgös, ideges, feszült volt mindenki.

Az áztató, finom esőben a fák fellélegeztek, kinyújtották ágaikat, hogy az eső tisztára mossa, és könnyebb lélegzésüket biztosítsa. A heves szélviharban nyögtek, sikongtak, reszkettek. És a szél nem kímélt senkit és semmit.

Ágacska is vidám volt a frissítő eső után. Nagyot nyújtózott és számban, nagyságban növekvő levélkéinek könnyű, halk dalt dúdolt. Egyre szebben zöldülő levelei hálásan bújtak hozzá, mint gyermek az anyjához. Szerették egymást, erőt sugároztak egymásnak.

Egyik délután váratlan szélroham rázta meg a környezetet. Ágacska rosszat sejtve búj idősebb, vastagabb testvéreihez. Oltalmat, védelmet várt tőlük. De az egész természet rettegve várta a vihar elmúltát. Tovább üvöltött a szél, mint máskor szokott és nem kímélt senkit. Ágacska hirtelen egy iszonyúan fájdalmas roppanást érzett, és tudta, hogy a szél eltörte a gerincét. Feljajdult a váratlan reccsenéstől, és kifordult testvérei mellől. Egy kis háncsfoszlány még tartotta, de érezte, hogy elérkezett fiatal életébe a rettegett Vég. Szomorúan, törötten hajolt le és igazi könnyeket ejtett mind fájdalmában, mind sarjait siratva. A szél pedig tovább zúgott, nem törődve az okozott fájdalommal.

– Még nem adom fel! – kiáltott Ágacska. Még lesz annyi erőm, hogy visszaegyenesedjek, tovább kapjam az életet adó nedveket, hervadozó levélkéimbe is bepumpálva azt. Nem, még nem halhatok meg, hiszen olyan fiatal vagyok, alig pár éve születtem. Élnem kell! Élni akarok! Nem lehet még itt a Vég! Segítsetek! De segítem nem tudott rajta senki, nem érték el szegényt. Nyújtózkodott, nekifeszült, hátha sikerül visszatérni az egyenes tartáshoz. Ikertestvére nyúlt érte, de hiába. Amíg a szél volt az úr, nem tehetett semmit.

Ágacska pedig gyengült. Törött gerince egyre kevesebb élelmet, életnedvet tudott csak adni. Most már biztos volt a megváltoztathatatlan sorsába. Keserű könnyekei az eleredő esővel együtt már hiába mosdatta levélkéit, lassan összegömbölyödtek, de még nem engedték el szülőjüket. Hiába sütött már a nap, hiába volt az életadó eső, Ágacska sorsa beteljesedett. Szépen zöldülő levélkéi egymás után haltak el, és lassan lehullottak a már egyébként is őszt jelző avarba. Csak a többi ág, levél siratta el őket.

Aztán megérkezett a valódi ősz. A megbámult levélkék már nem váltak ki többi halott testvéreik közül. Ágacskát az őszi szelek cibálták, de nem tudták leválasztani a szülőágról. Már nem fájt neki semmi, már nem érzett semmit, már azt sem bánta volna, ha ő is lehull a korhadó talajra és valaki majd eltakarítja. De a természet másként határozott. Ágacska ott maradt letörve, hintázva, hol jobban, hol kevésbé. Egyszer aztán a tél-eleji erős szél megkegyelmezett neki és úgy irányította, hogy testvérkéje el tudta érni. Magához ölelte, ráfonódott, és többé nem engedte el. Végérvényesen magához szorította Ágacskát.

A hó fehér bundát terített rájuk, majd a napsütés elolvasztotta azt is. Testvérke minden rügyecskéje gyémánt-könnyeket sírt Ágacska emlékére.

Eljött az új tavasz. A fát zöld palástként borították be az egyre növekvő levelek, és zöldbe öltöztették a halott Ágacskát. De ő már nem látta, nem érzékelte az újjászületést, csak csendes éjszakákon a testvéri szeretet soha nem múló, aggódó ölelését.

HAT–MAIT Aranypróza-díj, 2010

T. FISER ILDIKÓ

(EGER)

NINCS RÁ SZÓ

(2010.12.19-én elhunyt Édesapám emlékére)

Nem jönnek a gondolatok,
csak űr tátong lelkem közepén,
versbe szedett szép szólamok helyett,
néma rímek sorakoznak tollam hegyén.

Nem tör fel belőlem, mint a vulkán,
csak mardos a fájdalom – oly mélyen ül,
várja, hogy felfogjam a felfoghatatlant,
sajog és sajog ott, legbelül.

Álmokat látok sötét némaságban,
melyek nyugtalan éjszakákon át kísértenek,
hol lehetsz, hogy már nem vagy itt közöttünk?
e kérdésre sehonnan nem jön felelet.

Lelked hajója merre visz vajon el,
a sors végtelen tengerén tova,
oda, hol minden lélek révbe ér,
és békés megnyugvás lesz otthona?

Vagy tán itt vagy még most is velem,
és azt érzed te is, akárcsak én,
hogy mennyire szeretlek, édesapám,
űrként, a szomorúság ül lelkem közepén.

Talán érzed azt is, hogy nem tudom magamban
hova tenni a történteket,
az egész egy nagy fájdalom-gömbbe zárva,
szótlanul, lelkem háborgó egén lebeg.

Mit tegyek, mondd, hogy kitörjön a vulkán,
hogy eljussak oda, hol megnyugodhatok,
segíts nekem, ahogy mindig segítettél,
mert érzem, ezzel egyedül nem boldogulok!

Segíts, hogy felfogjam a felfoghatatlant,
segíts, hogy végre elengedjelek,
segíts, hogy lelkem közepén az űrt,
kitölthesse a békés emlékezet!

TE VAGY…

Te vagy a Múlt
emlékkövekkel válladon
Te vagy a Jelen
tiéd az öröm és a fájdalom
Te vagy a Jövő
melynek útját szántja a remény
s Te magad vagy
az álmaidba látó ébredés

Te vagy az Élet
melynek magját újra és újra elveted
Te vagy az Alkotás
melynek minden percét élvezed
Te vagy a Sír
mely békés nyughelyed az idő tengerén
s Te magad vagy a Halál
mely megállít az emlékezés peremén

HA KÉPET KELLENE FESTENEM
(Gyermekeim kisiskolás éveinek emlékére)

Ha képet kellene festenem
az elmúlt évek nyomán,
nem lenne hozzá elég szín
egyetlen festékpalettán.

Ha képet kellene festenem,
gyönyörű mezővel kezdeném,
magas fűszálakkal, zöldellőn,
színpompás virágokkal rejtekén.

Törékeny múl virágai ők,
kik szinte ki sem látszanak,
mégis dacolva esővel, széllel,
szirmaik örökké kacagnak.

Ha képet kellene festenem,
tennék rá cserjéket, bokrokat,
friss, zöld hajtásokkal teli
fejlődő, növekvő ágakat.

Utána fákat festenék,
kik az ég felé nyúlva kacsintanak,
különbözőek lennének mind,
hogy együtt viruló erdőt alkossanak.

Nevetve tekintenének alá
a magas fűszálú mező közé,
hogy búcsút inthessenek ágaikkal
törékeny, kacagó szirmú emlékek felé.

Ha képet kellene festenem
az elmúlt évek nyomán,
nem lenne hozzá elég szín
egyetlen festékpalettán

Vászon sem lenne akkora,
min elférne minden emlékem,
így hát képzeletemmel festem e képet,
hogy ott majd örökké őrizzem.

A VILÁG TETEJÉN
(A káosz)

Ülök a világ tetején és gondolkodom,
mi is az én feladatom…
Sarkából kifordítani,
közben törni, ordítani,
omladékon kóborolni,
összeomlást, megújulást
végignézni, hogyan törik szilánkokra,
forró láva egy fintorra,
kihűlt kráter egy mosolyra.

Jégeső a hideg könnyek,
emberek jönnek, gyűlölnek, ölelnek, ölnek.
Egy kavics kezemben,
őrület fejemben, a fény szememben.
Minden és sötétség,
apró változás, parányi vétség,
szikla görgeteg, felébredt szörnyeteg,
elsöprő félelem,
csillogó, értelmetlen értelem.

Ülök a világ tetején és gondolkodom,
van valami feladatom…

HONTALAN KOR

Hajnal hasad, vagy megtörik,
borúlátásom küszködik, derűmmel.
Hegyek ormát még láthatom,
csupán álom e nyugalom, mezőkkel.

Hol vagy vérem pezsdülése,
akarnok újraalkotás erő?
Patak frissítő csobogását hallom,
szellődalt susog a távoli erdő.

Kitúrtak földi jóság rejtekéből,
Előjöttem, hát itt vagyok!
Mi a terved rongy élet velem, mondd?
Kiszáradt fákkal szomjazok!

Merre vagy hajléktalanotthon?
Síró, éhes kínok helye,
hol múlttal összeér jelenkor,
szikes földben van végső nyughelye.

Nem érzik szívem lüktetése,
tovább keresni már nincs erőm!
Hontalan kor hontalan honom lett,
múlt emléke lesz hozzá a szemfedőm.

ÖRÖK ATTILA

(József Attilára emlékezem)

Szegényen írt szegénynek,
fölös szavakkal nem papolt,
örült kenyérnek, víznek,
ha olykor sors kegyeltje volt.

A zavaros Duna csak folyt tova,
mint sorok közt rejtett kikötő,
hullám sodorta parttól otthona
a messzi, szabadságsziget-jövő.

Tükre a múltnak, a nincstelen,
nem kér sokat, ruhátlan árva,
kialudt mécsesnél írt költészete
alulról néz a puccos fényárba.

Üzenet sorok közt rímeit faragta,
tűzben daloló kopott ruhák fénye,
versekből szőtt meleg takaróval
száműzött a fagy jeges fölénye.

Forró ének zeng kihűlt végtagjain,
körötte virágzó napsütés ragyog,
Attila örök, szívekben lángoló sorai
nemzedékek zászlóin lobog.

FOGADALOM

Előttetek, mint esküdtszék előtt állok
Szavaim néma hallgatásba burkolom
Lelkem kiált izzón hajnali hallgatásba
Közeleg már a megtisztulás megváltása

Szél süvít városok nyitott kapuján át
Pusztító ereje általunk, értünk született
Végigvágtat törött szárnyát szélesre tárva
Magába zárva az útjába kerülő szemetet

Esőcseppek áztatják rég-szakadt kabátom
Hűvösen simul bőrömre ingem maradéka
Csupasz bokámig, már térdemig ér a sár
Túlélni nem a kiváltságosok hagyatéka

Állok, csak állok, mint kit elfeledtek
A mocskos víz lelkem zugát is ellepi
Csontjaimban hideg szél járta fájdalom
Éhem, szomjam a vihar sem oltja ki

Előttetek állok, kinek bírái vagytok
Néma szavaim értetek kiáltanak
Megtépázottan is embernek maradni
Fogadjátok meg fogadalmamat!

IDŐKERÉK

Az idő egy végtelen kerék,
örök forgatói magunk vagyunk,
lenyomatát a lelkünk őrzi meg,
színeivel mind eggyé olvadunk.

Új színt keverek életem vásznára,
a forma még halvány rajzolat csupán,
forog, csak forog velem az időkerék,
s lassan az életre kél ecset nyomán

SZEMEK

Míg rám néznek egy villanás csupán,
tekintetük a semmitől a mindenig ígér,
s a tovasuhanó pillanatfoszlány
őrzött emlékek képsora az idő peremén.

Fakón komor a szomorúság,
megfáradt sors tükre e szem,
pajkos szivárvány az éltető erőé,
mit örökké a remény tölti be.

Csillogón nevet a gondtalan,
nedvesen vetődik a fájó szíveké,
üres pillantás a gondok temetője,
hideg sötétség a gonosz lelkeké.

Ha túléli önmagát az első pillanat,
darabokra hull akkor a néma tükör,
mögötte meglátod az embert magát
a sorsát: egy törékeny tükör-jövőt

ÉBREN ÁLMODOM

Puha felhőpárnán lehajtom fejem
Szememben sorsom csillagfénye gyúl
Álmodozó emlékezés angyala érkezik
Védő szárnya lesz így a takaróm

Sebemre gyógyírt az ég könnye csepegtet
A nap meleg sugarával megsimogat
Kisimulnak lelkem múltőrző ráncai
Szívemről emlékköveim a mélybe hullnak

A szél hátára kap lágyan, könnyedén
Szállok a végtelen felé kíváncsian
Hol talán igaz válaszokkal várnak
S megértem a jövő üzenetén a múltam

Találkozhatok talán a jóság hírnökével
Kit övez szeretet-fonta szivárványkoszorú
Elkerülhetem a sötétből felém leső vihart
Tisztaszó nyomán nem leszek többé szomorú

Ha túljutok a becsület katonáinak sorfalán
Végül őszinteség lesz érte a végső jutalom
A kapu kinyílik majd egyetlen gondolattal
Enyém lesz a megértés diadala, s elalszom

MINT A GYURMA…

Az élet olyan, mint a gyurma. Egyszer megkapjuk ajándék gyanánt: tisztán, egyszerűen, örömmel. Később, ahogy bánunk vele, amivé formáljuk az évek során, s amiképp értékeljük a hozzá adott és kapott darabokat, az elvett és elveszett részeket, aszerint lehetünk boldog alkotók. Olyanok, kiknek keze nyomán mindig, minden a helyére kerül, s akiknek lelkében a gyurma mindig tiszta, egyszerű és örömmel formálható marad.

TEMESI ATTILA
(ERDŐKERTES)

…LÁNGTENGER (TEMPERÁLT CSOKOLÁDÉ)

KIRÁLYOM (TEMPERÁLT CSOKOLÁDÉ)

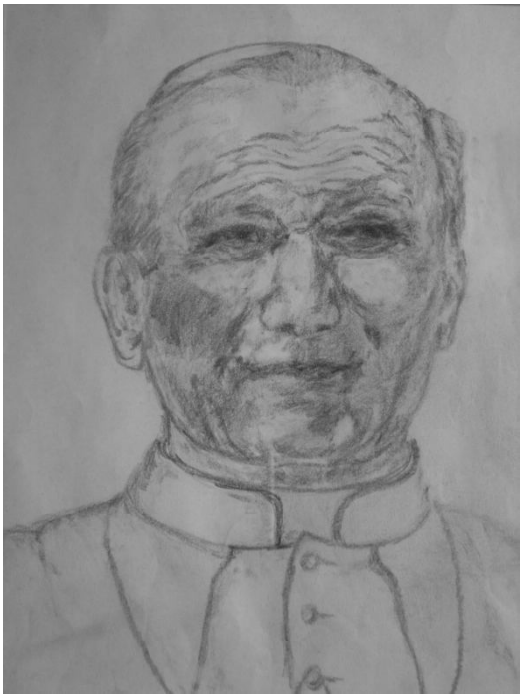
A HÍDEMBER (TEMPERÁLT CSOKOLÁDÉ)

ÉRTÉKEINK I. (GRAFIKA)

ÉRTÉKEINK III. (GARFIKA)

II. JÁNOS PÁL PÁPA (GRAFIKA)

TERÉZANYA (GRAFIKA)

TISZAVÖLGYI ZSOLT

(FÜZESABONY)

CSÖNDES DÉLUTÁN (FOTÓ)

HAT–MAIT Aranyfotó-díj, 2010

HA A VÁNDOR ELINDUL (FOTÓ)

VANTUCHNÉ CSIKÓS ZITA

(SZERENCS)

SZÉCHENYI ISTVÁN EMLÉKÉV

Emlékszem, már kisgyermek koromban vonzódtam a könyvhöz.

Először csak, mint tárgyat szerettem kézbe venni, lapozgatni, nézegetni benne a képeket, majd felfedeztem a betűket is. Nem tudtam ésszel felérni, ha esténként jó Anyánkhoz bújva testvéreimmel ezekből a könyvekből érdekes, szép történetek elevenedtek meg képzeletünkben Anyánk hangját hallgatva… S mily nagy öröm volt, amikor már magam olvashattam, s egy-egy könyvvel elvonulhattam belemerülve csodálatos kalandokba, messzi földek világába, régmúlt idők történeteibe!

Emlékszem a hosszú vakációkra, amikor hol Jókai, hol Mikszáth, hol Móricz, majd Tolsztoj, Balzac műveivel a világtól elvonulva kertünk egy csendes sarkába elbújtam – olvasni, ameddig jól esett. S emlékszem a karácsonyra, amikor kisöcsém Benedek apó meséit találta a karácsonyfa alatt, én rám pedig – már nagyobbacska lévén Benedek Elek „Nagy magyarok élete" c. könyve várt. Ő nem történelemtudós volt, hanem ifjúsági író, aki mesélni tudott a történelemről, aki példaképet állított a felnövekvő kis magyarok elé. Mily felemelő volt olvasni zágoni Mikes Kelemen Rákóczi fejedelemhez való hűséges életéről, aki mellett 17 éves korától a fejedelem haláláig megosztotta a bujdosás kenyerét, aki ezután szülőföldjét soha viszont nem látva egyedül hallgatta a „tenger mormolását, tenger habja felett futó szél zúgását, egyedül, egyedül, a bujdosók közül, nagy Törökországban…"

Majd Wesselényi Miklós, az „árvízi hajós", aki az 1838-as nagy pesti árvíz idején 76 órán át mintegy 600 embert mentett meg! Igazi magyar és szabadelvű volt! Őszinte barátság fűzte Széchenyi Istvánhoz, akivel ifjú éveikben együtt utaztak Angliába az akkori ottani társadalmi viszonyokat megismerni s majd megpróbálni az ott tapasztaltakat itthon megvalósítani.

A gimnáziumi történelem óránkon nem hangzott el, hogy Széchenyi István, a „legnagyobb magyar" nem magyarul tanult meg először beszélni. S mégis mily sokat köszönhet neki a késő magyar utókor!

Atyja gr. Széchenyi Ferenc, a Magyar Nemzeti Múzeum alapítója gazdag könyv- és levéltárát a nemzetnek ajándékozva, édesanyja Festetics Julianna, a keszthelyi Georgikon, az Európában első mezőgazdasági főiskola létrehozójának leánya – ötödik gyermekeként

1791. szeptember 21-én Bécsben született. Iskolái elvégzése után részt vett a napóleoni háborúkban, huszárkapitányi rangot ért el. Az ezt követő béke éveiben a kor szokásainak megfelelően ismereteinek gyarapítása érdekében több utazást tett Nyugat-Európában, élte az arisztokrata ifjak gondtalan társasági életét. 1814-től, 23 esztendős korától írta Naplóját, német nyelven. Ma Jékely Zoltán és Győrffy Miklós magyar nyelvű fordításában ismerhetünk meg egy átfogó, nagyobb terjedelmű válogatást belőle. E feljegyzéseiből tűnnek elő közgazdasági, közlekedési, művelődési reformtervei, s szinte állandó önmarcangoló tépelődései.

Legfőbb kötelességének tartotta a közhasznú tevékenységet. Önmagával való elégedetlensége sarkallta újabb és újabb tervek megvalósítására. Nyugati útjai során szerzett tapasztalatok vezették pl. olyan cél elérésére, mint a lóversenyzés meghonosítása, melyről az 1828-ban elsőként megjelent „Lovakrul" c. könyvében foglalkozik. Óriási szerepet játszott a hazai vasútfejlesztés terén is. Nevéhez fűződik pl. a vukovári-fiumei vasútvonal építése.

A magyar hon felvirágoztatását nemcsak szavakkal szorgalmazta. Az 1825-i országgyűlés idején egy évi jövedelmét ajánlotta fel „Magyar Tudós Társaság", mai nevén Magyar Tudományos Akadémia megalapítására.

Már a korábbi századokban megjelent a gondolat egy magyar tudományos intézet létrehozására. Bod Péter (1712–1769) erdélyi református pap személyében, aki bevezette a magyar irodalomtörténetírásba a latin helyett a magyar nyelvet. Legismertebb műve a „Magyar Athenas" (1766), melyben több mint 500 író adatait közölte.

E gondolattal foglalkozott Bessenyei György az „Egy magyar Társaság iránt való jámbor szándék" c. munkájában, majd az 1780-s években Révai Miklós nyelvtudós már terv- és alapszabályzatot is kidolgozott a létrehozással kapcsolatban.

Széchenyi „Napló"-jában 1825. nov. 3-án az ülés után aznapi keserű feljegyzése mégis mindössze ennyi: „A kerületi ülésen beszéltem; minden honfitársamat ellenségemmé tettem." Ezen az ülésen ajánlotta fel évi jövedelmét a Magyar Tudós Társaság megalapítására.

Magyarországon a reformkor fő jelszavai: haza és haladás. E kor legjellemzőbb mozgalma a nyelvújítás, élén Kazinczy Ferenccel, aki feudalizmusellenessége, felvilágosult gondolkodása következtében részt vett a Martinovics-mozgalomban, emiatt előbb halálra, majd ezt várbörtönre módosítva hat és fél év után nyerte vissza szabadságát. 1804-ben a Zemplén-megyei Bányácska nevű birtokán – melyet

Széphalomnak nevezett el – telepedett le 1831-ben bekövetkezett haláláig. Irodalmi munkássága mellett ellátta szülővárosom, Sátoraljaújhely levéltárosi munkáját. Ma is az Ö általa tervezett bútorok láthatók a Levéltárban.

A reformkorban kezdett kibontakozni a magyar elméleti irodalom, jeles képviselőivel, Széchenyivel, Wesselényivel, Kossuthtal. Megjelentek magyar utazók útleírásai. E kor egyik jellegzetes műfaja az útirajz. Komoly szerepet játszottak ezen írások a fejlettebb polgári berendezkedések megismertetésében, az elmaradottság, a feudalizmus kritikájában. Nálunk ekkor még a jobbágyság ellen küzdöttek legjobbjaink.

Széchenyi István „Hitel" c. munkájának megírásakor – tekintve, hogy ifjú korában német környezetben élt – nem ismerve a nyelvújítás újabb stílusát, könyvének szövegét íróbarátaival (Döbrenteivel és Helmeczyvel) javíttatta ki. A „Hitel"-ben (1830) a magyar közgazdaság fejlődésének fő akadályát a feudális (ősiségi) törvényekben látta, ironikus jellemzést adott országunk elmaradottságáról. Nem értett egyet azokkal a „hazafiakkal", akik a külföldi haladás jó példái elől „nemzetiségükbe" zárkózva elutasítják a reformokat. E könyvében szemléletesen írt a falusi birtokosok környezetéről, beszélgetéseikről. Véleménye az volt, hogy csak „kiművelt emberfők" képesek hazánkat a nemzeti fejlődés útjára vezetni a „régi dicsőség" ábrándja helyett a közéletben való aktív részvétellel.

„Világ" c. művében a magyar nyelv fontosságát, a fejlődést előkészítő intézmények létrehozását – Magyar Tudós Társaság, vasútfejlesztés, kaszinók, lótenyésztés – szorgalmazta.

Megindította az Al-Duna szabályozásának előkészítését, fontosnak tartotta a terménykereskedelem fellendítését, segítette a hajóépítés ügyét, a Tisza szabályozását, egy Pest-Budát összekötő híd megépítését, az ország gazdasági és művelődési központjává tenni Pest-Budát.

Harmadik nagyobb művében, az 1833-ban megjelent „Stádium"-ban rendszerezte és törvényjavaslat formájában megfogalmazta reformjait a földművelés, ipar, kereskedelem, közlekedés területén.

1840-ig a főnemességnél radikálisabb álláspontot képviselt, nem volt feltétlen híve az udvarnak, de mindenképpen kerülni akarta az uralkodóval való összeütközést. Általában a mezőgazdaság, s ezen belül a nagybirtok fellendülését szerette volna megvalósulni. Ekkoriban hangzott el egyik híres mondata: „Sokan azt gondolják: Magyarország volt – én azt szeretem hinni: lesz!" Vele szemben Kossuth az önálló hazai ipar szószólója volt, aki szerint hazánk fejlett ipar nélkül „félkarú óriás".

Az 1848-as első felelős magyar minisztérium közlekedésügyi minisztere gr. Széchenyi István lett, aki ekkor már a „fontolva haladás" politikáját folytatta. Ekkor került szembe Kossuthtal. 1848 politikai eseményeit végzetesnek tartotta, saját magát kárhoztatta a függetlenségi mozgalom elindításáért. 1848 szeptemberében az osztrák fegyveres támadás és a nemzeti önvédelem kibontakozása idején lelkiismeret-furdalásai elméje elborulását okozták. Élete utolsó tíz évét a döblingi elmegyógyintézetben töltötte. 1856 után visszatért munkakészsége. Elemezte Magyarország akkori helyzetét, bírálta Ferencz József és kormánya politikáját. Működésére felfigyelve házkutatásokkal zaklatta a rendőrség, burkoltan meg is fenyegették.

1860. április 7-én önkezével vetett végett tettekben gazdag, lelki tusákkal nehezített életének. Halálhírére gyászba borult az egész ország. A gyász napjaiban minden templom harangja siratta a legnagyobb magyart. Még az osztrák lapok is őszinte megilletődés hangján írtak haláláról, meghajtották zászlaikat emléke előtt.

Maholnap harminc éve, hogy a nagycenki családi sírboltot felkeresve meghatott szívvel állhattam Stróbl Alajos szobrászművész Széchenyiről készített teljes alakos bronzszobránál, melynek kőtalapzatát Hild Károly soproni kőfaragó készítette. Költségeit országos gyűjtésből fedezték a község és vármegye lakói és fia, Béla. Ünnepélyes felavatása 1897. szeptember 21-én, éppen születésnapján történt, talapzatán híres mondása: „Magyarország nem volt, hanem lesz."

Hálatelt szívvel, meghatott lélekkel tettem le friss koszorúkkal elhalmozott koporsója elé egy kis csokor mezei virágot…

VASI SZABÓ JÁNOS

(TANAKAJD)

LEVELEK

„The Whisper in the Darkness”
H.P.Lovecraft

Első levél:
Kedves Zoltán!

Szomorúan olvastam: a biztosnak tűnő munkahely ingadozik. A régi nagy cégek maradéka ki van szolgáltatva a politikai széljárásnak – elég néhány év melléfogás a gazdaságpolitikában, s maga alá temetett sok száz kisüzemet… Ne feledd, hogy jártál a német múltival! Gondolt nagyot, s meg is „pattant”: egyenest Kínába.

Recsegnek-ropognak a csontjaim, de ma nem lennék újra húszéves! Hol vannak azok a híres-neves balliberális közgazdászok? Mikor az eszement pénzszórás folyt, csak bókoltak! Most mindent az adóságba keveredett kisemberek nyakába varrnak, azok a szerencsétlenek tehetnek mindenről! Nem a milliárdos off-shore betyárok! De hagyjuk…

A postai bélyegzőn nyilván láttad: elköltöztem „nyugatvégből”. Egy nimfomán kúranő palira vett! Engem, a ravasz Casanovát! Öreg napjaimra majdnem kisemmiztek! Ismered a véleményemet az ügyvédekről: a demokrácia prostijai! A cafka minden hájjal megkent védője bebizonyította, hogy évtized óta egy háztartásban éltünk. Páros heteken lecidázott, a hétvégeken is ott ette a fene, de annyi év együttélés? Gombócból is sok…

A szomszéd megyeszékhelyen lakik Róza néném. Ideiglenesen hozzá költöztem. A ruháimon és néhány könyvön kívül minden ott maradt. A lakást ingatlanügynök ismerőssel, tisztességes áron értékesítettem. A pénz felét felvettem; hogy valamit kezdjek belőle – kevés. Az éhen haláshoz sok.

A városban garzont sem lehet venni, ám a helyi „bazárújságban” találtam elfogadható áron parasztházat. A Bakonyban áll, festői tájban. Autóbusz jár arra, minap leugrottam szemügyre venni. Régi téglaépület, beköltözhető. Kevesen érdeklődtek, az alacsony kikiáltási ár sem vonzotta a vásárlókat. Bányászfalu hegyoldalba épült „telepe”. Nekem megfelel: kristálytiszta vizű kútja van, a ház mögött kis gyümölcsössel.

A kilátás vászonra illő! (Egyszer megfestem!) A pottyantóst még meg kell szoknom…

Kis pénzmag így maradt a későbbiekre! Ha nem túl nagy kérés: Ákos felsőkeresztesi könyvei közül néhányat kölcsönbe elküldhetnél. (Hamvas is jöhet!)

Legutóbb igen szűkszavú voltál. Mi van veletek? Eszter, hogy bírja? Ákos állapota javult? Mohit felvették a speciális iskolába? Jó halom kérdés, nem terhellek többel.

A Családodnak erőt és egészséget kívánok!

Második levél:
Kedves Zoltán!

Megkésve írok – rengeteg munkám van! Köszönöm a könyveket! Elkeserít a hír: vége a textiles üzemnek… Bester Ervin alapította nyolcvan éve, nagyapám kereskedése is árulta a termékeit. A kommunisták is tisztelték, az államosítás után főmérnökként tovább dolgozhatott. Túlélte a gyár a fasisztákat, Rákosit, a gulyás-szocializmust, de a hazai vad-kapitalizmussal nem tudott mit kezdeni.

A balhé, amibe keveredtél, megrémített! Vigyázz, a sötét alakokkal! Szerencse, hogy a rendőrök nem szálltak rád! Az ördögtől sem félsz; fafejű Lancelot vagy, mint az apád fiatalkorában! Ebben a világban nincsenek Grál-lovagok!

Lakhatóvá tettük a parasztházat: a faluból egy mesteremberrel kifestettem. Az előző lakó itt hagyta a régi bútort. Napokig takarítottam. Vettem egy ruszki kaszát, lekaszáltam a derékmagas gazt. A dzsungelből ribiszkebokrok, a kerítés mellett sűrű málnás, a melléképület mögött gondozatlan földieper került „napvilágra”.

Utána néztem a szomszédságnak, a legtöbb épület lakatlan. Az erdő alatt két „belövéses” házban népes cigány família lakik: Hudákék. Jobbról a szomszéd magyar ember. Gellért Frigyesnek hívják, kedélyes öregúr. Minap vendégségben jártam nála, megittuk az áldomást: a különleges, sötétszínű josta borából. (A josta: nagy bokorrá növő, feketeribiszkére hasonlító termésű bogyós gyümölcs.) Zamatos, savanykás italt – épp úgy, mint a meggybor –, néhány pohár után nehezen bír hazatámolyogni az ember…

A királynők városából „átirányítottak” egy németországi levelet. Rachel írt, múlt héten többször is keresett mobilon, de itt a vadonban nincs térerő. Berlinből Mainheimbe költözött. Jól fizető „távmarketinges” munkája van, egy laptop a „munkahelye”, otthagyta a

kutatást. Mainheim legjobb negyedében lakik, a szomszédai törökök, lengyelek, perzsák. Utánad is érdeklődött. Azt is említette, válik…

Harmadik levél:
Kedves Zoltán!

Bakonyvég vegyesboltjában vettem egy Flekk Magazint. Nem kedvelem a bulvárt, de a címlapról eszembe jutott a leveledben írt atrocitás. Furcsálltam, hogy Téged meg sem említettek, csak a nagy „rasszista" szöveg ment. Beugrottam a kiricsnibe is, a kocsmárosné – barátságos asszony – panaszolta: a fia néhány haverjával a fővárosban a nyílt utcán sétáltak, amikor terepjáróból kiugrott két ruhásszekrény méretű „subickos-képű". Elállták útjukat, kérdezték: gárdisták vagytok? S már szúrt az egyikük. (Rövidre nyírt frizurájuk, s a divatos fekete ruha válthatta ki a reakciót!)

A cigányok itt sem széplelkek. A faluban lakik az Orsós família. A családfő bányász volt, néha beugrik a csehóba egy fröccsre, értelmes ember mindenről lehet vele beszélgetni, a szilikózistól sajnos a „fülén veszi" a levegőt. A gyerekei is dolgoznak. Itt a telepen viszont nagyon sumák társaság lakik. Apraja-nagyja otthon lebzsel, csak a nagylány dolgozik – amilyen kikent-kifent módon, dögös cuccokban jár -, lehet prosti a főút mellett…

Gellért úr –tudod: a josta-boros – panaszkodik, minden mozdíthatót ellopnak, egy alkalommal a kinyitott ablakon mászott be valamelyik szurtos, légpuskával a füle mellé kellett lőni, hogy elinaljon. Néhány nap múlva az öregúr vadászkutyáját bosszúból megmérgezték…

A telep mellett szalad egy kristálytiszta vizű patak az erdőből; eljárok oda pecázni, a purdék közül kettő-három mindig utánam sompolyog! A bokorból villogtatják az obszidián-szemüket! Régiek mondták: „szem a lélek tükre", ezeknek sötét a lelke! Az utcában mögöttem sutyorogják: „Itt jön a vén gólyaláb!"

Újból olvasva a leveled, különös „zöngét" érzek, ahogy a Lakatos Hajnalkáról írsz!?

Rachel ismét írt, összejött a szomszédjával; mérnökember és perzsa…

Negyedik levél:
Kedves Zoltán!

Szép, napos az idő. Tegnap öreg barátommal gombázni mentünk. A párás erdőben nagy kosárral szedtünk a csemegéből! (Frigyes vizsgázott gombaszakértő.)

Megértem a városban nehéz tisztességes, mérnöki munkát találni. Külföldön jó esély keserűséged: a csődbe csúszó yed volna, szakmai tapasztalatod van, a germánt „apanyelvi" szinten beszéled! De, mi lesz Mohival és Ákossal? Esztert nem szabad most magára hagyni! Sok neki a két „gyerek"!

Kellemetlenség itt is akadt. Kezdődött azzal: mothos gazemberek lelopták az eper második termését; amit nem bírtak elvinni, azt letaposták! Négy napja a fészer ajtaját felfeszítették, szerszámot vittek el. Nem hagytam annyiban! A barátom Csepel biciklijén Bakonyvégbe tekertem. A körzeti-megbízottnál feljelentést tettem. Horváth törzsőrmester kelletlenül, megírta a hivatalos papírokat. Zsíros, barna képét törülgette, aztán javasolta: vegyek nagyobb kutyát, az majd elijeszti a „szarkákat".A sógoránál volt eladó farkaskutya,kaptam mellé egy befogott, lompos kuvaszt. Napokig morogtak egymásra. Néhány éjszaka után, a kerítés mellett párban ülve hegyezték a fülüket.

Telihold van, különös zajokat hallani…

A mobilposta ritkán merészkedik föl a hegyi úton. Levelemet a falu postáján adom föl. Meglepődtem, mikor ismerős fizimiska vigyorgott rám a kisablak mögül. A hidrogénszőke Hudák lány. A kocsmában mondták, itt lakik nyár óta a faluban. A pasija módos parasztok öreglegény sarja, őket „pumpolja". Jó alakú kiscsaj, csinos, de a szemei épp olyan ragadozószemek, mint a többié itt a telepen.

A leveledben nem írod, de kiolvasom a soraidból: a romalány lassan elcsavarja a fejed! Igaz, zsidólétemre; nem vagyok oda a cigányokért, de találni köztük becsületes, kiváló embereket - köztünk is akad „szemetje". Hajnalka megérdemli a tiszteletet. A művészeti egy erős gimnázium!

A roma-vérben, mindig pezseg a muzikalitás!

Ötödik levél:
Kedves Zoltán!

Feltartóztathatatlanul közeleg az ősz. Érzem a csontjaimban! Vettem méterfát, öreg barátom gatterján feldaraboltuk. Újfent panaszkodott:

néhány apróságnak lába kelt a ház körül. A körzetisnél tett múltkori látogatásom után darabig „csönd" volt. Most viszont Rachel írta, hogy küldött csomagot, de nem kaptam meg! A faluban érdeklődtem a postán – nem a szúrós tekintetű Hudák Betti fogadott –, a hölgy a komputerben utána nézett; valóban jött a nevemre küldemény, amit a mobilpostás átadott nekem! Az átvételi aláírás messziről nézve sem hasonlított az enyémhez! (Aznap a Hudák lány volt szolgálatban.) Mit tegyek?

A kutyák néhány napja megint ugatnak éjszaka. Eddig a teliholdra gyanakodtam…

Írod: Mohinak sikerült alapítványi iskolát találni! Add át a gratulációmat Hajnalkának! Nagy szó felvételt nyerni a vízivárosi konzervatóriumba! Kevés az államilag támogatott ösztöndíjas hely!

Te meg fiam, keress végre munkahelyet!

Hatodik levél:
Kedves Zoltán!

A helyi médiabizniszt nem ismerem, nem hallottam Karácsony Henrikről. A fővárosiak költöznek mostanság vidékre, évtizedes „tornyok" dőlnek sorban, „pápista" neve van a káeftének, ordo… micsoda?

A Bakonyt a szeptemberi eső áztatja. A kutyák veszettül ugatnak. Arra gondoltam, vadállat kalandozhat az erdőből, de tegnap a kert végében a felázott talajon mély nyomokat láttam. Egyenest a szomszédba tartottak! Szedett-vedett a kerítésem; ott ugrottak be, megkerülték Gellért úr szögesdróttal koronázott, magas betonfalát. Ravasz tolvajok!

Szóltam az öregnek. A csengetésre nem jött ki. Korán volt, gondoltam: szunyókál. Délelőtt újból eleredt, a szakadó esőben bőrig áztam. Hiába nyomtam a csengőt, nem volt otthon… Ha, nem a barátomról volna szó, hagyom a fenébe; a kapu nyitva, a ház ajtaja rögtön kinyílt. Dohszag ült a házban. A vaskályha hidegen állt, alig volt hamuja. Frigyes napok óta nem volt otthon. Csodálkoztam, hogy szó nélkül távozott! A tolvajok miatt zárva tartotta a házat…

Másnap sem került elő. Mivel a földút biciklivel járhatatlan lett, felhúztam a „sártaposó" bakancsot és gyalog mentem a faluba. A hízott körzetis, mikor meglátott, kedvetlenül elhúzta a száját, de határozott föllépésemnek hála: a Lada Niváján fölhajtott a telepre. Körbejárta Gellért úr házát, a kertben a nedves bokrok alá is benézett. Azt mondta: végig megy az erdészet makadám útján, hátha gombaszedés közben lett

rosszul a szomszédom. Késő délután jött vissza: nyomát sem látta barátomnak…

Az utcasoron szokatlan csönd volt, a kutyák kushadtak, mégsem aludtam jól. Reggel nyolckor, a körzeti megbízott – tűzoltószertárral egybeépült – irodája előtt várakoztam. Horváth törzsőrmester aznap nem tartott „fogadóórát". Az „áfész-kocsma" két sarokra, benéztem a füstös, homályos helyiségbe. Kevés vendég iszogatott. Orsós Karcsi asztalához ültem. Láncdohányosként egyik cigit a másik után szívta, alig kapott levegőt. Hallgatagon kortyoltam a bort, egyszer csak – két slukk közt – megkérdezte: „Mi történt Gellért Fricivel odafönn?" A hír gyorsan terjedt a faluban… Elmondtam, amit tudtam. Kerek fizimiskája elkomorult. „Ha vár kis ideig, hozok valami érdekeset!" Fölállt, köhögve a kijárat felé indult. Egy teli műanyag táskával tért vissza, belepillantva sárguló újságokat láttam. „Tudom, maga tanult ember, ezeknek tán hasznát veszi! Könnyebben megérti a történeteket!" Kínos helyzet; kénytelen voltam elfogadni a csomagot – sóhajtva: hogyan cipelem föl, az erdőn keresztül… Meghívtam egy pohár borra, szabódva fogadta el, gyorsan felhajtotta és elbúcsúzott. Akkor lépett be a két nagyobbik Hudák fiú. Gúnyosan köszöntek: „Jó reggelt, gólyaláb úr!" A tekintetüktől hideg futkosott a hátamon.

Nem akarlak a gondjaimmal terhelni. Írtad: aggódsz Hajni miatt, nehezen szokja az első heteket a nagyvárosban, a fősuli is kemény. Életre való lány az! Neked a munkahely legyen az első!

Hetedik levél:
Kedves Zoltán!

Tudom, hogy az időd rabolom! (Azért nem válaszoltál utóbb?) Szegény Frigyes barátom nem került elő! Ennyi idő multával, nem is fog… Horváth a múltkor annyit mondott: eltűntnek nyilvánították!

Hudákék előbújtak a vackukból, esténként részeg vircsaftjuktól hangos az utca: a kutyák hajnalig csaholtak. Nem bírtam tovább, kimentem a ház elé és beleordítottam az éjszakába: „Hagyják abba!" Sajnos, öreg barátom légpuskáját elvitték a rendőrök; most jó lenne a levegőbe lőni vele! Frigyes kertjében egy sudár almafa áll, őszi fajta, hull rendesen. Kosárral szedtem a fa alól. A vén Hudák Pista akkor sántikált a kerítés előtt, ferde szája vicsorgott, mikor bekiabált: „Csóresz -móresz, gólyaláb? Szüretelj csak, hullát nem lehet meglopni!" Este szokatlanul csöndben voltak a kutyák. A farkaskutya szűkölésére ébredtem. A kapu mellett kinyúlva találtam a kuvaszt. A kettő közül a vadabbik –

megdöglött… Szerintem megmérgezték! Előző nap semmi baja nem volt. A fészerben rozsdálló fémrostát találtam, a fakeretét megerősítve, kívülről felcsavaroztam az ablak elé. Elfogyott az étel itthon, jól jött a finom alma.

Este a viharlámpa világánál beleolvastam a kapott újságokba. Szűkszavú bűnügyi cikkek voltak, a bútorok megnyúlt árnyai közt lapozgatva, félelmes olvasmányok! Ha jön a nagyobb hideg, jó lesz gyújtósnak.

Sajnálom, hogy nem írtál. Racheltől korábban kaptam bécsi keltezésű levelet. A jó képű „Xerxészről" kiderült, a fiúkat sem veti meg. Szegény lányom! Az osztrák rokonokhoz költözött Mainheimből. Kár, haza nem akar jönni… Téged is üdvözöl, sokat gondolt Rád…

Nyolcadik levél:
Kedves Zoltán!

Nem értem a hallgatásod okát?! Remélem, nem Rachel felemlegetésétől „gurultál be"! Ha igen, kérlek, nézd el egy összezavarodott, vén hülyének! (Van egy gyanúm! Amikor az a hidrogénezett fejű Hudák lány dolgozik, nem adom föl a postán a levelet!)

Nálunk, visszavonhatatlanul beköszöntött az ősz. Hajnaltájt deres a fű, a szederfának sárgul a lombja.

Minap, a farkaskutyám is kimúlt. Ha állatorvossal megnézetném, biztos kiderülne: megmérgezték, akár a kuvaszt! A pimasz söpredéktől kitelik! Fejszével az ágy alatt alszom, ha lehet ezt alvásnak nevezni. Holnap, legyalogolok a faluba, feladom ezt a levelet, aztán Orsóstól veszek kutyákat, azt mondta, vannak neki, de korcsok! Korábban az idegeimre ment a vonyításuk. Az ágyban, a csönd rosszabb mindennél. Éjfél után kerítés felől lépteket hallottam, suttogást az ablak alatt. Lehet, csak képzelődök. A redőnyt nem mertem felhúzni, ha volt ott valaki, a rács elriasztotta!

Kutya nélkül semmiképp nem jövök haza! (Városiként, utáltam a pitbult, most jó lenne egy…)

A viharlámpából kifogy az olaj, befejezem a levelet. Isten áldjon Téged és Hajnalkát!

Ps.
(Ha teheted, válaszolj!)

Z. FARKAS ERZSÉBET

(KAZINCBARCIKA)

BEKOPOG A MÚLT

Az ember léte egy megmásíthatatlan csoda. Gyermekkora – jó esetben – szüleihez fűzi. Élete delén szépítgeti, építgeti, megálmodja jövőjét. Aztán úgy hiszi, összeállt.

Boldog akar lenni. De ekkor elrontja. Valaki hiányzik mellőle, akit nem keres. Mert nem látja, úgy hiszi, boldogul nélküle. Toldozgatja, foltozgatja, javítgatja elrontott életét. Boldog akar lenni. Az idő múlásával veszi észre, hogy élete megmásíthatatlanul összeállt. Keresi magában a kérdőjeleket. Sóvárog egy szebb jövő után. Valaki nincs mellette. Már kutat utána, de még nem találja. Meggyorsítja iramát. Fölé magasodnak az évek. Észre sem veszi, hogy elgurulnak. Évtizedekké válnak.

Boldogságot kereső vágya egyszer csak teljesül. Valaki megfogta kezét. Megmásíthatatlan csoda. Boldog. Bízik jövőjében.

A LÉLEK OLAJA

„Ne sírj azért, mert valami véget ért, mosolyogj, hogy részese lehettél."

Könnyek tolulnak szemeimbe Onnan legbelülről. A helyzethez nem találom a megfelelő szavakat. Lelkem biztosan elfáradt, így fejezi ki, amit érzek.

Míg lábaimban sietős lépteim halkulnak, szívem meghatottsággal zakatol. Nagyon siettem, hogy elsőként érjek ünnepem színhelyére, de gyermekeim megelőztek. Amint betoppanok, egyik oldalamon fiam ölel, amíg a másikon leányom fogja meg kezem. Két nagyunokám rám mosolyog, megpuszilnak, szótlanul elfoglalják helyüket. Kisunokám magas trónszékéről figyeli a számára érdekes fejleményeket, a fényképezőgépet, amit mamija villogtat.

Nem értik, miért szipogok. Régebben, ebben a helyzetben én sem értettem volna… A virágokkal körülvett étterem teraszán mindannyian meglepetésszerűen vártak, hogy megérkezzem. Meghatottan nézem őket. Szívem minden melegével koccintok velük. Hatalmas virágcsokrom bólogatott. Mintha kérné, örülj új gazdám, mert akik körülvesznek, mind szeretnek. Érzem, ezért a meghatott könnyek.

Megállítanám az időt, hogy tovább tartson ez a szeretet-teljes pillanat. Ám nincs idő a töprengésre. Már mosolygok. Boldog vagyok. Életem egyik fordulópontján itt vannak velem. Ellátnak minden földi jóval.

Fordított és furcsa helyzet. Nem én kérdezem, mit szeretnének, ők figyelik minden óhajomat. Újult erővel körbenézek. Unokáim virágcsokrom mögül éppen rám néznek. Újra és újra meghatódom. Fohászkodom. Égi jó Barátom friss olajat tölt lelkembe. Érzem, amint szétárad testem rejtekében. Már megtalálom a szeretet szavait. Boldogan emelem magamhoz legkisebbikemet, hogy együtt fújjuk el életem éveinek égő számát. A tűzijáték szikrái kialszanak. Halkan imádkozom.

Uram! Kérlek, taníts engem, hogy milyen egymásutánban tartsam meg cselekedeteim. Újratöltött lelkemmel miként haladjak előre, hogy ne tűnjek gyöngének a számomra kijelölt utamon. Fogd mindig a kezem, soha ne engedd el. Gyermekeim nem lehetnek mindig velem. Ők is mennek azon az úton, amelyet kijelöltél számukra. Élik saját életüket.

Adj erőt, hogy jól szeressem őket. Érezzék, hogy Veled együtt mindig velük vagyunk. Édesapjuknak a túlvilágon adj örök nyugalmat.

Csönd van körülöttem, tudom, érzik imáim erejét.

Hazatérünk otthonunk falai közé. Elrendezzük a virágcsokrot. Eszegetjük a tortát. Most még együtt vagyunk. Nem sietünk. Megállunk az időben, hogy jeles napom évfordulója új irányba induljon. Mert soha nincs két egyforma pillanat. Aztán elmennek.

A friss olaj szeretetével feltöltött lelkemtől erőt kapok, hogy már ne könnyezzek. Éveim száma gyarapodott. Új holnap kezdődik, amit isteni jó barátom készíti számomra. Ő tudja, miért és meddig.

AZ ÁTUTAZÓ MOSOLYA

Lépsz
egyre tovább visznek lépteid
haladsz a jelenben
múltad követ
lezártad magadban
vigasztaló közelséget érzel
imára kulcsolod kezed
elgondolkodol
mit jelent számodra a jövő
a szivárvány
a lehulló eső

hogy merre tanyázik
Áron csónakja
aki követ
suttogóra fogja szavait
ne érezd mi a szeretet
mosolyod felszínen tart
továbbhajózol
a nagy mindenségben
utazol
visznek lépteid
haladsz a jelenben
szívedben új szerelem fakad
imára kulcsolod kezeid
szikrázik lelkedben
a szeretet
Áron csónakja elhagy
már messzire elkerül téged
boldogság cikázik arcodon
múltad lezártad magadban
a most jelenében élsz
égi üdvösség a jutalmad.

TOPORGÓ ÁLOM

Még nem tudom
mi a szépségesebb
bátran villanó szemed
sugarába bújni
ahol megrebben a fény
felém áradó képzelete
vagy talán
egy hosszú álmokkal teli
éjszaka után jöttödet várni
amikor ajkad választ rejteget
ahogy a szót kimondod
csókot osztó képzelet
olyan egyetlenegy
utánozhatatlan vallomás
miért is titkoljam amit úgy kívánok

csókoljon szád legyőzöm önmagam
továbbviszem feléd vágyam
jöjj közelebb hozzám
hogy ajkaink elsuttogják
amit régóta várnak.

GONDOLATCSOKOR

CSONKIG ÉGHET

Igent mondtál.
A mindenség sugara
Érted égett.
Olyan láng ez,
amely csak
Téged érinthet.

A CSEND TAKARÓJA

Az erdő suttogása mit rejteget
hová bújjon a képzelet
neszek zörejek csitulása
gondolataim titkos álma.

AKAROM

Akarom
erős szó benne érzelem
mögötte szenvedés értelem
akarok
csüggedés nélkül kitartani
száz gondolatnak ellenállni
akarom
a csend fonákját megérteni
akarok
szótlanság nyelvén szólni hozzád
érezni
ez a belső szabadság.

HAIKUK

ÉGI SÓHAJ
Arcod csillaga
szemtükröd titkos vágya
szitál szívemben.

ZOKSZÓ
Kócosra borzol
színes árnyakat kerget
kitárt életed.

ZÚZMARA
Lehervadt mosoly
a fontolgatás árka
elmúlás fátyla.

BÖJTI SZÉL
Keringő lélek
forgó körmenetbe lép
megtisztít téged.

MÁJUS
Napjaidon át
sötét árnyakat kerget
lecsordult eged.

ÉVFORDULÓ, AVAGY SZÜLETÉSNAP
Belülről jöttek
melyhez szavak nincsenek
boldogságkönnyek.

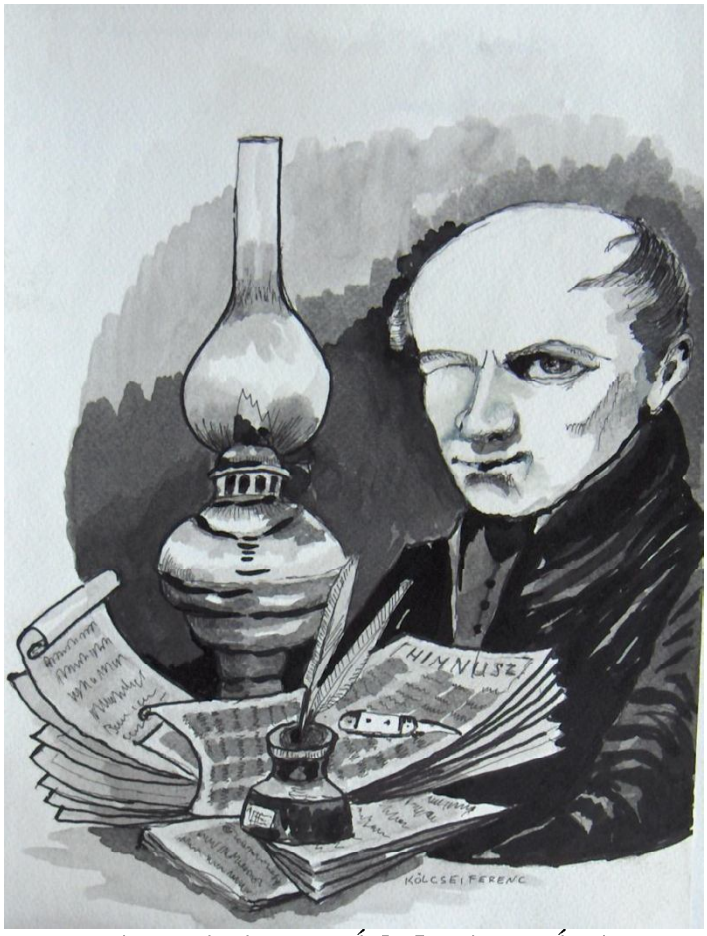
INDULAT, AVAGY ROSSZKEDV
Megtákolt mosoly
ahol a rossz is elég
elhalkult remény.

SARLÓSBOLDOGASSZONY

Beérett gabona,
amelyet megszentelt a hajnali harmat,
Isten szent napjának fényes ragyogása,
egy Asszony látogatása, aki elvitte örömhírét
Erzsébetnek, hogy tudtul adja
számára a csodát!
A bóduló nyár hevében megérett az áldás,
sürget a mag hangja, szivárványforrása,
hol van a sarló, az éles kasza
a vihar után leborult búza,
az élet dele, az aranyló kalász?
Sikolt a vészmadár
gyülekező felhők az égbolt alján!
Csöndesedj szív
lanyhuljon kopogásod ritmusa
várj még kicsit
az élet csodájára.

FEHÉR MUZSIKA
AZ ÉLET DALLAMAIBÓL

Fehér hajnalok fehér fények
fehér mosolyok fehér lélek
fehér nappalok fehér szobában
fehér paplanok fehér ágyban
fehér éjszakák fehér álmok
fehér félelem fehér házban
fehér holnapok fehér kegyelem
fehér sorsok fehér szerelem
fehér átkok fehér árnyak
fehér panaszok fehér vágyak
fehér reggelek fehér léptek
fekete zongorán fehér ének
fekete betűk fehér papíron
adj Uram múltunkért
megbecsült világot.

BARNA ANDRÁS GRAFIKÁJA

© HAT–MAIT, 2010

TARTALOMJEGYZÉK

KÖLCSEY FERENC / 7
ELŐSZÓ / 9
ANTOLÓGIA / 11

BARI GÁBOR / 12
BARNA ANDRÁS / 16
BELINSZKYNÉ NAGY IRÉN / 18
BOR ISTVÁN IVÁN / 19
DEÁK LÁSZLÓ / 20
DEMÉNY ZITA / 28
DOMAHIDI KLÁRA / 31
DUDÁS ERIKA / 36
ÉDES RICHÁRD / 37
FONÓ LEVENTE / 43
GAÁL ERNŐ / 46
GÓG JÁNOS / 48
GYENES KLÁRA / 52
HABARICS HENRIETTA / 58
HORVÁTH ÁGOSTON GUSZTÁV / 60
K. FEKETE ISTVÁN / 62
KISGYŐRY SZABÓ ZSOLT / 75
KISS BERTALAN / 79
KISS SÁNDOR / 82
KISSNÉ TÜNDE / 83
KLENCZNÉ FÖLDI IRÉN / 85
KOLOZS JÓZSEF SÁNDOR / 89
KOSSÁRIK NÁNDOR / 91
L. GÁL MÁRIA / 105
LÁSZLÓ KLÁRA / 111
LESKÓ IMRE / 114
LINDÁK MIHÁLY / 115
LUKÁCSNÉ EMMIKE / 116
MAJORVÁRY SZABÓ SÁNDOR / 124
MESTER GYÖRGYI / 131
MOHÁCSI JÓZSEFNÉ ZSÓKA / 133
MOHÁCSY DONÁTH CSABA / 139
MOLNÁR SZILVIA (APHRODITE) / 141

MURÁR TERÉZ / 143
NYÁRI MARGÓ / 144
PAPP JUDIT / 148
PÁSZTOR LÁSZLÓ / 152
PÁSZTORNÉ FÖLDI ADRI / 157
POPITY VARGÁNÉ MOHÁCSI KINGA / 164
RAMBÁCS ISTVÁNNÉ / 168
SÁRKÖZY VENDEL GERGELY / 175
SÉLLEY ATTILA / 177
SIMON M. VERONIKA / 187
SOMOSSY KATALIN / 192
SZÁDVÁRY MARGIT / 193
SZALAY ANIKÓ / 195
SZEMÁN ERZSÉBET / 197
T. BOGNÁR MÁRTA / 202
T. FISER ILDIKÓ / 204
TEMESI ATTILA / 212
TISZAVÖLGYI ZSOLT / 216
VANTUCHNÉ CSIKÓS ZITA / 217
VASI SZABÓ JÁNOS / 221
Z. FARKAS ERZSÉBET / 228

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás,
sokszorosítás, illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás
a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulásához van kötve.

Hegyaljai Alkotók Társulása Egyesület
3900 Szerencs, Rákóczi-vár
Magyar Alkotók Internetes Társulása Közhasznú Egyesület
3565 Tiszalúc, Hunyadi u. 20.
http://mait.freeweb.hu

A kiadásért felel Gaál Ernő, a HAT elnöke és Szabó Sándor, a MAIT elnöke
Felelős és műszaki szerkesztő Szabó Zsolt, a MAIT titkára
Szerkesztőség 3556 Kisgyőr, Táncsics M. u. 8.
E-mail *maitkhet@freemail.hu*

Nyomta és kötötte a Z-Press Kiadó Kft.
3532 Miskolc, Liszt F. út 16/A

ISBN 978 963 06 9283 0

